ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ - ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

(Α' Βραβείον Πανελληνίου «Λαμπικείου» Λαογραφικού Διαγωνισμού)

•

Το Κεφαλονίτικο Ημερολόγιο 1973

(Ἱστορία, Λαογραφία καὶ μόλιτια Γέλια!..)

ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΕΤΑΞΑ — ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 80α
ΠΑΤΡΑ 1972

ΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α2.53.42.0003

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

Ποὺ ἐκδίδεται μὲ μικρὲς διακοπὲς ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1957 ὡς τὰ σήμερα, γιὰ τὴν προβολὴ τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Λαογραφίας τοῦ τόπου μας καὶ γιὰ νὰ σᾶς χαρίζη τὰ πολυπόθυτα γέλια, δὲν ἀποτελεῖ ἐκδοτικὴν δημοσιογραφικὴν ἐπιχείρηση σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 1 Ν. 10093/38.

Οὔτε ὁ ἐκδότης του ὑπῆρξε ποτὲ ἐπαγγελματίας δημοσιογράφος. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν συμμετέχει στὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως τοῦ Ν. 2176/40. Ἀποστέλλεται εἰς τοὺς φίλους του ταχυδρομικῶς καὶ δὲν καταχωρεῖται τίποτα μὲ πληρωμὴ στοῦ «Φανοῦ» μας τὶς στῆλες.

Οἰκονομικοὶ λόγοι μᾶς ἀνάγκασαν νὰ διακόψουμε τὴ μηνιαία του ἔκδοση στὸ τεῦχος ἀρ. 83 τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1965. Ἀλλ' ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1966 σᾶς ἔχουμε δώσει ἄλλους 23 «Φανούς» μας μὲ ὕλη μπόλικη, χωρὶς νὰ θεωροῦνται βιβλία καὶ τὸ παρόν μας τεῦχος παίρνει τὸν ἀριθμὸ 108.

Τοῦ ὁποίου τὴν ἔκδοση θὰ συνεχίζουμε κατὰ ΤΡΙΜΗΝΟΝ, ὅσο θὰ ἔχουμε ἀκόμα πνοήν, μὲ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ, ἐπαναλαμβάνουμε τὶς

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΥ «ΦΑΝΟΥ» :

Ἐσωτερικοῦ δραχ. 100. Ἐξωτερικοῦ δολλάρια 10

Καὶ γιὰ Τράπεζες, Ὀργανώσεις καὶ Σωματεῖα δρχ. 300 κατὰ χρόνον.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΣΠΥΡΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

ἢ «Χρῆστος Βουνᾶς» — Ἠπείρου 10 — Ἀργοστόλι — τηλ. 22 - 650

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ : ΜΕΤΑΞΑ - ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Καραϊσκάκη 80 α — Στὴν Πάτρα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ - ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

(Α' Βραβεῖον Πανελληνίου «Λαμπικείου» Λαογραφικοῦ Διαγωνισμοῦ)

•

(Ἱστορία, Λαογραφία καὶ μπόλικα Γέλια!..)

ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΕΤΑΞΑ — ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 80 α
ΠΑΤΡΑ 1972

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΠΡΟΛΟΓΟ

ΓΙΑ ΟΓΔΟΟ ΧΡΟΝΟ !...

Μπαίνοντας στὸν ὄγδοο χρόνο, θεωροῦμεν καθῆκον μας νὰ εὐχαριστήσουμε θερμότατα τοὺς γνωστούς μας καὶ ἄγνωστους φίλους μας.

Γιὰ τὴ θερμή τους ἐνίσχυση καὶ συμπαράσταση στὴν ταπεινή μας πνευματικὴ προσφορά. Τὴν ὁποίαν συνεχίζουμε καὶ θὰ συνεχίσουμε, ὅσο θἄχουμε ἀκόμα πνοήν.

Ὑπενθυμίζοντας σ' ὅλες καὶ ὅλους, πὼς ὁ Πρωτοχρονιάτικος «Φανὸς τῆς Κεφαλονιᾶς» μας δὲν ἀποτελεῖ ἐμπορικὴν ἐπιχείρηση. Ἀλλὰ δίνει τὸ μοναδικὸ Κεφαλονίτικο ΠΑΡΩΝ τοῦ νησιοῦ μας στὸν Πανελλήνιο πνευματικὸ χῶρο... Πάντοτε μὲ ὕλη Λαογραφικὴ καὶ Ἱστορικὴ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΡΩΤΗ καὶ πρὸ παντὸς μὲ χορτάτα καὶ σπαρταριστὰ ἀνέκδοτα καὶ σατιρικά, γιὰ νὰ γελᾶτε ὁλόχρονα.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι θερμότατα, καθὼς καὶ τὸν Πανελλήνιο Τύπο, ποὺ τόσες καὶ τόσες φορὲς ἐγκωμίασε τὸν «Φανό» μας, χωρὶς καὶ οἱ συνεργάτες του καὶ νὰ ἔχουνε τὴν προσωπικὴ γνωριμία μας.

Γι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τὶς θερμότατες εὐχαριστίες μας, εὐχόμαστε στὸν Τύπον, στὶς Φίλες καὶ Φίλους μας, ἐγκάρδια ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΑΔΕΣ καὶ μὲ κάθε χαρὰ καὶ ὑγεία τὸ 1973.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ
«ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ»
Α' Πανελλήνιο Βραβεῖο Λαογραφίας
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ - ΤΗΛΕΦ. 22-650

Ἀργοστόλι, Ὀκτώβριος 1972

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

●

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1973

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τὰ Κεφαλονίτικα... Καλοχρονιάτικα Κάλαντα

Τὰ ὁποῖα τὰ ψάλλανε στὴν Κεφαλονιὰ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ, στὴν ἴδια μουσικὴ μὲ τὰ Κάλαντα.

Τὰ δίνουμε κι' ἐφέτος σὰν καλλιτεχνικὸ καὶ φιλικό μας Μνημόσυνο τῆς ἀλησμόνητης φίλης καὶ μανιώδους συλλέκτριάς μας Ἀγγελικούλας Καρούσου, τῆς ὁποίας τόσας καὶ τόσας ἐργασίας τῆς ὀφείλουμε, μὲ ἰδιαίτερη πάντα ἐκτίμηση καὶ ἀγάπη.

Ὁ Ἐκδότης

ΕΥΘΥΜΑ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΑ ΚΑΛΟΧΡΟΝΙΑΣΜΑΤΑ

Χρόνια πολλὰ καὶ τῆς ὑγειᾶς νἄχετε πανηγύρι
κι' ἂς τρῶτε φίλ' ὁλόχρονα μονάχα ψωμοτύρι.

Χρόνια πολλὰ καὶ στὴν κυρὰ εὐχόμαστε ἕν' ἀγόρι
καὶ νὰ γεννοῦνε τοῦ σπιτιοῦ, ἀκόμα κι' οἱ κοκόροι!...

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι κι' ὅλους εὐτυχισμένους,
τοῦ χρόνου δὲ καὶ νὰ σᾶς δῶ... ὅλους ξεδοντιασμένους.

Χρόνια πολλὰ καὶ νἄχετε τ' ἁρμάρια σας γεμᾶτα
μ' ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ καλά, κι' ἂς μὴ μοῦ λέτε φάτα.

Χρόνια πολλὰ καὶ νὰ σᾶς δῶ τοῦ χρόνου σὰν κατσίδες
καὶ μὲ λασκάδες τοῦ μυαλοῦ τοῦ καθ' ἑνὸς τὶς βίδες.

Χρόνια πολλά, παμφίλτατοι, καὶ βάλετε στὴν τσέπη
τὸ χέρι νὰ μᾶς δώσετε ἀπόψε ὅ,τι πρέπει.

Χρόνια πολλά, τοῦ μπονάμᾶ τὴν ἀμοιβὴ προσμένω,
κυττάζοντας τὸ χέρι σας, μὲ μάτι... γουρλωμένο.

Χρόνια πολλὰ καὶ νἄχετε τοῦ χρόνου κι' ἄλλα τόσα
καὶ νὰ γεννάη ἡ κυρὰ τὰ σερνικὰ σὰν κλῶσσα!...

Χρόνια πολλὰ καὶ τὴν ζωὴ νὰ τὴ θαραπαῆτε
γιατί στὴν ἄλλη τὴν ζωὴ μιὰ τέτοια δὲν θὰ βρῆτε.

Χρόνια πολλά, ἀφέντη μου, κι' ἂν θὰ ξανακουνήση,
νέος σεισμὸς τὸ σπίτι σου νὰ μὴ σοῦ τὸ γκρεμίση!

Χρόνια πολλὰ καὶ νἄχετε πλούτη σ' αὐτὸ τὸ σπίτι,
καὶ γιὰ προγόνων σόϊ σας πάντα ψηλὰ τὴν μύτη...

Χρόνια πολλὰ στ' ἀφεντικό, σήμερα ποὺ γιορτάζει,
καὶ μονάχα χαμόγελα... κερνάει καὶ μοιράζει!...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ φοῦρνος σας πάντοτε νὰ καπνίζη...
καὶ νὰ χορταίν' ὁ γείτονας ἀπ' ὅ,τι θὰ μυρίζη!...

Χρόνια πολλὰ καὶ νὰ σὲ δῶ νᾶσαι καμπουριασμένος,
νὰ περπατῆς σὰν γάϊδαρος, ὁποῦναι φορτωμένος.

Χρόνια πολλὰ ἀφέντη μου, ποὺ δὲν κάνεις παζάρια
κι' ὁλόβια καὶ ὁλόχρονα χορταίνεις μὲ χορτάρια!

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θὰ φανῆ στὴ φαμελιά σας φτώχεια,
νὰ εἶναι διαβατάρικη, ὡσὰν τὰ πρωτοβρόχια.

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε τὰ πλούτη σας πλημμύρα,
ἔστω κι' ἂν ἔχετε μυαλὰ μὲ μπόλικη τὴ... φύρα!

Χρόνια πολλὰ καὶ στὴν κυρὰ πῶφκιασε τοὺς μεζέδες,
κι' ὅλοι περιδρομιάσαμε ἀπόψε μὲ κεφτέδες.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν ὁ παπᾶς ἀπὸ κακὸ ζυγώση
καθὼς θὰ κάμη γιὰ νὰ μπῆ καὶ νὰ τὰ... κακαρώση!...

Χρόνια πολλὰ καὶ στοῦ σπιτιοῦ τὴ χρυσοχέρα κόρη
καὶ νὰ τὴ δῶ μ' ἕνα γαμπρὸ τοῦ χρόνου σὰ... βαπόρι!

Χρόνια πολλὰ καὶ στέγνωξαν τὰ χείλη μου νὰ λέω,
κι' ἂν δὲν μοῦ βάλετε νὰ πιῶ θ' ἀρχίσω καὶ νὰ κλαίω!...

Χρόνια πολλὰ νὰ φεύγουμε, νὰ πᾶμε παραπέρα,
γιατί ἐδῶ μᾶς χόρτασαν κοπανιστὸν... ἀγέρα!

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε κρασιά, λάδια καὶ πλούτη
κι' ἂς τρῶτε καλαμποκάλευρο... ὁλόχρονα κουρκοῦτι!

Χρόνια πολλὰ καὶ στὴν κυρὰ π' ἄρχισε νὰ καπνίζη,
μὰ σὰν φουμάρ' ὁ σύζυγος θυμώνει καὶ τὸν βρίζει.

Χρόνια πολλὰ νᾶστε καλὰ καὶ νᾶχετε τὴν γειά σας,
χωρὶς νὰ τσακωνώσαστε καὶ μὲ τὴν πεθερά σας.

Χρόνια πολλὰ σᾶς εὔχομαι κι' ὑγεία σιδερένια,
δίχως παπᾶ σας καὶ γιατροῦ τὸ φόβο καὶ τὴν ἔγνοια!

Χρόνια πολλὰ καὶ γράμματα πάντα καλοσυνάτα
νὰ παίρνετε, γιὰ νᾶχετε τὰ πιάτα σας γιομάτα!

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ Κύριος πολλὰ νὰ σᾶς χαρίζη
κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ καὶ... μ' ἄλλες νὰ γαμπρίζη.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θὰ βρεθοῦν ἐμπόδια μπροστά σας,
νὰ τ' ἀντιμετωπίσετε... ὡσὰν τὴ πεθερά σας.

Χρόνια πολλὰ κι' ἡ πεθερὰ ν' ἀδειάζη δέκα πιάτα,
ὅλα μὲ φίδια καὶ σκορπιοὺς ξέχειλα καὶ γιομάτα.

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ σκύλος σας ποτὲ νὰ μὴ δαγκάη
οὔτε κι' ἀπὸ τὴν πεῖνα του κρεμμύδια καὶ νὰ φάη!...

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε πάντοτε σὰν ταμένο...
νὰ τρῶτε στὸ τραπέζι σας καὶ κάτι τὸ... κλεμμένο!

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ γάϊδαρος ἂν θέλη ταρνανάϊ,
στὴ χήρα τὴ γειτόνισσα νὰ πγαίνη κάθε Μάη.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν ἔλθουνε στὸ σπίτι κουτσομπόλες
κερᾶστε της πετρέλαιο καὶ γιὰ τοὺς σκύλους.. .φόλες!

Χρόνια πολλὰ κι' ἐμένανε, ποὺ δυὸ ὧρες παρλάρω,
τὸν μπουναμᾶ μου δῶστε μου νὰ φύγω, νὰ σαλπάρω!

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε στοὺς σταύλους σας χαρτάρια,
νὰ τὴν περνᾶτε μπέϊκα σὰν... ἀλογομουλάρια.

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε γιομάτο τὸ παλάτι
κι' ὅποιον ζηλεύει τὰ καλὰ καὶ νὰ τοῦ βγῆ τὸ μάτι.

Χρόνια πολλὰ τοῦ κυνηγοῦ ποὺ δὲν παθαίνει νίλα,
κι' ἀντὶ νὰ πέφτουν τὰ πουλιά, πέφτουνε μόνο φύλλα!...

Χρόνια πολλὰ ἀφεντικὸ καὶ σ' ὅλα νᾶσ' ἐν τάξει
κι' ἂς εἶναι τὰ μαλλάκια σου ἄσπρα σὰν τὸ μετάξι.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε νὰ τρῶτε κάθε μέρα,
ἐμὲ νὰ μὲ φωνάζετε νὰ ἔρχωμ' ἐδῶ πέρα!...

Χρόνια πολλὰ καὶ τῆς μαμῆς πῶπιασε τέτοια κόρη
κι' ἐσεῖς δὲν τῆς χαρίσετε, οὔτε ἕνα μεσοφόρι.

Χρόνια πολλὰ κι' ἁπλόχερα ὅλους νὰ μᾶς φροντίζετε,
μὲ βαρελιοῦ ξυνόκρασο συχνὰ νὰ μᾶς ποτίζετε!

Χρόνια πολλὰ καὶ τὰ φαγιὰ πάντα νὰ περισσεύουν,
σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποὔλθαμε κι' ὁλόχρονα νηστεύουν!

Χρόνια πολλὰ καὶ νᾶχετε ἀπ' ὅλα καὶ καθ' ὅλα
κι' ἐμᾶς νὰ μᾶς τρατάρετε πάντα ἀγνὴ ρομπόλα.

Χρόνια πολλὰ κι' ὁλάνθιστα σὰ γλάστρες μὲ λουλούδια,
λουλούδια εἶναι ἡ... ὑγεία, μὲ γλέντια καὶ τραγούδια.

Χρόνια πολλὰ κι' ἂν θέλετε ἀπόψε νὰ γλεντήσουμε,
βάλτε σ' ἐμᾶς ἕνα μεζὲ γιὰ νὰ τὸ μαγαρίσουμε!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Χρόνια πολλὰ καὶ δέομαι λαχεῖα νὰ σοῦ πέσουνε,
τόσα πολλά, νὰ κουρλαθῇς κι' ἀμέσως νὰ σὲ δέσουνε.

Χρόνια πολλὰ καὶ γιὰ τὸν γιὸ ποὖναι ξενητεμένος
καὶ γράμματα νὰ παίρνετε πὼς εἶναι εὐτυχισμένος.

Χρόνια πολλά, καὶ ὁ Θεὸς χαρὰ καὶ γειὰ νὰ στέλνῃ
στὸν νοικοκύρη τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ τὰ γυροφέρνῃ!

Χρόνια πολλὰ καὶ στρῶσε μου κάπου γιὰ νὰ ξαπλώσω
νὰ μὴν γυρίσω σπίτι μου, νὰ ζήσω, νὰ γλυτώσω!...

Χρόνια πολλὰ καὶ δανεικὰ ποτὲ θὰ χρειασθῆτε
γιά... ψεῖρες μου συλίντριχοι... ναλθῆτε νὰ μὲ βρῆτε.

Χρόνια πολλὰ κι' εἶναι τυρὶ καλὸ γιὰ μεζεκλίκια,
γιατὶ εἶναι κρέας μὲ τυρί, ἀφ' ὄχει καὶ σκουλήκια...!

Χρόνια πολλὰ κι' ὁ Ἅγιος κι' ἐσᾶς νὰ φωτίσῃ,
νὰ μὴ τσιγκουνευώσαστε, ἀφῶχετε πλουτίσει...!

ΚΑΛΗΣΠΕΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς τὴ παλαβὴ τὴ πρώτη
καὶ τὴν κουφὴ τὴ δεύτερη ποὺ σκάει καὶ δεσπότη.

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς τὴ μία ποὺ κουτσαίνη,
τὴν ἄλλη τὴν ἀλλοίθωρη ποὺ σὰν τὴ πάπια πγαίνει!

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς τὴ μιὰ τὴ σαχλαμάρα
κι' ὁποῦ ξερνᾶς μὲ δεύτερη... γλωσσοῦ μὰ καὶ βρωμιάρα

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς ντουέττο κουτσομπόλες
κι' ὁποὺ γνωστές τους κι' ἄγνωστες τὶς λένε.. τέτοιες ὅλες.

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς μὲ γλῶσσες ψαλλιδάρες
κι' ὁποῦ τὶς λένε ἄσχημες κι' ὅλες καὶ παλαβιάρες.

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς τὴν παλαβὴ νταρντάνα
καὶ τὴ κοντὴ τὴν ἄλληνε πῶναι καὶ στροβακάνα.

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς τὴ μιὰ ξανθὴ καὶ κρύα
τὴν ἄλλη τὴν κατάμαυρη μὲ φάτσα τὴν ἀστεία.

Καλησπερίζω δυὸ ἀδελφὲς ποὺ πᾶνε σὰ γαϊδοῦρες
κι' ἀπ' ὀμορφιὰ κι' ἀπὸ μυαλὰ περνοῦν καὶ μαϊμοῦδες.

ΤΑ ΓΝΩΜΙΚΑ ΜΑΣ. ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΟΙ ΚΑΤΑΡΕΣ ΚΙ' ΟΙ ΟΡΚΟΙ ΜΑΣ

— Ὅταν ἀφίνεις τὴ δουλειά σου (ἐννοεῖ τὴν παραμελῆς), τότε γρήγορα κι' αὐτὴ θὰ σ' ἀφίση!...

— Δούλευε νὰ ζῆς καὶ κλέφτε γιὰ νὰ ἔχης!

— Κάνε πὼς ζηλεύεις τὴ γυναῖκα σου, γιὰ νὰ σὲ πιστεύη πὼς τὴν λατρεύεις.

— Ἀγάπαε τὸν φίλο σου, μὲ τοὺς διαόλους (παναπῆ τὰ ἐλαττώματα) ποὺ τὸν πειράζουνε.

— Σὰ δένεις καλὰ τὴ φοράδα σου (= τὴ γυναῖκα σου) δὲν φοβᾶσαι ποτὲ νὰ τὴν χάσης.

— Ἡ γαϊδούρα καὶ ἡ γυναίκα θέλουνε γερὸ τὸ καπίστρι.

— Ὁ ψεύτης κι' ὁ κλέφτης, μιὰ μέρα μόνο χαίρονται τὰ ξεκόπια τους (= τὰ κέρδη τους).

— Οὔτε παπᾶς νὰ μὴ μπαίνη σπίτι σου, σὰ θὰ λείπης, γιατὶ κι' ἐκεῖνος κρατάει λαμπάδα.

— Ὁ καλὸς καπιτάνιος, πάντα τὴ θάλασσα τὴν φοβᾶται!

— Ὁποὺ σκορσάρεται καὶ παινιέται, κάνει τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦνε μαζί του.

— Μεροδούλι (= μεροκάματο) ψωμοφάϊ, δίχως λάδι καὶ προσφάϊ...!

— Τοῦ τεμπέλη ὁποὺ τἄχη, ὁ Θεὸς καὶ στέλνει νἄχη!

— Τὸν φτωχόνε τὸν παιδεύει νὰ δουλεύη καὶ νηστεύη!...

— Ἐκεῖ ποὺ δὲν φυτρώνεις ἀπόφευγε καὶ νά... σπέρνεσαι.

— Χέρι ποὺ θέλεις ἀλλὰ δὲν μπορεῖς νὰ δαγκάσης, προτίμησε νὰ τὸ φιλήσης.

— Ὅλη ἡ ἔγνοια νἆναι, ὅσο τ' ἀντρός μου ὁ θάνατος.

— Παληὰ παντιέρα τιμὴ τοῦ καπιτάνιου.

— Ὅσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεποὺ τὰ κάνει κρεμαστάρια.

— Ἂν σοῦ λέω ψέματα νὰ σὲ χάσω.

— Νὰ σὲ δῶ τὸν Μάη μὲ γούνα, τὸν Ἀπρίλη μὲ σεγκούνα.

— Νὰ χορταίνεις μονάχα κάθε Μεγάλη Δευτέρα ὁποὺ χορταίνουν κι' οἱ σκύλοι.

ΟΡΚΟΙ, ΒΛΑΣΤΗΜΙΕΣ, ΚΑΤΑΡΕΣ

— Νἄμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νὰ χορεύη Κεφαλονίτικο μπάλλο.

— Ἂν σοῦ λέω ψέματα νὰ βουρλισθῶ καὶ νὰ φιλήσω τὴν πεθερά μου.

— Νἄμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νἆναι ἀσβεστὰς νὰ καίη χαμίνια.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— Νὰ σὲ δῶ μπροστὰ στὸν ἀφέντη τὸν Ἅγιο (Γεράσιμο) νὰ κολοσέρνεσαι σὰ τὸ φίδι.

—Νἄμπη ὁ διάολος μέσα σου καὶ νἆναι Λαμπρή, νὰ βαρῆ βαρελότα.

— Ποὺ νὰ φᾶς μὲ τὸ καλὸ ὅσα μοῦ ἔφαες, σὲ δετόρους (= γιατροὺς) καὶ σὲ σπετσαρίες (= φαρμακεῖα).

— Νὰ βλέπῃς πάντα σοῦ εὔχομαι τὰ κέρατα τὰ ξένα, ἐνῶ τὰ δικά σου... ἀρχίζουνε ἀφ' τὸ Εἰκοσιένα.

— Μὴ βρίζεις νὰ μὴ βρίζεσαι, μὴ κλέφτεις νὰ μὴ σὲ κλέφτουν

—Νὰ πάρῃ ὁ διάολος τὰ κόκκαλά σου καὶ νὰ μείνῃς μοναχὰ μὲ τὰ κρέατα...

—Νὰ κολλήσουνε οἱ πέτσες σου στὸ σεντόνι καὶ νὰ σοῦ τὶς ξεκολλᾶνε μὲ τὴν τανάλια.

—Νὰ ἔμπῃ ὁ διάολος μέσα σου καὶ νἆναι βαρύτονος, νὰ σοῦ τραγουδάῃ τὸν «Ριγκολέττο».

—Νὰ κρατῆ ἡ φιλία σου ὅση ὥρα κάνει μιὰ γάτα γιὰ νὰ γλύψῃ τὸν ἀπ' αὐτό της.

—Χριστὸς κοντά σου κι' ὁ Ἅη Γιάννης, ἀλλὰ ὁ περίδρομος!

—Ποὺ νὰ πᾶς γρήγορα νὰ σὲ ζυγιάσῃ ὁ ἀρχάγγελος.

—Ποὺ νὰ σὲ δῶ κολλημένονε σὰ χαλκομανία στὸν τοῖχο.

—Ὁποὺ νὰ σιχαίνεται καὶ ἡ μάνα σου ν' ἀκουμπήσῃ ἐπάνω σου.

—Ποὺ νὰ σὲ πιάσῃ πισωτάντανο καὶ νὰ σὲ δῶ νὰ σαρταίνῃς σὰν τὴν ἀκρίδα.

—Ποὺ νὰ πάρῃ ὁ διάολος τὸ σόϊ σου καὶ νὰ κάμῃ κομπολόϊ νὰ παίζῃ.

—Νὰ ἔμπῃ ὁ διάολος μέσα σου μὲ κλειστὴ τὴν ὀμπρέλλα του καὶ νὰ τὴν ἔχῃ ἀνοιχτὴ σὰ θὰ σῶβγῃ.

—Νἄμπῃ ὁ διάολος μέσα σου καὶ νἄχῃ ψώρα νὰ ξυέται σὰ λυσσασμένος.

—Ποὺ νὰ σὲ ψένουνε οἱ διάλοι στὴ σχάρα χωρὶς λαδολέμονο γιὰ νὰ τσιτσιρέζεσαι πιὸ πολύ.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

—Ἀγάπαε τὸν φίλο σου μὲ τὸν διάολο πῶχει μέσα του.

—Ἀπὸ ρόδο βγαίνει ἀγκάθι κι' ἀπὸ ἀγκάθι βγαίνει ρόδο.

—Ἂν δῆς φεγγάρι ἀνάποδα μὴ σκάψῃς, μὴ κλαδέψῃς.

—Τὸ πολὺ λιβάνι τὸ βαρυῶνται κι' οἱ Ἅγιοι.

—Κατὰ μάνα, κατὰ κύρη καὶ ὁ γιὸς κι' ἡ θυγατέρα.

—Ἡ καλὴ μέρα φαίνεται ἀπὸ τὴν αὐγίτσα.

—Δὲς τὴ μάνα, πάρ' τὴν κόρη!...

—Δὲν ἔρχετ' ὁ διάολος, ἂν δὲν τὸν καλέσῃς.

—Τὸ μῆλο πέφτει κάτω ἀπὸ τὴ μηλιά.

—Μὴ δίνεις σ' ἄλλους συμβουλὲς γιὰ κάτι ποὺ δὲν ξέρεις.

—Παρέα ἂν κάνῃς μὲ κουτσὸ θὰ μάθῃς νὰ κουτσαίνῃς.

—Κι' ὁ διάολος ἀπλέρωτα δὲν τρέχει νὰ δουλέψῃ.

—Τὸ παιδὶ καὶ τὸ σκυλί σου ὅ,τι τὰ μάθεις θὰ κάνουνε.

—Καὶ ὁ παπᾶς καὶ ὁ γιατρὸς σὲ βλέπουν γιὰ νὰ φᾶνε.

—Κλείδωνε, καλοκλείδωνε νὰ μὴ φοβᾶσαι κλέφτη!...

—Φυλάξου ἀπὸ μονάχος σου κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ.

—Δένε καλὰ τὸ γάϊδαρο, γιατί λυτὸς τὸ σκάει.

—Ὅταν θὰ σὲ χαϊδεύουνε, ξέρε πὼς κάτι... θέλουνε.

—Ὅ,τι κρεμᾶς στερέωνε ποτὲ νὰ μὴ σοῦ πέφτῃ.

—Νὰ μὴ σηκώνῃς ἄγκυρα μὲ θάλασσας μαυρίλα.

—Κι' ὁ παλαβὸς καὶ ὁ σοφὸς χάφτουν τὰ κομπλιμέντα.

—Κι' ἡ μάνα κι' ὁ πατέρας σου σὲ βλέπουν γιὰ συμφέρον.

—Κι' ἡ γῆς πίνει τὸν ἵδρωτα, καρπὸ γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ.

—Ποτέ σου μὴ σαλπάρῃς, σὰ δῆς φεγγάρι μὲ δαχτυλίδια.

—Χάϊδευε καὶ τὸν διάολο κι' αὐτὸς νὰ σὲ καλῶχῃ.

—Ὁ καλὸς καπιτάνιος πάντοτε τὴ θάλασσα τὴ φοβᾶται.

—Σὰ λὲς συχνὰ τὰ ψέματα, γι' ἀλήθειες τὰ πιστεύεις.

—Τοῦ φτωχοῦ φαΐ - προσφαΐ, ξερομπούκι - ξεροφάϊ.

—Δὲν κάνει... ράσο τὸν παπᾶ, οὔτε παπᾶ τὸ ράσο.

—Ὅπου ἀκοῦς πολλὰ κεράσια, φέρνε μικρὰ καλάθια.

—Ὅποια της φκιασιδώνεται καὶ τὰ ξυνὰ τὰ θέλει.

—Ἀπ' ὅσα βλέπεις, πίστευε τὰ μισά... Κι' ἀπ' ὅσα δὲν βλέπεις, τίποτα μὴ πιστεύεις.

—Ὁ καλὸς καπιτάνιος φαίνεται στὴ φουρτούνα.

—Κάθε κλειδωνιὰ θέλει τὰ κλειδάκι της γιὰ ν' ἀνοίγῃ.

—Τοῦ Μάρτη τὰ καμώματα μοιάζουν μὲ τῆς γυναίκας.

—Ὅποιος αὐτοπαινεύεται, στὸ βάθος εἶναι βλάκας.

—Μάζωνε τὶς φοράδες σου νὰ μὴ σοῦ ρεμπελεύουν.

—Σκάψε καλά, σκάψε βαθειά, ἂν θέλῃς νὰ θερίσῃς.

—Μὴ δέσῃς τὸ καράβι σου ποτὲ μὲ σάπιους κάβους.

—Τάϊζε τὴ γατούλα σου νὰ μὴ σοῦ νιαουρίζῃ!...

—Ἡ γάτα ξέρει σπίτι κι' ὁ σκύλος ξέρει ἀφέντη.

—Γιὰ νἄχῃς τὴ γυναῖκα σου, τρίζε συχνὰ τὰ δόντια.

—Τὸ καλοκαῖρι μάζωνε νὰ τἄχῃς τὸ χειμῶνα.

—Καὶ ὁ παπᾶς στὴν ἐκκλησιὰ προτοῦ νὰ λειτουργήσῃ, νὰ καλοπιάσῃ τσ' Ἅγιους πρῶτα θὰ λιβανίσῃ.

—Κοιμᾶται κι' ὀνειρεύεται μονάχα ὁ τεμπέλης!...

—Ξέρεις πὼς κρύβει τὸ ξυνὸ μονάχα τὸ λεμόνι... Μὰ δὲν ξέρεις τί κρύβουνε... γυναίκα καὶ πεπόνι!

—Ὅπου συχνὰ σὲ βρίζουνε, ἐκεῖ καὶ σ' ἀγαποῦνε. Κι' ὅπου σὲ καλοπιάνουνε σοῦ σκάβουνε τὸν τάφο.

—Μὴ δώσῃς φίλου δανεικά, γιατί θὰ τόνε χάσῃς.

—Ἀπὸ τὸ σκυλὶ π' ἀλυχτάει ποτὲ μὴ φοβᾶσαι!...

—Ποὺ ψαρὸ τὸ λιάτο δέκα φορὲς ἀδειανὸ καὶ μία γιομάτο.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

—Γιὰ νὰ πιάσης ψάρια, πρέπει πρῶτα νὰ βρέξης τὸν πισινό σου!...
—Ὁ καλὸς ψαρᾶς φκιάχνει πρῶτα τὶς τέχνες του.
—Τὰ πιὸ μεγάλα ψέματα τὰ λένε οἱ γυναῖκες, οἱ κυνηγοὶ κι' οἱ ψαράδες.
—Μὴν ἀφήνης στὴ γυναῖκα σου λασκαδούρα, γιατί γρήγορα θὰ τὴν χάσης.
—Ἡ γυναίκα γιὰ νὰ σ' ἀγαπάη πρέπει νὰ καταλαβαίνη πὼς εἶσαι κι' ἄντρας.
—Μὴ πολυχαϊδεύεις τὴ γάτα σου, γιατί στὸ τέλος θὰ σὲ νυχιάση.
—Ἂν δὲν δουλέψης δὲν θὰ φᾶς ἢ γιὰ νὰ φᾶς θὰ κλέψης!...
—Θέλ' ὁ Θεός μας καθαρὴ καρδιὰ καθένας νἄχη,
χωρὶς διόλου νὰ γνοιάζεται γιὰ μπούκα καὶ στομάχι.
—Ἔχ' ἡ γυναίκα γιὰ καρδιὰ ἕνα γουλὶ στὰ στήθη,
καὶ τ' ὄμορφο κεφάλι της μοιάζει μὲ κολοκύθι.
—Ὅποιος συχνὰ στὶς ἐκκλησιὲς πολλοὺς σταυροὺς καὶ κάνει,
ἀκόμα καὶ τοὺς Ἅγιους σὲ... ὑποψίες βάνει.
—Παρὰ νὰ σῶβγη τ' ὄνομα, καλύτερα τὸ μάτι.
—Ὅσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεποῦ τὰ κάνει κρεμαστάρια.
—Κάλλιο πρῶτα καλόδενε, παρὰ νὰ τὰ μαζώνης.
—Ὁποὺ κρατεῖ, καλὰ κρατεῖ, κι' ὁπῶχει καλοπῶχει!...
—Ὅταν ὁ διάολος δὲν ἔχη δουλειά, ἔρχεται στὴν Κεφαλονιὰ γιὰ τζορνάδα! (= μεροκάματο).
—Παρὰ παπάδες σπίτι σου, κάλλιο χωροφυλάκοι!...
—Λέγε τὸ δόξα ὁ Θεὸς τὴν κάθε μιὰν ἡμέρα, γιατί μπορεῖ χειρότερη νὰ σῶβγη ἡ ἄλλη μέρα.
—Κάνε καλὸ ξεκίνημα, νὰ μὴ γυρίσης πίσω.
—Τὸ χῶμα θέλει δούλεμα καλὸ γιὰ νὰ καρπίση
καὶ χάδια ἡ γυναίκα σου, ἂν θέλης νὰ γεννήση!...
—Ψωμὶ σὰ δίνεις σὲ φτωχό, σὰ νὰ δανείζης τὸν Θεό!

ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ

— Νὰ χτίσης ἢ καὶ νὰ ρίξης πλάκα σπιτιοῦ προτοῦ κλείσει χρόνος ἀπὸ τοῦ θανάτου οἰκείου σου. Γιατὶ τότε ὁ μακαρίτης ἢ ἡ μακαρίτισσα θὰ πάρη στὸν ἄλλο κόσμο κι' ἄλλο μέλος τῆς οἰκογένειας.

— Κάθε δόντι ποὺ μᾶς πέφτει ἢ μᾶς βγάζει ὁ ὀδοντίατρος, πρέπει νὰ τὸ πετᾶμε στοῦ σπιτιοῦ μας τὰ κεραμίδια. Ἀλλοιώτικα σὲ λίγες μέρες θὰ χάσουμε κι' ἄλλο.

— Ἂν φορέσετε, κατὰ λάθος, δυὸ κάλτσες διαφορετικές, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὶς βγάλετε. Πρέπει μ' αὐτὲς νὰ κυκλοφορήσετε ὅλη τὴ μέρα γιὰ νὰ γλυτώσετε ἀπὸ τὶς κατάρες, ποὺ σᾶς εὔχεται κάποιος ἐχθρός σας. Ἄλλωστε τοῦτο τὸ λέει καὶ τὸ λαϊκὸ γνωμικό: «Φόρεσε τὰ σκαλτσούνια ἀνάποδα γιὰ νὰ μὴ σὲ πιάνουνε οἱ κατάρες!

—Δὲν ἐπιτρέπεται ποτὲ νὰ κόβετε τὰ νύχια σας στὸ κρεββάτι. Γιατὶ τὰ νύχια τὰ κόβουνε ἀναγκαστικὰ ξαπλωμένοι οἱ ἄρρωστοι. Κι' ἂν τὰ κόψετε κι' ἐσεῖς στὰ σίγουρα θ' ἀρρωστήσετε.

—Ὄχι μόνον ἀπαγορεύεται νὰ ἀκουμπήσετε τὰ παπούτσια σας στὰ κρεββάτια σας, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ τὰ φορῆτε καθιστοὶ στὰ κρεββάτια σας. Γιατὶ μόνο τοὺς νεκροὺς τοὺς παπουτσώνουνε κρεββατωμένους. Κι' εἶναι σὰ νὰ προμηνᾶτε τὸν θάνατο!...

—Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σκοτώσετε φίδι μέσα στὸ σπίτι σας. Τὸ φίδι εἶναι τοῦ σπιτιοῦ ὁ προστάτης καὶ τὸ στοιχειό. Ὁ δὲ σκοτωμός του φέρνει τὸν θάνατο καὶ τὸ ξεκλήρισμα τῆς οἰκογένειας. Κυνηγῆστε το, δέστε καὶ βουλῶστε τὴν τρύπα ποὺ θὰ κρυφτῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ κάμη ἄλλην νὰ βγῆ, ποτὲ δὲν πειράζει τὴν οἰκογένεια.

ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΞΟΡΚΙΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΚΟ ΜΑΤΙ

Ἀκόμα ὁ λαός μας πιστεύει στὸ κακὸ μάτι! Συνήθως οἱ γκρινιάρηδες κι' οἱ τσιγκούνηδες, ἀλλὰ καὶ οἱ φαρμακόγλωσσες ἔχουν μάτια ποὺ μπορεῖ νὰ σκοτώσουνε.

Γιὰ τὶς συνέπειες τοῦ ματιάσματος σᾶς ἔχουμε δώσει πολλὰ ὡς τὰ σήμερα ξόρκια, στὰ ὁποῖα προσθέσετε καὶ τοῦτο, ποὺ εἶναι ἁπλό, ἀποτελεσματικὸ κι' εὔκολο:

—Σὰν συναντήσετε στὸ δρόμο σας τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ κακὸ μάτι, γιὰ νὰ μὴ σκοντάψετε καὶ νὰ φᾶτε τὰ μοῦτρα σας καὶ γιὰ νὰ μὴ πάθετε καμμιὰν ἄλλη μεγαλύτερη συμφορά, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ χώσετε τὸ δεξί σας χέρι στὴ δεξιά σας τσέπη. Τὸν φασκελώνετε ἔτσι ἀθέατα τρεῖς φορὲς κι' ἐπαναλαμβάνοντας γιὰ ξόρκι τὰ λόγια:

—Νὰ τσακιστῆς, νὰ μελιδιαστῆς (= νὰ γίνης κομματάκια) καὶ τὸ κακὸ ποὺ θέλεις νὰ μ' εὕρη, νὰ σ' εὕρη!

ΜΙΑ ΑΚΟΜΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΚΚΥΤΗ

—Σὰν τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ φάρμακο γιὰ τὸν κοκκύτη ποὺ βασανίζει τόσο τὰ νήπια, εἶναι τὸ παρακάτω:

—Κατεβάζετε τακτικὰ τὸ μωρὸ ν' ἀναπνέη τὸν ἀγέρα τῆς θάλασσας. Κι' ἐπὶ τρεῖς Κυριακάδες, κατὰ τὴν ὥρα ποὺ λειτουργᾶνε οἱ ἐκκλησιές, πιάνετε ἀπὸ μία τὴ φορὰ ζωντανὴ ψεῖρα τῆς θάλασσας. Ποὺ πάντα πολλὲς γυρίζουν στὴν παραλία κι' εἶναι πολυποδαροῦσες.

—Τὴν βάζετε μὲ προσοχὴ γιὰ νὰ μὴ τὴ σκοτώσετε μέσα σὲ μιὰ μπουκιὰ ψωμὶ κι' ἀναγκάζετε τὸ μωρὸ νὰ τὴν φάη. Κατὰ δὲ τὴν τρίτη Κυριακὴ κόβεται σὰν ἀπὸ σπαθὶ ὁ κοκκύτης.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΙΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΛΑΙΜΟΥ

Ἀκόμα ἕνα γρήγορο κι' ἀποτελεσματικὸ γιατροσόφι γιὰ τὸν πονόλαιμο εἶναι καὶ τοῦτο :

—Βράζετε μπόλικο χαμομῆλι μὲ ἀτσιγκούνευτα τὸ ἁλάτι καὶ δίχως ζάχαρη. Καὶ κάνετε συνέχεια γαργάρες, ἀλλὰ νὰ εἶναι καυτό. Ἀρκοῦν δὲ πεντέξη τὸ μερόνυχτο τέτοιες συνεχεῖς καὶ καυτὲς γαργάρες γιὰ νὰ γιατρευτῆ ὁ πονόλαιμος, χωρὶς χαπάκια κι' ἐνέσεις μὲ τὶς σουβλιές.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΚΟΜΑ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΜΑΣ

—Τὰ ἅγια εἰκονίσματα δὲν τοποθετοῦνται ποτὲ στὶς κρεββατοκάμαρες νὰ κυττάζουν πρὸς τὸ Νότο ἢ Δύση. Ἀλλὰ νὰ βλέπουν στὴν Ἀνατολὴ ἢ ἔστω πρὸς τὸν Βόρειο Πόλο. Ἀλλοιώτικα θἄχουμε ὁλόβια στὰ σπιτάκια μας τὴν ἀρρώστια καὶ γκρίνια.

—Ὅταν μᾶς τρώη ἡ μύτη μας, οὐδέποτε πρέπει νὰ τὴν ξύνουμε μ' ἄλλο δάχτυλο, παρὰ μόνο μὲ τὸ λιανὸ τοῦ δεξιοῦ μας χεριοῦ. Διαφορετικὰ θὰ φᾶμε ξύλο ἢ τὸ λιγώτερο θὰ μᾶς βρίσουνε.

—Τὰ λουλούδια ἐπιτρέπονται μόνον στὰ κρεββάτια σὲ γάμους καὶ σὲ βαφτίσια.

ΤΗΣ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ ΟΙ ΚΑΛΟΓΡΗΕΣ

Εἶναι πολλὲς καὶ βασανιστικὲς ἐξ αἰτίας τῆς νηστείας τῆς πρὸ τοῦ Πάσχα μεγάλης Σαρακοστῆς οἱ βδομάδες. Γιὰ τοῦτο κι' ὁ λαός μας τὶς λέει καλόγρηες. Καὶ κάθε βδομάδα ὁποὺ τελειώνει, οἱ νοικοκυράδες σταυροκοπιοῦνται καὶ μουρμουρίζουνε τρεῖς φορές :

—Τὴν φάγαμε καὶ τούτη τὴν ἀναθεματισμένη καλόγρηα!

Ἢ πιὸ εὐγενικὰ κι' εὐλαβικά :

—Πάει στὸ καλὸ καὶ στὸ διάολο κι' αὐτὴ ἡ καλόγρηα!

ΤΑ ΠΑΛΗΑ ΜΑΣ ΜΠΟΥΚΑΛΙΑ

Μέχρι τὰ τέλη τοῦ πρώτου παγκόσμιου πόλεμου, τὰ γυάλινα μπουκάλια ἦταν στὸ νησί μας σπάνια καὶ πανάκριβα. Καὶ μόνο τὰ βλέπαμε καὶ τὰ καμαρώναμε στὰ πλουσιόσπιτα καὶ στὰ σπίτια τῶν καπιταναίων κι' ἐφοπλιστάδων, ποὺ τὰ φέρναν ἀπὸ τὰ ξένα.

Σ' ὅλα σχεδὸν τὰ σπίτια ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ μπουκάλια τὰ φ λ α σ κ ι ά, τὰ ὁποῖα μάλιστα τ' ἀποχτοῦσαν ἀνέξοδα ἀπὸ τὶς φλασκιές, ποὺ φύτευαν τὰ καλοκαίρια στὶς αὐλὲς τῶν σπιτιῶν τους. Γιὰ νἄχουνε μάλιστα καὶ σκιές, γιὰ ὀμορφιὰ καὶ γιὰ προφύλαξη ἀπὸ τὶς ἀχτίδες τοῦ καλοκαιριάτικου ἥλιου. Καὶ βλέπαμε τὶς πρασινάδες π' ἀντικαθιστοῦσαν τὶς περγουλιές, ὅπως λέγανε τότε τὶς σπάνιες κληματαριές.

Κι' οἱ φλασκιὲς μὲ τὴν πρασινάδα ποὺ τοὺς χάριζε τὶς σκιές,

τοὺς ἔδιναν τὰ πάφθηνα μπουκάλια, τὰ φλασκιά, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦσαν οἱ νοικοκυρὲς γιὰ τὸ λάδι, τὸ κρασὶ καὶ τὸ ξύδι. Κι' ἄλλα φλασκιὰ τὰ πεντακάθαρα καὶ τὰ στολισμένα μὲ ζωγραφιὲς αὐτοσχέδιες χοντροκοπιὲς στολίζανε τὰ τραπέζια. Κι' ἄλλα τὰ παίρνανε στὰ σακκούλια τους οἱ ἐργάτες τῆς γῆς, γιὰ νἄχουνε τ' ἀπαραίτητα φλασκιὰ μαζύ τους στὰ χτήματα ποὺ δούλευαν ὁλοήμερα στὴν ἐξοχή, καὶ νὰ στεγνώνουν τὰ χείλη τους μὲ κρασάκι καὶ ν' ἀρταίνουνε τὸ ψωμί τους μὲ λαδάκι καὶ ξύδι καὶ τὰ φτωχά τους φαγιά.

Μέχρι ποὺ ἱδρύθηκαν καὶ στὴν Ἑλλάδα οἱ φάμπρικες γιὰ τὰ γυαλικὰ κι' ἄρχισαν τὰ μπουκάλια νὰ μπαίνουνε καὶ στὰ φτωχόσπιτα. Ἀλλὰ κι' αὐτὰ ἦταν πανάκριβα μέχρι καὶ τὰ τέλη τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πόλεμου, π' ἄρχισαν οἱ φάμπρικες στὴ ρέστη Ἑλλάδα νὰ φκιάχνουν μπουκάλια φτηνὰ καὶ πολλὰ καὶ νὰ καταργοῦνται σιγὰ - σιγὰ τὰ φλασκιά. Καὶ στὴ θέση τῆς φλασκιᾶς νὰ φυτεύωνται οἱ περγουλιὲς γιὰ σκιές. Καὶ γιὰ τὰ ὁλόδροσα καὶ γλυκόγευστά τους σταφύλια.

Ποὺ μάλιστα στὰ παλαιὰ χρόνια τὰ ρημάζαμε ἀπὸ τὴ φτώχεια καὶ πεῖνα μας μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἐνῶ σήμερα μᾶς χαρίζουν σταφύλια καὶ δὲν τὰ παίρνουμε, γιατ' εἶναι πάμφθηνα καὶ σχεδὸν τζάμπα κι' εἴμαστε χορτάτοι ἀπ' ὅλα.

Γι' αὐτὸ καὶ τὰ βλέπουμε στὶς αὐλὲς καὶ τεράτσες νὰ κρέμωνται προκλητικὰ ἀπὸ τὶς ἀφύλαχτες περγουλιὲς καὶ τὰ τρῶνε οἱ μέλισσες, οἱ σφῆκες καὶ τὰ πουλιά. Ἐνῶ ἐμεῖς οἱ πεινασμένοι οἱ παλαιοὶ τὰ κλέβαμε καὶ τὰ τρώγαμε πρὶν ὡριμάσουν καὶ ρημάζαμε καὶ τ' ἀμπέλια.

Ὅσο γιὰ τὰ φλασκιά, ἄρχισαν νὰ παίρνουν τιμὲς ὑψηλές, γιατί οἱ ἐλάχιστοι ποὺ φυτεύουνε στὰ σπίτια τους γιὰ σκιὰ τὶς φλασκιές, τὰ πουλοῦν στοὺς θερινοὺς ἐπισκέπτες μας γιὰ... ἀντίκες!...

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΕΣ ΡΙΜΝΕΣ

(Ποὺ μᾶς τὶς χαρίζει ὁ κ. Δημ. Χέλμης, ἀρχιτέκτων ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Πέντε τῶν ὁποίων ὁ φίλος κ. Χέλμης τὶς ὀφείλει στὴ θύμιση τῶν κ. Γ. Χέλμη καὶ Σούλας Γέρου)

Τὸ δαχτυλίδι ποὺ φορῶ τὸ κοκκινοπετράτο,
μοῦ τῶδωσ' ἡ ἀγάπη μου σὲ μιὰ μηλιὰ 'ποκάτω.

Τὸ γιασεμὶ στὴν πόρτα σου ἦλθα νὰ σοῦ κλαδέψω,
μὰ νόμισεν ἡ μάνα σου πὼς ἦλθα νὰ σὲ κλέψω...

Γράψε μου γράμμα πὼς θἀλθῆς, νἀλθῶ νὰ σ' ἀνταμώσω,
ρόδα καὶ τριαντάφυλλα τὸ δρόμο νὰ σοῦ στρώσω.

Τὴ μάνα σου τὴ μάγισσα ρομπόλα θὰ ποτίσω,
νὰ πέσω ν' ἀποκοιμηθῆ νἀλθῶ νὰ σὲ φιλήσω!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Κυπαρισσάκι μου ψηλὸ στὴ ρίζα θέλεις χῶμα,
μικρὴ ἐσύ, μικρὸς κι' ἐγώ, καιρὸς δὲν εἶν' ἀκόμα!...
Ἐὰν μακρυά μου βρίσκεσαι, θαρρεῖς δὲν σὲ θυμοῦμαι;
Τὰ δάκρυα προσκέφαλο τὰ βάνω καὶ κοιμοῦμαι.
Ναυτάκι σὰ μὲ πάρουνε μὴ βάλης ὑποψία,
μὴν ἀγαπήσης ἄλλονε, οὔτε κι' ἐγὼ καμμία.
Βασιλικὸς κι' ἂν μαραθῆ τὴ μυρουδιὰ τὴν ἔχει
κι' ἐμέναν' ἡ ἀγάπη μου τὴν ἔγνοια της θὰ ἔχη.
Αὐτὸ τὸ τριαντάφυλλο μὴ τὸ παραπετάξης
σ' ἕνα πατῆρι δάκρυα, ἐκεῖ νὰ τὸ φυλάξης!
Γύρισε τοῦ γαρούφαλου τὰ φύλλα ἕνα - ἕνα,
ἐκεῖ ἔχω τὸν ἔρωτα κι' ἀγάπη μου κρυμμένα.
Ὁ Ἔρωτας τὸν ἄνθρωπο πῶς τὸν μετασκευάζει;...
Κορμὶ σὰν τριαντάφυλλο τὸ κάνει καὶ χτικιάζει!
Περιστεράκι θὰ γινῶ στὴ Σάμη νὰ πετάξω,
νὰ φέρω τὴν ἀγάπη μου κοντά σου καὶ ν' ἀράξω.
Πείσματα καὶ πεισματικά, ἐμένα μὴ μοῦ κάνης,
γιατ' εἶμ' ἐλεύτερο πουλὶ καὶ γρήγορα μὲ χάνεις!...
Πέρδικα ὁλοπλούμιστη μὴ κατεβῆς στὰ ρυάκια,
γιατί σὲ τριγυρίζουνε πολλῶν λογιῶν γεράκια...
Ξενητεμένο μου πουλί, οἱ ξένες τί σοῦ λένε;
Ξένα ματάκια σὲ κυττοῦν καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε.
Εἰς τὸ γυαλὸ θὰ κατεβῶ νὰ δῶ γιὰ τὸ καράβι
ποὺ μέσα ἡ ἀγάπη μου καὶ τὴν καρδιά μου σφάζει.
Ἄσπρο γαρούφαλο κρατῶ καὶ θέλω νὰ τὸ βάψω
κι' ἂν τὸ πετύχω στὴ βαφή, πολλὲς καρδιὲς θὰ κάψω.
Γκρενὰ γαρουφαλάκι μου μὴ γέρνης ἀπ' τὴ γλάστρα
καὶ πέσουν στὸ κεφάλι μου τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄστρα.
Ψηλό μου παρεθύρι μου δεῖξε μου τὴν κυρά σου,
μ' ἀσῆμι καὶ μὲ μάλαμα θὰ ντύσω τὰ καρφιά σου!...
Τὸ λυγερό σου τὸ κορμί, ψηλὸ σὰν κυπαρίσσι,
νὰ τῶχα, νὰ τ' ἀγκάλιαζα γιὰ ὅλη μου τὴ ζήση.
Ἐσύ 'σαι ὁποὺ μοῦλεγες ὁποὺ μὲ δεῖς πεθαίνεις;
καὶ τώρα περπατεῖς καὶ λὲς ποῦ μ' εἶδες, ποῦ μὲ ξέρεις;
Ἡ ἀγάπη σου, κυρά μου, εἶναι τόσο δυνατή,
...σὰ νερὸ μὲς στὸ καλάθι ὁποὺ στάλα δὲ κρατεῖ.
Δὲν ἐννοῶ τί ἐννοεῖς, οὔτε τί λὲς δὲν ξέρω,
ἕνα σοῦ λέω: «Σ' ἀγαπῶ», γιὰ τοῦτο κι' ὑποφέρω!
Τὴ μάνα σου τὴν ἄπονη ποὺ μέρα - νύχτα βρίζει
σὰ τὸ γουροῦνι νὰ τὴ δῶ, ποὺ σφάζουν, νὰ μουγκρίζη!

Σὰ βγαίνεις στὸ παράθυρο κι' ὁ ἥλιος σὲ ζηλεύει
κι' ἂν ἀγριεύ' ἡ θάλασσα ἀμέσως γαληνεύει!

ΦΡΑΓΚΟ - ΒΑΛΤΣΑΜΑΤΙΚΕΣ ΡΙΜΝΕΣ

Ἀφηγητὴς ὁ κ. Ἀντώνιος Χαρ. Παγουλᾶτος)

Ἀφέντη Ἅη Γεράσιμε, τοὺς πλούσιους νὰ ζουρλάνης,
νὰ τοὺς φυλᾶνε οἱ φτωχοί, σὰ γίδια μὲς στὴ στάνη!...
Πλάτανον πενταδάχτυλον κι' ἕνα βαθὺ πηγάδι
μᾶς ἄφησες, Γεράσιμε, αἰώνιο σημάδι!
Ὅταν σημαίνη ὁ Ἅγιος ὁ κάμπος Του βογγάει
κι' ὅταν περνάη ἡ Χάρι Του, ἡ Γῆ μοσκοβολάει!
Ἀφὲντη Ἅη Γεράσιμε μὲ τὸ καμπαναριό σου,
σκέπε τὰ Βαλτσαμόπουλα ποὔμαστε στὸ πλευρό σου.
Ἀφέντη Ἅη Γεράσιμε μεγάλο τ' ὄνομά σου,
φύλλο δὲν σειέται σὲ δεντρὶ χωρὶς τὸ θέλημά σου!
Ποὺ μοναχὸς παινεύεται καὶ δὲν τὸν ἐπαινοῦνε,
νὰ κάτση ν' ἀναπαύεται γιατί τόνε γελοῦνε!...
Χαιρόσουν τὸν καλὸν καιρό, γιατ' ὁ κακὸς δὲν λείπει
στὴν κάθε μέρα τ' ἄνθρωπου καὶ μία νέα λύπη!...
Ὀπ' ἀγαπᾶς κατούρησε κι' ὁποὺ μισεῖς χτενίσου
κι' ὁποὺ τοῦ θέλεις τὸ κακὸ κάτσε καὶ ξενυχίσου.
Πότιζε τὴν αὐλούλα σου συχνὰ μὲ τὸ βροντάλι,
νὰ μὴ σοῦ τὴν ποτίζουνε γειτόνοι καὶ οἱ ἄλλοι.
Δένε τὴ φοραδούλα σου καὶ κλειδαμπάρωνέ τη,
σὰ βλέπεις ὅτι κάθεται συχνὰ εἰς τὸν καθρέφτη.
Οὔτε παπᾶς στὸ σπίτι σου ποτὲ μόνος μὴ μπαίνει,
γιατί μπορεῖ καὶ τὸν παπᾶ ὁ διάολος νὰ παίρνη.

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΕΣ ΡΙΜΝΕΣ

(Τῆς Ἀγγελικῆς Καρούσου)

Βασίλεψε ἡ μέρα καὶ θὰ παραλοήσω,
ἂν δὲν φανῆς τὸ βράδυ, δὲν θέλω πιὰ νὰ ζήσω.
Ὁ ἥλιος βασιλεύει κι' ἡ μέρα σώνεται
κι' ὁ νοῦς μου ἀπὸ σένα δὲν συμμαζώνεται.
Ζυγώνει τὸ σκοτάδι, τελειώνουνε τὰ ψέματα,
νἀλθῆς νὰ σὲ φιλήσω τὰ ἡλιοβασιλέματα.
Σὲ ἀγαπῶ ἀγνότατα μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου,
σ' ἔχω γλυκειὰ παρηγοριὰ στὴ μαύρη ξενητειά μου.
Λυπήσου καὶ σπλαχνίσου τὰ δάκρυα ποὺ χύνω,
γιατ' εἶν' περισσότερα ἀπ' τὸ νερὸ ποὺ πίνω.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Μπορῶ τὰ μαῦρα σύγνεφα μὲ μιᾶς νὰ διαλύσω,
μπορῶ τὴ φύση δι' ἐσὲ μὲ ἄνθη νὰ στολίσω.

'Αγάπη ποῦχα κι' ἔχασα ἀφ' τὴν ἀνεμυαλιά μου,
τώρα τὴν βλέπω μ' ἄλλονε καὶ καίγετ' ἡ καρδιά μου!

Ὅποιος τὶς νύχτες περπατεῖ ἢ κλέβει ἢ πορνεύει
ἢ γιὰ τὶς χῆρες ξενυχτᾶ ἢ θάνατο γυρεύει.

Μὲ φίλησες κι' ἀρρώστησα, φίλα με γιὰ νὰ γειάνω.
καὶ πάλι ξαναφίλαμε μὴ τύχει καὶ πεθάνω.

Συλλογισμὲ περήφανε κι' ὁ νοῦς μου πῶς ἐχάθη
μὲ πόνο τῆς ἀγάπης σου μέσ' τῆς καρδιᾶς τὰ βάθη.

Μοῦ πῆραν τὴ Βενέτσια μου (Βενετσιάνα μου)
τὸ φῶς καὶ τὸ βολέτσια μου (ποὺ μὲ βόλευε=ἐξυπηρετοῦσε ἐρωτικά)

Κλαίω καὶ λέω τί ἔγινε ἡ πρώτη μου ἀγάπη,
σὰν ἀστραπή, σὰν κεραυνὸς ἐφάνηκε κι' ἐχάθη.

'Απάνου στὸ κλαρὶ τσ' ἐληᾶς κι' ἀπὰ στὸ κορφολάκι
γιὰ τὴν ἀγάπη κάθεται καὶ κλαίει ἕνα πουλάκι.

'Αγάπη μου, βαρέλα μου (χοντρὴ) νὰ σ' εἶχα τὸ χειμῶνα,
κάθε π' ἀστράφτει ὁ οὐρανὸς κι' ὁ Θιός μας ρίχτει χιόνια.

Ὅπως τὸ λένε στὰ κλαριὰ ὄντες λαλοῦν οἱ σπίγκοι (σπουργίτες)
στὴ χειμωνιάτικη νυχτιὰ πλάϊ σου νἄχης ξύγκι (χοντρή).

Ἔρωτα π' ἀνάθεμά σε, τρισκατάρατε, σκληρέ,
ποὺ τὶς νέες τὶς καρδοῦλες τὶς πληγώνεις, πονηρέ!

'Εσύ 'σαι τῆς ροδιᾶς ἀνθὸς καὶ τῆς μηλιᾶς τὸ μῆλο,
ἐσὺ κόρη γεννήθηκες ἀντάμα μὲ τὸν Ἥλιο!

Σὰν Μουσέϊκο (ἀπὸ τὸ χωριὸ Μουσάτα) κουβέλι,
εἶν' ἡ γόμπα τοῦ Σπινέλλη.

Βάρει μου μὲ τὸ μαχαῖρι
μὲ τὸ παχουλό σου χέρι.

Βάρει μου μὲ τὸ στιλέττο
κι' ὅσο αἷμα τρέξει... πιέτο!

Χοντρή μου γιὰ τὰ πρόσποδα νὰ σ' εἶχα τὸν χειμῶνα,
μὲ ζέστη σου θὰ ἔφτανα στὰ χρόνια τὸν αἰῶνα.

Ἂν εἶχα μαξιλάρι μου τὰ στήθια σου τ' ἀφρᾶτα
τὸ Λσύη θὰ ξεπέρναγα, ἂν ἔτρεχα σ' ἀργάτα (συναγωνισμό).

'Αναστενάζω, βγαίνει ἀχνός, μὰ μέσα μένει ὁ πόνος
κι' ἐκεῖνον ποὺ μᾶς χώρισε νὰ μὴν τὸν εὕρη... ὁ χρόνος!

Ὅλ' οἱ διπόλοι τοῦ βουνοῦ ἐλᾶτε ποῦναι χρεία (ἀνάγκη)
νὰ μπῆτε στὴν ἀγάπη μου, ὁπῶχει λυσσουρία!

Γειτόνισσα, διαόλισσα, καμωματοῦ καὶ ψεύτρα
τόσον καιρὸ ποῦμ' ἐδεπὰ δὲν μοῦπες νἄμπω μέσα...

Σοῦ στέλνω μὲς στὸ γράμμα σου βασιλικοῦ κλωνάρι
καὶ σὲ προσμένω γρήγορα νὰ γίνουμε ζευγάρι.

Μισεύω καὶ ἡ θάλασσα μυκᾶται καὶ μουγκρίζει
σὰν ἀδελφὴ τῆς μάνας σου κι' αὐτὴ μὲ φοβερίζει.

Μπαρκάρισες κι' ἐλπίδες μου μαδήσανε σὰ φύλλα,
κι' ἀπόμεινα φθινόπωρου σὰν τὰ κλαδιὰ τὰ ξύλα!

Θάλασσα ποῦσ' ἀντίκρυ μου καὶ βλέπεις τὸν καημό μου,
λυπήσου με καὶ φέρε με γρήγορα στὸν καλό μου!

Ἔλα καὶ σὲ λαχτάρησα, θέλω τὴν ἀγκαλιά σου,
καὶ νἄχω γιὰ ψωμότυρο μονάχα τὰ φιλιά σου!

Λυπήσου με θάλασσα ποὺ πίκρες καταπίνω
καὶ φέρε μου τὸν ναύτη μου φιλάκια νὰ τοῦ δίνω!

Μπαρκάρισες, τρελλάθηκα δὲν ξέρω τί νὰ κάνω,
μῶφυγες, παραλόησα κι' ἴσως θὲ νὰ πεθάνω.

Μοῦ πῆραν τὴν ἀγάπη μου τῆς θάλασσας καράβια
κι' ὅλο σκοτάδια γύρω μου βλέπω σὰν κουκουβάγια!

Κάθε ποὺ παίρνω γράμμα σου στὰ χείλη μου τὸ φέρνω
καὶ τ' ἄρωμά σου, ἀγάπη μου, ρουφῶ καὶ δὲν χορταίνω!

ΑΠΟ ΤΑ ΝΙΚΟΛΟΒΑΡΒΑΡΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΑΣΜΟΥ

Πρὶν ἀκόμα ἀπὸ 40—50 χρόνια, μόλις ἀρχίζανε τὰ «Νικολοβάρβαρα», ὅπως ὁ λαός μας ἀποκαλοῦσε καὶ ἀποκαλεῖ τὸ ἀγρίεμα τοῦ καιροῦ, π' ἀρχίζει ἀπὸ τὶς πρῶτες Δεκεμβριάτικες μέρες, ὅλα τὰ καΐκια βρίσκαν «ἀπάγκειο» (=καταφύγιο) στὸ λιμάνι τ' 'Αργοστολιοῦ.

'Ιστιοφόρα Σαμικά, τοῦ Πόρου, τοῦ Ληξουριοῦ, τῆς Σκάλας καὶ κυρίως τὰ περισσότερα τῶν Φαρσινῶν, οἱ ὁποῖοι ὅλοι τους εἶναι θαλασσινοί, μαζεύανε τὰ πανιά τους καὶ φουντάρανε ἄγκυρες ἀπὸ τὴν παλὴ Πεσκαρία (=ψαραγορὰ) μέχρι τὴ Γέφυρα, ποὺ χωρίζει στὰ δύο τὸ μεγάλο κι' ἀσφαλέστατο λιμάνι τ' 'Αργοστολιοῦ.

Κι' ἀπὸ τὰ Νικολοβάρβαρα μέχρι τ' 'Αγιασμοῦ βλέπαμε τὸ λιμάνι μας... κατάσπαρτο ἀπὸ καΐκια καὶ σὰ λόγχες νὰ ἐξέχουνε τὰ κατάρτια τους ἀπὸ τὴ θάλασσα. 'Ενῶ πάνω σὲ ὅλα βασίλευε νέκρα, σὰ νὰ εἶχαν ἐγκαταλειφθῆ.

Τὰ ὁποῖα ξαναζωντάνευαν ζυγώνοντας τὰ Χριστούγεννα, μὲ ἁπλώματα τῶν πανιῶν (=ἱστίων), μὲ φρεσκαρίσματα καὶ χρωματίσματα. Δουλειὲς οἱ ὁποῖες συνεχιζόντουσαν μέχρι τὰ Φῶτα. 'Οπότε, μὲ τὸ «Ἅγιασμα τῶν νερῶν» ἡ θάλασσα... «ξελυσσοῦσε» κι' ἡμέρευε, κι' ὁ 'Αργοστολιώτικος... ναύσταθμος βαροῦσε διά-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

λυση. Ἤτοι, μόλις ἔρριχνε ὁ Δεσπότης στὴ θάλασσα τὸ Σταυρό, ὅλα σχεδὸν τὰ καΐκια σημαιοστόλιστα καὶ σφυρίζοντας μὲ τὶς κόρνες (= μεγάλα κοχύλια ποὺ μὲ τὸ φύσημα σφύριζαν), σαλπάρανε πανηγυρικὰ ἀπὸ τὸ λιμάνι μας.

Τὰ δὲ μικρὰ τοῦτα Κεφαλονίτικα πλεούμενα, μὲ κινητήρια δύναμη τὰ πανιά τους καὶ τὰ κουπιά τους, φτάνανε μέχρι τ' ἀπώτατα λιμάνια τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Μαύρης θάλασσας. Συνεχίζοντας τὶς ἀπὸ αἰώνων κι' ἀπὸ προγόνων ὄμορφες παραδόσεις τοῦ Λαοῦ τῆς Κεφαλονιᾶς, γιὰ τὸν ὁποῖον λέγεται ὅτι τὸ μισό του αἷμα εἶναι αἷμα καὶ τ' ἄλλο μισό... θάλασσα!

Η ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΗ ΦΑΣΟΥΛΑΔΑ

Φασούλια λέμε στὴν Κεφαλονιὰ τὰ φασόλια. Καὶ φασουλάδα τὴ φασολάδα. Ἀλλὰ γιὰ τὴν Κεφαλονίτικη φασουλάδα λένε, πὼς ὅποιος τὴν φάει δὲν τὴν ξεχνάει οὐδέποτε.

Βέβαια δὲν εἶναι φασουλοπαραγωγικὸ... τὸ νησί μας! Κι' οἱ φασουλάδες ποὺ τρῶμε εἶναι ἀπὸ φασούλια ποὺ τρῶνε κι' οἱ ρέστοι Ἕλληνες. Πῶς λοιπὸν εἶναι νόστιμη, θρεφτικὴ καὶ ξεχωρίζει ἡ δική μας ἀπὸ τὶς ρέστες Ρωμέϊκες φασουλάδες;

Τὸ μυστικὸ ἀνήκει, καθὼς μᾶς λένε οἱ παλαιοί, στὴν τότε καλογερίστικη πονηριά. Δὲν μποροῦσαν οἱ φτωχοὶ τῶν μοναστηριῶν μας καλόγεροι νὰ κρατοῦνε τὶς πολυήμερες σαρακοστάδες μὲ τὶς νηστήσιμες φασουλάδες. Ἰδιαίτερα τὸ σαρανταήμερο τ' ἄντερά τους γουργούλιζαν σὰ σοναμέντα. Ἀλλὰ τὰ εὐλαβικά τους Κεφαλονίτικα μυαλὰ τοὺς γέννησαν τὴ σωτήρια λύση. Καὶ καταφεύγοντας στὰ κρεοπωλεῖα καὶ ἁλαντοποιεῖα, ζητούσανε κόκκαλα, δῆθεν γιὰ τοὺς σκύλους ποὺ εἶχανε στὰ μοναστήρια.

Ὁ ἡγούμενος ἔβαζε τὰ σαρακοστιανὰ φασούλια ἀποβραδὺς στὸ μούσκεμα μὲ νερό, γιὰ νὰ τὰ μαγερέψη τὴν ἑπομένη ὁ μάγερας. Ἀλλὰ ὁ μάγερας τὰ μαγείρευε μὲ τὸ ζουμί, μέσα στὸ ὁποῖο εἶχαν βράσει τὰ κόκκαλα!... Φροντίζοντας νὰ βγάζη τὸ λάδι τελείως, γιὰ νὰ μὴ τὸ παίρνη χαμπάρι ὁ αὐστηρός του ἡγούμενος.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς περίφημης Κεφαλονίτικης φασουλάδας, κι' ἂν θέλετε νὰ τὴν γευθῆτε, μιμηθῆτε τὴν καλογερίστικη Κεφαλονίτικη πονηριά. Ἀγοράζοντας καὶ βράζοντας κάμποσα κόκκαλα.

ΟΙ ΠΑΛΗΕΣ ΟΔΟΝΤΟΓΛΥΦΙΔΕΣ ΜΑΣ

Τὰ ρηγανόξυλα κόβανε οἱ νοικοκυρὲς καὶ τὰ ξεραίνανε καλὰ εἰς τὸν ἥλιο. Ὕστερα τὰ κόβανε σὲ χοντρὰ καὶ ψιλὰ γιὰ νὰ τὰ προσφέρουνε στὰ τραπέζια τους σὲ δυὸ κουτάκια ποὺ φκιάχνανε ἀπὸ χαρτόνια καὶ τὰ ντύνανε μὲ πανί. Ἀλλὰ καὶ τὰ κεντούσανε γιὰ νὰ ὀμορφαίνωνται τὰ τραπέζια τους.

Τὶς δὲ φοῦντες τῆς ρήγανης τὶς φυλάγανε κλεισμένες σὲ

κουτιὰ μεγαλύτερα, γιατί ἡ ρήγανη γιὰ νὰ βγαίνη τὸ ἄρωμά της πρέπει νὰ τρίβετε στὰ φαγιά μας τὴν ὥρα ποὺ θὰ τὴν φᾶμε.

Η ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΩΤΙΚΗ ΒΑΦΤΙΣΗ

Πραγματικὰ θεαματικὲς καταδύσεις μὲ ὑπέροχα μακροβούτια ἀπολαμβάναμε πρὶν ἀπὸ 40—50 χρόνια οἱ παλαιοὶ Ἀργοστολιῶτες κάθε τῶν Φώτων, στὴ «Βάφτιση».

Τὸν ἁγιασμὸ τῶν ὑδάτων, ὁ ὁποῖος τότε γινότανε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ τῆς Σισσιώτισας. Ὅπως λέγεται ὁ ναὸς ποὺ βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τῆς «Γέφυρας» τοῦ Ἀργοστολιώτικου λιμανιοῦ, πάνω ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅλος ὁ κόσμος μποροῦσε νὰ δῆ καὶ νὰ παρακολουθήση τὸ ρίξιμο τοῦ Σταυροῦ εἰς τὴ θάλασσα.

Ἔτσι ἔβγαιναν ὁ Δεσπότης, οἱ παπάδες καὶ οἱ ἐπίσημοι ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ τῆς Σισσιώτισας κι' ἀνέβαιναν εἰς τὸ πάρκο, μποροῦσε καὶ τοὺς ἔβλεπε ὅλο τὸ πλῆθος ἀπὸ τὴ Γέφυρα καὶ στὴν τρίτη ριξιὰ ἄφηνε ὁ Δεσπότης νὰ πέση λυτὸς ἀπὸ τὴν μεταξωτὴ κορδέλλα ὁ Σταυρὸς εἰς τὴ θάλασσα.

Ὅπου ἄλλοι μέσα ἀπὸ τὶς βάρκες, ἄλλοι ἀπὸ τὴν παραλία κι' ἄλλοι ἀπὸ τὴ Γέφυρα βουτοῦσαν συνέχεια μὲ μακροβούτια στὸν πάτο γιὰ νὰ πιάσουνε τὸν Σταυρό. Γιατί μόλις θὰ πιάνανε τὸν Σταυρό, θὰ πιάνανε καὶ τήν... καλή!

Γιατ' εἶχαν τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Δεσπότη νὰ τὸν περιφέρουν μέσα σ' ἕνα δίσκο γιὰ νὰ τὸν ἀνασπάζωνται ὅλοι οἱ χριστιανοὶ καὶ σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ στὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς. Καὶ φυσικὰ κι' εὐλαβικὰ ἀσπαζόμενοι τὸν Σταυρό, ρίχνανε καὶ στὸν δίσκο τοῦ τυχεροῦ βουτηχτὴ ἀπαραίτητα καὶ τὸν ὀβολό τους.

Δηλαδὴ ἔπιανε τόσα λεφτά, π' ἂν ἦταν οἰκόνομος, ἐξασφάλιζε ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς χρονιᾶς του. Ἀλλὰ κι' ἀπολάμβανε καὶ τοῦ γενικοῦ σεβασμοῦ κι' ὅλοι τὸν δείχνανε μὲ τὸ χέρι, σὰν νὰ ἦταν τὸ εὐλογημένο ἀπὸ τὸν Ὕψιστο... πρόσωπο τῆς χρονιᾶς, ἀφοῦ εἶχε... σώσει τὸν Σταυρὸ ἀφ' τὴ θάλασσα.

ΤΑ ΜΠΑΚΑΝΕΤΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΧΟΡΤΑΡΕΟΙ

Ἀνάμεσα στὰ μοναδικὰ καὶ περίεργα ποὺ συμβαίνουν στὸν μυστήριο τόπο μας, εἶναι καὶ τὰ νοστιμώτατα μπακανέτια κι' οἱ χορταρέοι. Δυὸ εἴδη μικρὰ ψαράκια, ποὺ ξετρυπώνουν ἀπὸ τὴν Ἀργοστολιώτικη τοῦ «Κούταβου» λιμνοθάλασσα κι' ἀναφαίνονται μόνο τοὺς χειμωνιάτικους μῆνες. Δυὸ ψαράκια μικρὰ σὰν γοβιοὶ (= βουβιάδες), ποὺ δὲν μοιάζουν στὰ χρώματα μὲ τοὺς γνωστούς σας γοβιούς. Ἀλλὰ εἶναι κιτρινόμαυροι κι' οἱ μεγαλύτεροι εἶναι οἱ σερινκοί, ποὺ τοὺς λένε χορταρέους. Καὶ οἱ μικρότεροι τὰ θηλυκὰ μπακανέτια, τῶν ὁποίων τὰ σωματάκια εἶναι στὰ μισὰ τοῦ μεγέθους τους γεμάτα αὐγὸ καὶ τὰ μισὰ τοῦ ψαριοῦ κόσας.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Κρέας, ποὺ σὲ μαγεύει ἡ νοστιμάδα του καὶ σὲ τρελλαίνει τ' αὐγοῦ, σὰ νἆναι καὶ νοστιμώτερο ἀπὸ χαβιάρι!...

Οἱ δὲ πιὸ μεγαλύτεροι οἱ χορταρέοι εἶναι οἱ σερνικοὶ μὲ νόστιμο κι' αὐτοὶ κρέας, χωρὶς βέβαια νἄχουνε καὶ αὐγά, πῶχουνε ἀποκλειστικὰ τὰ μπακανετάκια. Ψαράκια π' ἀρχίζουν νὰ ξεμπουκάρουνε ἀπὸ τὶς μποῦκες (=στοὲς) τῆς Γέφυρας, ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ Νοέμβρη. 'Αλλ' ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα χωρίζουνε!... Κι' οἱ μὲν χορταρέοι τραβᾶνε ἄκρη - ἄκρη (πάντοτε στὰ ρηχά), κάπου σ' ἀπόσταση ἑνὸς χιλιομέτρου κι' ἀνοίγουν μεγάλες καὶ βαθειὲς τρύπες στὸν πάτο τῆς θάλασσας, γιὰ νὰ περάσουν τοὺς χειμωνιάτικους κι' ἀνοιξιάτικους μῆνες στὶς νέες ἐπαύλεις τους!... Σὲ βάθος σπάνια μεγαλύτερο ἀπὸ μέτρο, καὶ κάτω ἀπὸ τὴν παραλία τῆς ἀπέναντι στὸ 'Αργοστόλι τοποθεσίας τοῦ «Δράπανου» ἢ «Δρεπάνου». Πῶχει ἐμφάνιση Δρεπανιοῦ κι' ἀπὸ τὸ σχῆμα της θὰ τὴν ὀνόμασε ὁ λαὸς τοῦ «Δράπανου» ἢ «Δρεπάνου».

'Ενῶ τὰ μπακανέτια τὰ συναντοῦμε μέχρι σχεδὸν καὶ τὸ τέλος τῆς Ἄνοιξης κι' αὐτὰ στὰ ρηχὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς κόστας τῆς πλατείας τοῦ «Μέτελα» μέχρι καὶ τοὺς «Ἅγιους Θόδωρους». Χωρὶς ν' ἀνοίγουνε σὰν τοὺς χορταρέους τρύπες, ἀλλὰ κρύβονται ἀνάμεσα στὰ βραχάκια τοῦ πάτου τῆς θάλασσας ἢ τὰ χορτάρια. 'Από δὲ τὰ τέλη τ' 'Απρίλη ξαναγυρίζουν (ὅσα γλυτώσανε ἀπὸ τ' ἀγκίστρια καὶ τὰ κοφινέλα) ἀπὸ τοὺς ἴδιους δρόμους στὶς μποῦκες τῆς Γέφυρας καὶ... χάνονται στὴ λιμνοθάλασσα τοῦ Κουτάβου. Καὶ μ' ὅσα διχτάκια, κοφινέλα μὲ μάλαξη (=μαλάθρα) κι' ἀγκίστρια καὶ νὰ ψαρέψῃς, πιάνεις σπάνια ἕνα - δυὸ μπακανέτια ἢ χορταρέους, σὰ νἆναι τὰ ψαράκια στὸν πάτο τῆς λιμνοθάλασσας κρυμμένα καὶ ναρκωμένα ὅλο τὸ καλοκαῖρι καὶ τὸ φθινόπωρο.

'Αλλ' ἐνῶ ἄλλοτε τοὺς χορταρέους καὶ τὰ μπακανέτια τὰ βρίσκαμε σὲ μεγάλες κάθε μέρα ποσότητες στὴν 'Αργοστολιώτικη «Πεσκαρία», μετὰ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1953 θ' ἄρχισαν νὰ ἐλαττώνωνται καὶ τὰ βλέπουμε σπάνια στὴν Πεσκαρία (=Ψαραγορά). Καὶ γιὰ νὰ τὰ βροῦμε καὶ γευθοῦμε τὴ σπάνια καὶ μοναδικὴ νοστιμάδα τους στήνουμε τὰ χαράματα καραούλια στοὺς ψαράδες καὶ τοὺς θερμοπαρακαλοῦμε νὰ μᾶς δώσουνε λίγα, χρυσοπληρώνοντας ὅσα - ὅσα.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μοναδικὰ εἰς τὸν κόσμον (καθὼς λένε οἱ κοσμοπολῖτες Κεφαλονίτες) μπακανετάκια ποὺ τρώγονται ἀποκλειστικὰ καλοτηγανισμένα σὲ λάδι. Κι' οἱ χορταρέοι πιὸ ὑπέροχοι σὰν βράσουν μὲ κρεμμύδι, μὲ σέλινο, μὲ πιπέρι κι' ἁλάτι καὶ μὲ ντομάτα ἢ καὶ μὲ δίχως ντομάτα.

Ποὺ τὰ θυμοῦνται κι' οἱ Κεφαλονίτες ποὺ βρίσκονται ἀπὸ χρόνια στὴν 'Αθήνα καὶ στὶς ἄλλες ἑλληνικὲς ἐπαρχίες ἢ κι' ἔρχονται κι' ἀπὸ τὴν ξενητειά, νὰ χαροῦνε τὸ ἄρωμα καὶ τὴ νοστιμάδα τους.

'Αποροῦμε δὲ πῶς δὲν μελετήθηκαν εἰδικὰ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες... ψαρολόγους γιὰ πολλαπλασιασμὸ καὶ ἐμπόριο ἐπικερδέστατο ἢ καὶ δὲν ἀξιοποιήθηκαν γιὰ νὰ διατηρηθοῦν γιὰ τουριστικοὺς λόγους!...

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΑΝΕΠΑΝΑΛΗΠΤΑ

'Ενῶ ἡ γυναίκα του παραθέριζε στὸ χωριό της, ἡ μάνα της πέθανε ἀπὸ συγκοπή. Γιὰ νὰ τὴν προετοιμάσῃ καὶ νὰ μὴ τὴν τρομάξῃ, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τσιγκουνιά του, ὁ ἄνδρας της τῆς τηλεγράφησε :

«Μητέρα σου ἀδιαθέτησε στόπ 'Ο γιατρὸς ἀνησύχησε στόπ 'Ο γιατρὸς κάλεσε κι' ἄλλους γιατροὺς σὲ συμβούλιο στόπ Οἱ γιατροὶ φύγανε χωρὶς νὰ μοῦ ποῦνε κουβέντα στόπ 'Ο γιατρός μας βγῆκε τελευταῖος καὶ μοῦ εὐχήθηκε καὶ στὰ δικά μου στόπ 'Η μάνα σου ἀπεβίωσε καὶ τὴν κηδεύουμε αὔριο στόπ Ἂν θέλῃς ἔλα κι' ἐσὺ νὰ τὴ δῆς τέζα προτοῦ τὴν θάψουμε. 'Ο ἄντρας σου».

Πάσχα ζύγωνε κι' ὁ Σπῦρος ἀπὸ τ' 'Αργοστόλι ἔστειλε τοῦ Γεράσιμου ἕνα γουρονόπουλο μὲ τὸ ΚΤΕΛ στὴν 'Αθήνα καὶ γιὰ νὰ φροντίσῃ νὰ τὸ παραλάβῃ τοῦ τηλεγράφησε :

«Γουρούνι... Γεράσιμε στέλνω μὲ ΚΤΕΛ στόπ Μὴ ξεχάσῃς νὰ πᾶς τὸ βράδυ στὸ σταθμὸ νὰ παραλάβῃς γουρούνι... Σπῦρος».

Ἕνας γέρος γκρεμοτσακίστηκε καὶ σκοτώθηκε μαζὺ μὲ τὸ γαϊδούρι του ποὺ καβαλλήκευε.

'Ο δὲ γιός του ἀπὸ τὸ Πυργὶ τηλεγράφησε στὴν 'Αθήνα στὸν ἀδελφό μου :

«'Ο πατέρας... κι' ὁ γάϊδαρός μας γκρεμοτσακισθήκανε στὴ λαχτιὰ θὰ τοὺς θάψουμε αὔριο γιατί ἂν σὲ περιμένουμε θὰ βρωμέψουν».

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΗΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΔΙ

Ὅλ' ἀγαποῦνε τὴν ἐλιά, μὰ ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ λάδι
ποὺ φέγγει στὴν ἀγάπη μου τὴ νύχτα στὸ σκοτάδι.
Ὅλοι ἀγαποῦνε τὴν ἐλιὰ κι' ἐγὼ ἀγαπῶ τὰ φύλλα,
ὅλ' ἀγαποῦν τσ' ἀνύπαντρες κι' ἐγὼ μιὰ χήρα.. σκύλα.
Καθὼς μαζώνω τὶς ἐλιὲς σκέφτομαι τὰ γινάτια,
ποὺ μ' ἄναψαν καὶ μ' ἔκαψαν τὰ δυό σου μαῦρα μάτια
Ἔχεις δυὸ μάτια σὰν ἐλιές, πῶχουν λαδιοῦ τὴ γλύκα,
ἀλλὰ κοιτάζουν ἄλλονε κι' ἐμὲ μὲ τρώ' ἡ πίκρα.
Μοῦ ἔβγαλες μ' ἀγάπη σου, ἀγάπη μου τὸ λάδι
μέχρι νὰ νοιώσω, ὁ φτωχός, τσ' ἀγάπης σου τὸ χάδι.
Σὰ λητρουβειοῦ σκληρόπετρα μοιάζει τὸ αἴσθημά σου
καὶ σὰν τὰ χιόνια τοῦ βουνοῦ ἡ... φλόγα τῆς καρδιᾶς σου.
'Ελιὲς ὥρμες καὶ ἄγουρες τρίβονται στὰ λιθάρια,
ὅπως κι' ἐσὺ πατεῖς καρδιὲς μὲ τὰ σκληρὰ ποδάρια.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Σὰ μαυρομάτικες ἐλὴς τὰ δυὸ μάτια σου μοιάζουν
κι' ἀκόμα καὶ Δεσπότη μας κολάζουν σὰν κοιτάζουν!
Λάδωσε τὴν καρδούλα μου προτοῦ νὰ μοῦ σκουριάση
μὲ λίγο σάλιο τοῦ φιλιοῦ, νὰ ξαναπάρη βράση!...
Σὰν ἀνεβῆς στὸ ξώκλαρο καὶ τὶς ἐλὴς τινάζεις,
ὡσὰν πουλὶ παράδεισου ποὺ φτερουγίζει... μοιάζεις!
'Ανέβα πάνω στὴν ἐλὴ κι' ἐγὼ μαζώνω κάτου,
μ' ὅ,τι θὰ βλέπω κούκλα μου νὰ γίνωμ' ἄνω - κάτου!
Σὲ εἶδα πάνω στὴν ἐλὴ κι' εἶπα νὰ σπάσ' ἡ σκάλα,
ποὺ ἄλλονε ἀγάπησες καὶ μ' ἄφησες μπουκάλα!
Καθὼς μαζώνεις τὶς ἐλὴς κατάχαμα κοιτάζω
καὶ βλέποντας τὰ πόδια σου φουντώνω καὶ στενάζω!
Εἶσαι ἡ πρώτη στὸ χωριὸ μαζώχτρα γιὰ τὸ λάδι,
μὰ καὶ μαζώχτρα γιὰ φιλιὰ τὴ νύχτα στὸ σκοτάδι!

ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΦΑΕΙ... ΜΑΡΤΙΑΤΙΚΟ

Στὰ σχετικὰ γιὰ τὴ θαυματουργὴ δύναμη τοῦ χόρτου Μαρτιάτικου ποὺ γράψαμε στὰ «Μαρτιάτικα», πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ ἐτοῦτο, ποὺ μοῦ τ' ἀφηγήθηκε ὁ ὀγδοηντάχρονος μπάρμπα Δημήτρης Στελλᾶτος, ἀπὸ τὰ Χαυδᾶτα τοῦ Ληξουριοῦ.

Τὸ χορτάρι τοῦ Μαρτιάτικου προφυλάει κάθε γυναίκα ἀπὸ τοῦ ἥλιου τὸ μαύρισμα.

—Κι' ὅποια δὲν φάει τὸν Μάρτη Μαρτιάτικο κινδυνεύει νὰ γίνη σὰν 'Αραπίνα ἀπὸ τὶς ἀχτίδες τοῦ ἥλιου. 'Αλλὰ ὑπάρχει κι' ἕνα ἄλλο λαϊκὸ δίστιχο, ποὺ προβλέπει κι' ἄλλον ἕνα μεγάλον κίνδυνο:

«Σὰν δὲν ἔφαες Μαρτιάτικο
...'Αραπιὰ καὶ 'Αραπάκο!»

'Ο δὲ μπάρμπα Δημήτρης, χαμογελώντας, μοῦ ἐξήγησε:

—Βέβαια τὴν ἐξήγηση πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσουμε στὰ χρόνια ποὺ ἡ Κεφαλονιά μας καταδυναστευότανε ἀπὸ Μπερμπερίνους καὶ 'Αλτζερίνους πειρατές. Τότε δὲ ἡ κάθε γυναίκα κινδύνευε ν' ἁρπαχτῆ ἀπὸ τοὺς πειρατὲς καὶ νὰ πουληθῆ στ' 'Αράπικα σκλαβοπάζαρα. 'Οπότε καὶ τὴν 'Αραπιὰ θὰ ἐγνώριζε καὶ θὰ γεννοκοποῦσε καὶ... 'Αραπάκια.

'Ενῶ ἂν εἶχε φροντίσει νὰ φάη Μαρτιάτικο τὸν Μάρτη, οὔτε οἱ πειρατὲς θὰ τὴν πιάνανε σκλάβα, οὔτε ὁ ἥλιος θὰ τὴν ἐμαύριζε, οὔτε ποὺ θὰ γεννοῦσε καὶ... 'Αραπόπουλα.

Αὐτὰ μοῦ τὰ διαβεβαίωσε μὲ ὅρκο ὁ μπάρμπα Στελλᾶτος, ὅπως κι' ἐκεῖνος τ' ἄκουσε ἀπὸ τοὺς παληούς.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΓΟΥΛΟΣΤΡΩΤΟΙ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΩΤΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Πρακτικά, οἰκονομικά, ἀκίνδυνα καὶ χαρίζανε στὴν πόλη τ' 'Αργοστολιοῦ κάποια ἰδαίτερη γραφικότητα γιὰ τὸ τοπικὸ χρῶμα, ὅλα σχεδὸν τὰ καντούνια κι' οἱ δρόμοι στὶς «ἀπανώστρατες». 'Οπως λέγαμε τοὺς ἀπανώδρομους, στὸ ἀποπάνω τῆς 'Αργοστολιώτικης πόλεως μέρος. Μὲ τὴν ἐπίστρωσή τους μὲ τῆς θάλασσας τὰ γουλιά, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα τρέχανε τὰ νερὰ τῶν βροχῶν, ἀλλὰ καὶ πατούσαμε, ἀκόμα καὶ στοὺς πιὸ ἀνηφορικοὺς καὶ ἀπότομους, μὲ τὴ σιγουράδα γιὰ τὰ γλυστρήματα, ἀπὸ τὰ γλυστρήματα καὶ τὶς τοῦμπες ποὺ παθαίνουνε τώρα πολλοὶ ἀπρόσεκτοι. 'Οταν φοροῦνε παπούτσια κυρίως μὲ λάστιχα, στοὺς λείους, πολιτισμένους, ἀλλὰ κι' ἐπικίνδυνους δρόμους μὲ τὴ τσιμεντόστρωση.

Δρόμους π' ἀναμόχλευσαν καὶ κατάστρεψαν οἱ σεισμοὶ τοῦ 1953 καὶ πέρασαν μὲ τὴν ἀνοικοδόμηση οἱ μπουλντόζες καὶ τὰ σάρωσαν ὅλα. Καὶ γιὰ νὰ θυμίσουμε στοὺς πιὸ παλαιούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ χαρίσουμε στοὺς νέους τὴν παλαιὰ ἰδιαίτερη γραφικότητα μερικῶν 'Αργοστολιώτικων δρόμων, γιὰ νἄχουν κάποιαν ἰδέαν τῆς προσεισμικῆς μας ὁδοποιΐας, νὰ πῶς περίπου γινότανε ἡ γουλόστρωση. Τὸ χῶμα τὸ πατοῦσαν καλὰ - καλὰ μὲ χειροκίνητους μικροὺς ὁδοστρωτῆρες κι' ὕστερα οἱ μαστόροι ρίχναν κατάχαμα τὸν ἀσβέστη μαλαγμένον μὲ ἄμμο τῆς θάλασσας καὶ μὲ μιὰ μικρὴ ποσότητα μπορτσολάνας γιὰ νὰ σφίγγη τὸ μῖγμα καὶ γίνεται πιὸ στέρεο καὶ σκληρὸ σὰ θὰ στέγνωνε. Ὕστερα καρφώνανε μέχρι περίπου τὴ μέση τὰ ὁλοστρόγγυλα γουλιὰ ποὺ ξερνάει στ' ἀκρογιάλια ἡ θάλασσα κι' οἱ γουλόστρωτοι δρόμοι παρουσίαζαν μιὰ ἰδιαίτερη τοπικὴ γραφικότητα.

'Αλλ' ἦταν καὶ πιὸ οἰκονομικοὶ καὶ τελείως ἀκίνδυνοι, γιατὶ δὲν γλυστρούσαμε πάνω τους, ὅπως τώρα τὴν παθαίνουμε στοὺς τσιμεντόστρωτους κατηφορικοὺς καὶ ἀπότομους. 'Αλλὰ καὶ δὲν κρατούσανε ποτὲ τὰ νερὰ ποὺ ἔτρεχαν ἀνάμεσα στὰ γουλιὰ χωρὶς νὰ παθαίνουνε καὶ φθορές, ἐκτὸς κι' ἂν βγάζαμε κανένα γουλὶ τῆς θάλασσας μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ποὺ τὸ διακρίναμε σὰ πιὸ μουντὸ ἀφ' τὰ πάλλευκα καὶ ἐπισημαίναμε καὶ τὸ παίρναμε γιὰ τσακομακόπετρα, γιὰ ν' ἀνάβουμε μὲ τὸν πριόβολο τὴν ἴσκα ποὺ εἴχαμε τότε γιὰ τσακομάκια μας. Πριόβολο λέγαμε τὰ κομμάτια ἀτσάλι ποὺ τὰ φτιάχνανε οἱ φάβροι (= σιδηρουργοί), τὰ ξεγύριζαν καὶ τοὺς δίνανε ἕνα ὅμορφο κυκλικὸ κι' ἀνάλαφρο σχῆμα καὶ χωροῦσαν στοῦ γιλέκου τὴν τσέπη. Μέσα στὴν ὁποία εἴχαμε τὸ κομματάκι τῆς μουντῆς τσακομακόπετρας π' ἀφαιρούσαμε ἀπὸ τοὺς γουλόστρωτους δρόμους καὶ τὸ κομμάτι τὴν ἴσκα (= φιτίλι), περασμένο σ' ἕνα λιανὸ καὶ μικρὸ καλαμάκι γιὰ νὰ σβύνη ἡ ἴσκα, ἀφοῦ ἀνάβαμε τὸ τσιγάρο καὶ ξαναβάζαμε τὸν πρακτικὸν τοῦτο ἀλλὰ καὶ σίγουρον ἀναπτῆρα μας, ποὺ δὲν πάθαινε ποτὲ ἐμπλοκές. Τέτοιους ἀναπτῆρες εἶχαν καὶ τὰ περισσότερα σπίτια, ὄχι γιὰ νὰ καπνίζουνε οἱ νοικοκυράδες, γιατὶ τὸ κάπνισμα ἦταν ἀποκλειστικὸ δικαίωμα τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ γιὰ ν' ἀνάβουνε τὴ φωτιά τους.

Τσακομακοπετρώντας ἀνάβαν πρῶτα τὴν ἴσκα καὶ στὴν ἄκρη

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρίχναν ἕνα ἴχνος θειαφιοῦ τῶν ἀμπελιῶν. Ἔπαιρνε μικρὴ φωτίτσα ἡ ἴσκα στὴν ἄκρη της κι' ἡ νοικοκυρὰ εἶχε ἕτοιμο πλάϊ της τὸ ριγανόξυλο γιὰ ν' ἀνάψη τὸ καντῆλι, τὸν λύχνο ἢ τὴ λάμπα τοῦ πετρελαίου.

Διαδικασία βέβαια βασανιστική, ἀλλὰ καὶ σίγουρη καὶ ἀκίνδυνη. Γιατί οὔτε πάθαιναν οἱ ἀναπτῆρες ἐμπλοκές, οὔτε θέλανε ἀνεφοδιασμό τους μ' ἀέριο ἢ βενζίνη καὶ τσακομακόπετρες, οὔτε μᾶς δαιμονίζανε σὰν τὰ τωρινὰ σπίρτα, ποὺ μᾶς βασανίζουνε γιὰ ν' ἀνάψουνε, μᾶς καΐνε τὰ ροῦχα καὶ μᾶς βγάζουν τὰ μάτια.

Ἀλλὰ γι' ἀλλοῦ τὸ ξεκίνησα κι' ἀλλοῦ παρασύρθηκα ἀπὸ τὶς λαογραφικὲς κι' ἀποθανάτιστες συνήθειες τοῦ τόπου μας.

Καὶ τελειώνω, ἐπανερχόμενος στοὺς γουλόστρωτους δρόμους, τὰ σοκάκια καὶ τὰ καντούνια, τοὺς πιὸ κατηφορικοὺς κι' ἀπότομους ποὺ βρίσκονται στοὺς Ἀργοστολιώτικους ἀπανώδρομους καὶ τῶν ὁποίων προγραμμάτισε φέτος ἐπὶ τέλους ὁ Δῆμος μας τὴν ἐπίστρωση. Ὑποδεικνύοντας στοὺς τεχνικοὺς κι' ἁρμόδιους νὰ μελετήσουν τὴν ταπεινή μου ὑπόδειξη.

Κι' ἂν τὴν προτιμήσουνε γιὰ πιὸ φτηνή, πιὸ πρακτική, πιὸ στέρεη καὶ πιὸ ἀκίνδυνη, νὰ μᾶς χαρίσουν τοὺς παλαιοὺς πάλλευκους γουλόστρωτους δρόμους, ποὺ θ' ἀποτελέσουν καὶ κάποιον ἑλκτικὸ πόλο γιὰ τοὺς τουρίστες καὶ θὰ μᾶς ἀπαλλάξουν κι' ἀπὸ τοὺς κίνδυνους τοῦ γλυστρήματος.

Κι' ἐπειδὴ τὸ πολυπόθητο γέλιο μακραίνει καὶ τὴ ζωή, σᾶς καλῶ νὰ φαντασθῆτε ὄχι τὸ γυναικεῖο τουμπάρισμα στοὺς τσιμεντόστρωτους ἐπικίνδυνους δρόμους. Γιατί τώρα καὶ νὰ τουμπάρη κάποια γυναίκα, δὲν θὰ δοῦμε πιὰ τίποτα παραπάνω, ἀφοῦ μᾶς τὰ ρίχνει ὅλα της μὲ τὰ σοῦπερ μίνι καὶ τὰ σορτσίσιμα.

Ἀλλὰ νὰ συλλάβετε μὲ τὴν ὀργιάζουσα πάντοτε φαντασία σας τὸ τουμπάρισμα στὸ τσιμέντο κάποιου σεβαστοῦ ρασοφόρου ἢ καὶ κάποιου δεσπότη. Ποὺ θὰ γεμίση τὸ δρόμο μὲ τ' ἅγια ράσα καὶ θὰ κάμη καὶ τὸν πιὸ πιστὸν κι' εὐλαβέστατον ποὺ θ' ἀντικρύση τὸ θέαμα νὰ βαστάη τ' ἄντερά του ἀπὸ τὰ γέλια.

Ἕνας ἄλλος λόγος, φίλοι μου, πιὸ πειστικὸς κι' ἀπαραίτητος, τὸν ὁποῖον παρακαλῶ ἰδιαίτερα τοὺς ἁρμόδιους νὰ τὸν λάβουν ὑπ' ὄψη τους πρῶτον - πρῶτον.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1973

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ ΟΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Θ. ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ - ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΛΛΙΘΕΑ : Ἀραπάκη 50

Ν. ΣΜΥΡΝΗ : Ἰωνίας 10

Ο ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Λένε ὅτι μέχρι ποὺ πέθανε ὁ δικηγόρος ὁ Νικολάκης δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἴχνος... Κεφαλονίτικο στὸν Παράδεισο.

Ἀλλ' ὁ Νικολάκης, καίτοι σὰ δικηγόρος ἔζησε ὅλη του τὴ ζωὴ πουλώντας στὰ δικαστήρια καὶ στοὺς πελάτες του ψέματα. Ἦταν καλὸς οἰκογενειάρχης, νήστευε ὅλες τὶς ἅγιες νηστήσιμες μέρες, κι' ἔψαλλε σὰν δεξιὸς κι' ἐνάρετος ἱεροψάλτης σ' ὅλες τὶς Ἀργοστολιώτικες ἐκκλησιές. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Πανάγαθος διάταξε τὸν Ἅγιον Πέτρον νὰ τὸν μπάση κατ' ἐξαίρεση στὸν Παράδεισο. Στὸν ὁποῖον φτάνοντας ὁ Νικολάκης ἄρχισε νὰ ψάχνη γιὰ νὰ βρῆ καὶ κάποιον ἄλλον Κεφαλονίτη. Ἀλλὰ τέτοιο φροῦτο δὲν ἀνακάλυψε σ' ὁλόκληρο τὸ ἅγιο περιβόλι!... Κι' ἀπὸ τὴ σκασίλα του, ὁ ἀβλαστήμητος κι' ἐπίγεια κι' ἀπόκοσμα Νικολάκης κόντεψε νὰ βλαστημήση μέσα στὴν ἅγια τοῦ Θεοῦ μας περιοχή.

Κόντευε ὅμως ἀπὸ τὴν πεῖνα του νὰ τρελλαθῆ καὶ βλέποντας τὸν Ἅγιο Κασσιανὸ νὰ περνάη μασουλώντας ἕνα ξεροκόμματο, τὸν ζύγωσε καὶ τοῦ ζήτησε μιὰ μπουκιά. Ἀλλὰ τὸ ψωμὶ ποὺ τοῦ πρόσφερε πρόθυμα ὁ Ἅγιος Κασσιανὸς ἦταν πιὸ σκληρὸ κι' ἀπὸ πέτρα. Ἀπορία του τὴν ὁποία τοῦ ἐξήγησε ὁ Ἅγιος ποὺ γιορτάζει κάθε τέταρτο δίσεκτο χρόνο στὰ τέλη τοῦ Κουτσοφλέβαρου.

—Ἔ! Νικολάκη μου, καὶ στὸν Παράδεισο γίνονται ἐξαιρέσεις. Καὶ καλοτρῶνε καὶ καλοπίνουνε μόνον οἱ ξακουστοὶ καὶ πασίγνωστοι ἅγιοι. Ἐνῶ ἐμένανε ὁ Παντοδύναμος μὲ ταΐζει μὲ ξεροκόμματα.

Ἀδικία στὴν ὁποίαν ἀγανάκτησε ὁ Νικολάκης καὶ γιὰ τὴν ἐπανόρθωσή της τοῦ σύνταξε μιὰν ἀναφορά. Ποὺ μόλις τὴν πῆρε στὰ χέρια του ὁ Πανάγαθος κόντεψε νὰ ξεκολλήση ἀπὸ τὴ λύσσα του τὰ θεῖα του γένεια. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἅγιο Κασσιανὸ καὶ τὸν Κεφαλονίτη δικηγόρο τοὺς πέταξε ἀπὸ τὸν Παράδεισο μὲ τὶς κλωτσιές!... Καὶ μὲ καζούρα καὶ γιούχα τοὺς ὑποδέχτηκαν ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς Κολάσεως σατανάδες. Μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Νικολάκης ἀντίκρυσε μὲ χαρά του ὅλους τοὺς γνωστούς του καὶ ἄγνωστους συντοπίτες του. Ποὺ κουλούμωσαν μὲ χαρά τους τὸν πασίγνωστο δικηγόρο τους κι' ἄρχισαν βλαστημώντας νὰ τὸν παρακαλοῦν νὰ τοὺς πῆ τῆς Κεφαλονιᾶς τὰ μαντᾶτα. Ἀλλὰ ἀπὸ κουβέντα σὲ κουβέντα, τοὺς ρώτησε μ' ἀπορία του ὁ Νικολάκης:

—Μωρές, ὅλοι οἱ Κεφαλονίτες βρισκόσαστε στὴν Κόλαση τόσους αἰῶνες κι' ἀκόμα δὲν φκιάσετε μιὰν ἐκκλησιὰ τοῦ προστάτη μας τ' ἅη Γεράσιμου;... Τουλάχιστο γιὰ νὰ τὴν βλέπετε καὶ νὰ πρωτοθυμόσαστε στὴ βλαστήμια σας, ἀκόμα κι' ἀπόκοσμα;

Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ συμβουλὴ καὶ ὑπόδειξη τοῦ ἀβλαστήμητου δικηγόρου Νικολάκη μας, ὅλοι οἱ συντοπίτες μας

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῆς Κολάσεως στρώθηκαν γιὰ νὰ κόψουν θεμέλια καὶ νὰ χτίσουν μέσα στὴν Κόλαση τὴν...ἐκκλησιὰ τοῦ Προστάτη μας Ἅγιου.

Γεγονὸς ποὺ σὰν ἔφτασε στοῦ ἀρχιδιάολου τὰ ἀφτιά, κόντεψε ἀπὸ τὸ θυμό του νὰ ξερριζώση τὰ σατανικὰ κέρατά του. Κι' ἀμέσως πρόσταξε τοὺς σατανικοὺς ὑποτακτικούς του νὰ μὴ μείνη οὔτε ρουθοῦνι Κεφαλονίτικο πιὰ στὴν Κόλαση.

Ἔτσι, ὅλοι οἱ ἀπὸ αἰώνων κι' ἀπὸ χτίσεως κόσμου Κεφαλονίτες πετάχτηκαν μὲ τοὺς κασμάδες, τὰ φτυάρια, τὰ μυστριὰ καὶ τοὺς ἀσβέστες κι' ἀπόξου ἀπὸ τὴν Κόλαση. Ἀλλὰ καὶ πάλι ξαναθαυματούργησε ἡ σοφὴ κι' ἐνάρετη ψυχὴ τοῦ συντοπίτη μας δικηγόρου.

—Μωρὲς παιδιά! Καὶ δὲν φτιάχουνε μεταξὺ Κολάσεως καὶ Παράδεισου ἕναν ἰδιαίτερο Κεφαλονίτικο Παράδεισο, νὰ μὴν ἔχουμ' ἀνάγκη τὸν Δημιουργὸ ἢ κι' ἀρχιδιάολο!

Πρόταση τοῦ Νικολάκη ποὺ γίνηκε ἀπ' ὅλους δεκτὴ μὲ χαρὲς καὶ μὲ ζήτω.

Ἔτσι χάρις στὸν σοφόν, εὐλαβικὸν κι' ἐνάρετο Νικολάκη, ἀποχτήσαμε ἀπόγεια τὸν δικό μας Κεφαλονίτικο τὸν Παράδεισο, ὅπου πᾶνε καὶ θὰ πηγαίνουν ὅλοι οἱ βλάστημοι κι' ἀβλαστήμητοι Κεφαλονίτες. Χωρὶς οὔτε μὲ τηλεσκόπιο νὰ μποροῦν νὰ βροῦνε Κεφαλονίτικα ἴχνη, μήτε ὁ ἀρχικατάρατος εἰς τὴν Κόλαση, οὔτε ὁ Παντοδύναμος στὸν Παράδεισο.

Αὐτὰ μοῦ τὰ βεβαίωσε ὁ φίλος μου ὁ Παναγῆς ὁ Μπελίτσης ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ Λουρδᾶ καὶ μάλιστα κατηγορηματικὰ καὶ μὲ ὅρκο:

—Κάνε κι' ἐσὺ Βουνᾶ μου ὅσο ἀκόμα θὰ ζήσης κάθε ἀτιμία καὶ διαολιὰ στὴ ζωή σου. Καὶ καρφὶ μὴ σοῦ καίγεται γιὰ τὴν ἄλλη ζωή. Ἀφοῦ ὅλοι μας μιὰ μέρα θὰ πᾶμε στὸν ἰδιαίτερο Κεφαλονίτικο Παράδεισο, ποὺ μᾶς ἔφκιασε ὁ δεξιός μας ἱεροψάλτης καὶ δικηγόρος, ὁ ἀξέχαστος Νικολάκης, ποὺ εἴτε ἀγορεύοντας στὸ δικαστήριο, εἴτε ψάλλοντας στὸ ἱερό του στασίδι, κάθε τόσο χάϊδευε τ' ἀχαμνά του!... Γιατί φοροῦσε ζώνη ποὺ κάθε τόσο τοῦ ἔπεφτε...

ΟΙ ΔΥΟ ΚΟΥΜΠΟΥΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ «ΚΟΥΜΠΟΥΡΑ»

Παπᾶ «κουμπούρα» βαφτίσανε οἱ παλαιοὶ Σκαλισιᾶνοι τὸν μακαρίτη παπᾶ - Βασίλη.

Γιατί ἀκόμα κι' ὄντες φόρεσε τ' ἅγια ράσα, ἀπειλώντας τὸν Δεσπότη μὲ τὶς κουμποῦρες του, δὲν τοῦ λείπανε ποτὲ ἀπὸ τὸ ζωνάρι του οἱ δυό του κουμποῦρες! Οὔτε κι' εἶχε σταματήσει τὶς ζωοκλεφτικές του ἐπιχειρήσεις... ἀπειλώντας μάλιστα πὼς θὰ πετάξη τὰ μυαλὰ στὸν ἀέρα ὅποιανου θὰ τολμοῦσε νὰ τὸν καταγγείλη στὸν τότε Δεσπότη ἢ στὴν Ἀστυνομία.

Γι' αὐτὸ καὶ ἀπόφευγε νὰ κατεβαίνη ἀπὸ τὸ χωριό του τὴ

Σκάλα στὴν πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ μας τὸ Ἀργοστόλι, μήπως καὶ κάποιος προδότης τὸν καταδώση καὶ τὸν κλείσουνε στὴν «κλειστάνη», βρίσκοντας στὸ ζωνάρι του τὰ δυό του κουμπούρια.

Ἀλλὰ κάποτε κατηφόρισε ἀναγκαστικὰ στ' Ἀργοστόλι καὶ κάποιος ρουφιάνος συχωριανός του ἔσπευσε στὸν Ἀστυνόμο καὶ τὸν ἐπρόδωσε.

Ὅμως, κάποιος ἄλλος καλὸς Σκαλισιᾶνος ἔτρεξε καὶ τὸν εἰδοποίησε ἔγκαιρα. Κι' ὅταν πλακώσανε καὶ τὸν βούτηξαν οἱ χωροφύλακες, ἔκρυψε τὶς κουμποῦρες του κι' ἔβαλε εἰς τὴ μέση του... δυὸ τραγίσια κέρατα!...

Καὶ σὰν τὸν ἐρεύνησε ὁ ἴδιος ὁ ἀστυνόμος, βρῆκε ὑπὸ τὰ ἅγια ράσα του τὰ δυὸ κέρατα, μὲ τὸ συμπάθειο.

Κι' ἀναγκαστικὰ ὁ ἀστυνόμος καὶ τοῦ ζήτησε καὶ συμπάθειο, ἐπειδὴ πίστεψε τὸν προδότη συχωριανό του. Καὶ τόλμησε νὰ τοῦ κάμη τὴ σωματικὴ ἔρευνα, σὰ νἆτανε κουμπουροφόρος κι' ἐγκληματίας, ὁ εὐλαβικός μας παπᾶ - Βασίλης... βοήθειά μας!

Ἀλλὰ ὁ παμπόνηρός μας λευΐτης καθόλου δὲν θύμωσε, παριστάνοντας ἔτσι καὶ τὸν ἄκακο ἱερέα μας. Μόνο ποὺ παρακάλεσε τὸν ἀστυνόμο:

—Θέλω, ἀφέντη μου, τώρα νὰ ζητήσω μιὰ χάρη.

—Λέγε μου, δέσποτα, ὅ,τι θέλεις...

Καὶ τραβώντας ὁ πανέξυπνος παπᾶ - Βασίλης μας τὰ δυὸ κέρατα, παρακάλεσε τὸν ἀστυνόμο.

—Νά, νὰ μοῦ κάμης τὴ χάρη νὰ σ' ἀφήσω τὰ δυὸ κέρατα, νὰ τὰ δώσης τοῦ συχωριανοῦ μου σὰν ἀμοιβὴ γιὰ τὴ ρουφιανιά του.

Καὶ γίνηκε Λούης προτοῦ προλάβη τὸ ὄργανο τῆς ἀσφάλειας νὰ συνέλθη, ἀπ' ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε!...

ΠΩΣ ΠΗΓΕ ΑΘΕΛΑ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΙΚΙΟ!

Τὸν καιρὸ ποὺ ὁ Βουνᾶς ἔκανε τὸ θεατρικὸ καὶ κινηματογραφικὸ ἐπιχειρηματία, ἔπαιρνε ἀποκλειστικὰ ταινίες ἀπὸ τὸν φίλο του τὸν Ἀντώνη Ζερβό. Τὸν δημιουργὸ τῆς «ΑΝΖΕΡΒΟΣ» ποὺ μᾶς ἔδωσε τὶς πιὸ καλὲς μέχρι τότε Ἑλληνικὲς ταινίες, συνέτεινε τὰ μέγιστα στὴν ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς καλῶν Ἑλληνικῶν καὶ εἰσήγαγε ἐκλεκτὰ ἔργα γιὰ τοὺς κινηματογράφους του στὴν Ἀθήνα.

Ἀλλὰ ὁ παμπόνηρος ὁ Βουνᾶς τρία πράγματα ἤξερε πὼς ἀρέσανε στὸν Ζερβόν. Γι' αὐτὸ κι' ὅταν πήγαινε στὴν Ἀθήνα νὰ κλείση ταινίες τοῦ κουβαλοῦσε ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι 3—4 κουτιὰ μάντολες, μιὰ νταμιτζάνα καλὴ ρομπόλα κι' ἀπαραίτητα κάμποσες ξύλινες πίπες, γιατί τοῦ ἐξομολογήθηκε κάποια μέρα πὼς φουμάριζε μὲ μιὰ ἐνὸπιπα τὴ μιὰ μέρα καὶ τὴν ἄλλη τὴν πέταγε, γιὰ νὰ ρουφᾶη λιγώτερη νικοτίνη.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἐκείνη ὅμως τὴ χρονιὰ ὁ Ζερβὸς εἶχε φύγει ἀπὸ τὴν ὁδὸ Ἀκαδημίας κι' ἐγκατάστησε τὰ νέα Γραφεῖα του στὴν Σίνα ἀριθ. 2. Ἕδρα τῆς «Ἀνζερβὸς» ποὺ πρώτη φορὰ ὁ Βουνᾶς θὲ ν' ἀντίκρυζε.

Ἔτσι παίρνοντας μὲ τὰ παμγκάζια του καὶ τὰ δῶρα του ἕνα ταξὶ ἀπὸ τὸν Περαία, ποὺ τὸν ἔβγαλε τὸ καράβι «Κολοκοτρώνης», εἶπε τοῦ Πειραιώτη σωφὲρ νὰ τὸν ἀνεβάση εἰς τὴν Ἀθήνα στὴν ὁδὸ Σίνα δέκα. Χωρὶς καὶ νὰ ξέρη πὼς στὴν ὁδὸ αὐτὴ ἔμενε ὁ καθηγητὴς τῆς Ψυχιατρικῆς κ. Γιάννης Πατρίκιος, ὁ γνωστὸς ψυχίατρος στοὺς Πανέλληνες. Οὔτε καὶ νὰ θυμᾶται πὼς ὁ Ζερβὸς ἐγκαταστάθηκε λίγο πιὸ κάτω στὸν ἀριθμὸ 2.

Ξεφόρτωσε μπαίνοντας ἀνερώταγα εἰς τῆς πολυκατοικίας τὴν εἴσοδο κι' ὁ θυρωρὸς ποὺ τὸν κύτταζε μὲ περιέργεια:

—Δῶρα θὰ φέρατε στὸν καθηγητὴ τὸν Πατρίκιο;...

—Ὄχι, φίλε μου, τ' ἀποκρίθηκε, γιὰ τὸν Πατρίκιο, ἀλλὰ γιὰ τὸν Ἀντωνάκη Ζερβό...

Ὁ θυρωρὸς κόντεψε νὰ διαλυθῆ ἀπὸ τὰ γέλια καὶ σὰν Κεφαλονίτης ποὺ κι' αὐτὸς ἤτανε, τὸν ζύγωσε καὶ τὸν βεβαίωσε, πὼς παρακάτω ἤτανε τοῦ Ζερβοῦ τὰ γραφεῖα καὶ πὼς στὴν πολυκατοικία του καθότανε ὁ μόνος τους συντοπίτης ὁ φημισμένος ψυχίατρος ὁ Πατρίκιος.

Γκάφα του, ποὺ τοὺς ἔκαμε καὶ τοὺς δυὸ νὰ γελάσουνε μὲ τὴν ψυχή τους, φώναξε ἄλλο ταξὶ καὶ τὸν κουβάλησε στοῦ Ζερβοῦ, ὅπου μπῆκε μὲ τὰ δῶρα γελώντας ἀκόμα, γέλια ποὺ ἀνάγκασαν τὸν Ζερβὸ νὰ τοῦ ζητήση ἐξήγηση:

—Καλῶς ἦλθες, ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπες οὔτε μιὰ καλημέρα, παρὰ γελᾶς μόνο σὰ χάχας συνέχεια. Δὲν μοῦ λὲς κι' ἐμένανε τὰ αἴτια γιὰ νὰ γελάσω κι' ἐγώ;...

Κι' ὅταν ἄκουσε τὸν Βουνᾶ νὰ τοῦ ἐξομολογῆται, διακοπτόμενος ἀπὸ γέλια, τὸ πάθημά του μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα, τὸν βεβαίωσε ἀχαμογέλαστα:

—Ἂν εὕρης τὸν σωφὲρ ποὺ σὲ ἔφερε, στὰ σίγουρα θἄτανε μέντιουμ. Νὰ μοῦ τὸν φέρης νὰ τὸν ἀμείψω μὲ δέκα λίρες χρυσὲς κι' ἐσὲ νὰ σοῦ δώσω ὅσες ταινίες θὲς νὰ διαλέξης ὅλες τζάμπα!

Κι' ἐνῶ ὁ Βουνᾶς ἀμολύθηκε στὸν Πειραιᾶ καὶ στὴν Ἀθήνα νἄβρη τὸν ταξιτζῆ μὲ τὶς μαντικὲς δυνάμεις, ποὺ τὸν πῆγε στὸν... προορισμό του χωρὶς νὰ τὰ καταφέρη, ὁ Ζερβὸς τὸν ἐρώτησε:

—Δὲν μοῦ λές, μωρὲ θεόζουρλε, θὰ τολμήσης ποτὲ νὰ γράψης τὴ γκάφα σου;

Καὶ τὸ φέρνει τώρα στὴ δημοσιότητα, σὰν μνημόσυνο ὀφειλόμενο στὸν ἀξέχαστο φίλο του.

«ΘΕΛΕΙ ΤΑ ΔΙΠΛΑ ΣΑΝ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ»

Εἶναι μιὰ φράση ποὺ τὴ λέει ὁ Λαός μας γιὰ ἐκείνους ποὺ ζητοῦν τὴ διπλῆ ἀμοιβὴ γιὰ μιὰν ἐργασία ποὺ μᾶς κάμανε ἄλλοι μὲ τὰ μισὰ χρήματα. Ἢ καὶ γιὰ ἐμπόρους, ποὺ πουλοῦνε τὰ εἴδη τους σὲ διπλάσιες ἀπὸ τοὺς ἄλλους τιμές.

Ἀλλὰ γιατί νὰ λέη ὁ Λαὸς πὼς θέλει τὰ διπλᾶ κι' ὁ πρωτόπαπας;

Τὴν ἀπάντηση μᾶς τὴν δίνουν οἱ πιὸ παλαιοί, ποὺ θυμοῦνται πὼς στὴν κάθε περιοχὴ τῆς Κεφαλονιᾶς ὑπῆρχε κι' ἕνας πρωτόπαπας. Τὸν ὁποῖο ὥριζε ὁ Δεσπότης σὰν ἕνα εἶδος ἀντιπροσώπου του. Εἴτε γιὰ τὰ γηρατειά του, εἴτε γιὰ τὸ ἦθος του ἢ καὶ γιὰ τὰ λίγα γράμματα ποὺ ἤξερε... τὰ περισσότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους παπάδες.

Καὶ βλέπαμε, λόγου χάρι, στὶς κηδεῖες τὸν πρωτόπαπα νὰ κρατάη μιὰ λαμπάδα διπλάσια στὸ μέγεθος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καὶ πολλὲς φορὲς δυὸ λαμπάδες στὸ χέρι του, ἐνῶ οἱ ἄλλοι παπάδες κρατούσανε μία. Κι' ἂν δίνανε ἀμοιβὴ γιὰ τὴν κηδεία ἀπὸ πενῆντα δραχμὲς στὸν κάθε παπᾶ, ἔπρεπε νὰ δώσουνε στὸν πρωτόπαπα ἀπαραίτητα ἑκατοστάρικο.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ ἄπιστοι γιὰ τὰ... ἀπίστευτα ἤθη καὶ ἔθιμα ὁποὺ γράφουμε, γιὰ νὰ γίνη πιστευτὸ τὸ παπαδίστικο τοῦτο ἔθιμο τῆς διπλάσιας ἀμοιβῆς τοῦ πρωτόπαπα, θὰ ἐπικαλεσθοῦμε καὶ τὸ «Ζιζάνιο» τοῦ Μολφέτα. Ὅπου ὁ μεγάλος σατιριτκὸς τῆς Κεφαλονιᾶς Γεώργιος Γ. Μολφέτας (1871—1916) στὸ θρυλικό του «Ζιζάνιο» τῆς 15ης Νοεμβρίου 1903, ποὺ φέρνει ἀριθμὸν 290, καυτηριάζει πολλὰ τοῦ τότε Κλήρου τρωτὰ καὶ ἰδιαίτερα τὴ διπλάσια πληρωμὴ τοῦ πρωτόπαπα. Κι' ἀπολαύσετε τὸν Μολφέτα μας :

Ξωπίσω δὲ πηγαίνουνε κι' οἱ ρασοφορεμένοι
ἀμόρφωτοι, ἀγράμματοι στὴ φόρμα τους χυμένοι.
Εἰσέρχονται κι' ἀκολουθοῦν τὴν τρίβον τὴν ἁγίαν,
διὰ τὴν παμμακάριστον... συμφεροντολογίαν!
Κι' ἄλλος τὸ κάνει μαγαζὶ τὸ ἱερὸν τὸ δῶμα του,
ἄλλος φωνάζει κι' ἐνεργεῖ νὰ βασταχτῆ τὸ Κόμμα του,
ἄλλος πουλιὸ δραστήριος ἐκεῖ ποὺ λιβανίζει
σκέφτεται πόσο τὰ 'κατό... συμφέρει νὰ δανείζη.

Κι' ἀφοῦ χαρακτηρίζει τοὺς τότε παπάδες σὰ μαγαζάτορες, σὰν κομματάρχες καὶ σὰν τοκογλύφους, χτυπάει ἀλύπητα καὶ τὸ ἔθιμο τῆς διπλάσιας ἀμοιβῆς τοῦ πρωτόπαπα :

Κι' ἀφοῦ ὁ τόνος ἔφθασε στοῦ Κλήρου μας τὰ λάθη,
ἄκουσε κι' ἕνα γεγονὸς ποὺ κατ' αὐτὰς ἐστάθη.

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Σ' ἕνα χωριὸ κοντακιανὸ πῶλαχε μιὰ κηδεία
ὁ ἅγιος πρωτόπαπας ἔκαμε... κωμωδία!
Ἤγουν αὐτὸς πωπρώτευε κι' εἶχε βαθμοὺς μεγάλους,
βλέποντας πὼς πληρώθηκε τὸ ἴδιο μὲ τοὺς ἄλλους,
ἐνῶ σὰν πρῶτος ἔλπιζε καὶ εἶχε τὴν ἰδέα
πὼς καὶ κερὶ καὶ πληρωμὴ θὰ πάρη πιὸ σπουδαία...
Ἐθύμωσε πὼς μίκραναν τὴν ἁγιότητά του
καὶ πέταξε καὶ τὸ κερὶ καὶ τοὺς παράδες κάτου!...

Ὁ δὲ Πανιερώτατος, ποὺ νἄχω τὴν εὐχή του,
θέλοντας νὰ ἐξέχουνε οἱ.... ἀξιωματικοί του,
ἔβγαλε μιὰ διαταγὴ μετὰ τὸ ἐπεισόδιον
καὶ λέει, ὅταν οἱ νεκροὶ πᾶνε στὸ κατευώδιον
αὐτοὶ ποὺ θὰ μοιράζουνε γιὰ τὴ θανὴ παράδες
πρέπει διπλᾶ νὰ δίνουνε στοὺς πρώτους μου παπάδες!...
Πρέπει διπλᾶ νὰ παίρνουνε οἱ πρῶτοι κι' οἱ καλλίτεροι
καὶ νἆναι κι' ἡ λαμπάδα τους ὅσο μπορεῖ χονδρήτερη!...

Καὶ κλείνει τὸ σατιρικό του κατὰ τοῦ ἐθίμου καὶ τῶν παπάδων μαστίγωμα:

Τί ὄμορφη διαταγὴ καὶ τί λαμπρὸ φινάλε
κι' ἂν δὲν βαρυέσαι πέστηνε νὰ τὴν ἀκούσω πάλε.
Αὐτὰ ποὺ λὲς παμφίλτατε μὲ τὴν Παπαδοσύνη...,
ποὺ μοῦ γυρεύεις πρόοδο καὶ καλλιτερωσύνη!
Τώρα ὁ κάθε λειτουργὸς καὶ μύστης τοῦ Κυρίου
κρεμᾶ τὸ πετραχῆλι του... ὡς εἶδος ἐμπορίου!
Καὶ πόθον ἔχει μύχιον στὴν ἅγια τὴν καρδιά του
πῶς νὰ παραχονδρήνουνε κι' Αὐτὸς κι' ἡ Παπαδιά του!...

Αὐτὰ χαριτοπαίζοντας ἐπιμαρτυρεῖ ὁ Μολφέτας. Κι' αὐτὰ τὰ θυμοῦνται ἀκόμα οἱ πιὸ παλαιοί. Κι' αὐτὰ ἦταν τὰ τότε ταπεινὰ παπαδίστικα ἔθιμα. Ποὺ δὲν τὰ φαμπρικάρουμε μὲ τὴν ἀνύπαρκτη φαντασία μας. Ἀλλὰ τὰ γράφουμε ὅπως τ' ἀκούσαμε καὶ τὰ ζήσαμε.

Κι' αὐτὸ εἶναι ἡ ἐξήγηση τῆς φράσης: «Θέλει τὰ διπλᾶ σὰν πρωτόπαπας», ποὺ βρίσκεται ἀκόμα στοῦ Λαοῦ μας τὰ χείλη. Καὶ συχνὰ ξεστομίζεται γιὰ τὸν πλεονέκτη καὶ ἄπληστον.

...ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΚΕΙ ΠΟΥ ΠΝΙΓΗΚΕ Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ

Ἦταν τέτοια ἡ ἄπνοια ἐκεῖνο τὸ Αὐγουστιάτικο μεσημέρι, π' οὔτε ἡ θάλασσα δὲν ἀνατρίχιαζε ἀπὸ ἀνέμου πνοή. Γι' αὐτὸ καὶ σαλπάροντας ὁ καπιτὰ Μιστροκλῆς ὁ Μαρέντος μὲ τὸ μικρὸ καϊκάκι του γεμᾶτο ἐπιβάτες ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι γιὰ τὸ Ληξούρι, φυσοῦσε σὰ φάλαινα, τραβώντας κουπιά. Ἀφοῦ τὰ πανιά του

οὔτε φύλλο δὲν σειότανε νὰ τὰ κουνήση, κι' εἶχε εἰσπράξει ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες του τὰ φραγκοδίφραγκα.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν ἔκανε ν' ἀγανακτήση περισσότερο, ἦταν ποὺ κανένας ἀπὸ τοὺς ἄκαρδους κι' ἄπονους ἐπιβάτες του δὲν προσφερότανε νὰ τὸν σκαντζάρη στὰ κουπιά, ἔστω κι' ἕνα μομέντο, γιὰ νὰ ξεϊδρώση καὶ ξεφουσκώση.

Ἀλλ' εἴπαμε κι' ἄλλοτε πὼς τέτοιον δὲν ξαναγέννησαν τὸ νησί μας καὶ τὸ Ληξούρι, γιὰ νὰ σκαρώνη φάρσες καὶ μποῦρλες.

Καὶ τὸ διαολικὸ μυαλὸ τοῦ καπιτὰ Μιστροκλῆ δὲν ἄργησε νὰ τοῦ κατεβάση τὴ σωτήρια σκέψη.

—Μωρὲς θὰ σᾶς κάμω ἐγὼ νὰ μὲ πᾶτε μὲ τὰ κουπιὰ στὸ Ληξούρι, ἐνῶ ἐμένανε θὰ γελᾶνε καὶ οἱ πατοῦσες μου.

Καὶ φτάνοντας μισοκάναλα Ἀργοστόλι - Ληξούρι, ἄφησε τὰ κουπιὰ κι' ἄρχισε νὰ χτυπιέται, νὰ ξεμαλλιάζεται καὶ νὰ σκούζη:

—Ὦ ἀδελφούλη μου, ποὺ σ' ἅρπαξε καὶ σὲ κατάπιε σὲ τούτη τὴ θέση ὁ καρχαρίας!...

—Ὦ, κάθε ποὺ περάνω σὲ σκέφτομαι καὶ σὲ κλαίω! Καὶ κόβουνται τὰ χέρια μου καὶ τὰ ποδάρια μου ἀπὸ τὸ σπαθέντο. Νὰ σὲ δῶ, ἀδελφούλη μου, στοῦ αἱμοβόρου καρχαρία τ' ἀχόρταγο στόμα.

Κι' ἐνῶ ὅλοι τους σηκώθηκαν νὰ τὸν παρηγορήσουν, τὸν εἴδανε νὰ πέφτη σύξυλος κάτω, νὰ σπαράζη σὰν ψάρι κι' ὕστερα νὰ μένη ἀκίνητος σὰ νεκρός.

Μὲ φυσικὴ τὴ συνέπεια ὅλοι τους νὰ σκαντζάρουνται στὰ κουπιὰ γιὰ νὰ τὸν πᾶνε πιὸ γρήγορα στὸ Ληξούρι, μήπως μπορέση νὰ τόνε σώση ὁ δεττόρος ὁ Χαριτᾶτος.

Ἀλλὰ μόλις ὁ ἀλησμόνητος καπιτὰ Μιστροκλῆς εἶδε νὰ ζυγώνουνε στὸ Ληξουριώτικο μῶλο καὶ φοβήθηκε μὴ τοῦ κάμουνε μὲ τὸ διπλάρωμα καμμιὰ ζημιὰ στὸ καΐκι του, ἀμέσως συνῆλθε!... Κι' ἀμίλητα ἅρπαξε τὰ κουπιά. Στὰ βουβὰ τὸ διπλάρωσε, τοῦ ἔδεσε κάβους πρίμα καὶ πλώρα κι' ἀφοῦ τὸ ἐξασφάλισε, τοὺς εὐχήθηκε καλὴν ὄρεξη καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπιτάκι του.

Κι' ἐννοήσαντες οἱ ἀνόητοι τὴ φάρσα τοῦ παμπόνηρου καπιτὰ Μιστροκλῆ, κάμανε πρόχειρο συμβούλιο γιὰ νὰ σκεφτοῦν τί νὰ τοῦ κάμουνε γιὰ ἐκδίκηση.

—Νὰ τὸν πληρώσουμε, τὸν ἄτιμο, καὶ νὰ τὸν πᾶμε τζάμπα καὶ στὸ Ληξούρι. Κάτι πρέπει κι' ἐμεῖς νὰ τοῦ φκιάσουμε, εἶπε ὁ πιὸ ζόρικος κι' ὀξύθυμος.

Ἀλλὰ ὁ πιὸ ἤρεμος καὶ σοφὸς τοὺς σύστησε γενικὴ βουβαμάρα.

—Κάλλιο νὰ μὴ ποῦμε τίποτα σὲ κανένανε γιὰ τὸ πάθημα ποὺ μᾶς σκάρωσε.

Κι' ἔτσι ἀποφάσισαν νὰ κάμουνε ὅλοι τους, ἀλλοιώτικα θὰ γελοῦσαν μὲ δαυτοὺς κι' οἱ Ἀργοστολιῶτες κι' οἱ Ληξουριῶτες...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ ΤΑ ΠΡΙΜΑΡΟΛΙΑ

Μέχρι ἀκόμα καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πόλεμου, τὸ πρῶτο σὲ ποσότητα προϊὸν τῆς Κεφαλονιᾶς ἦταν ἡ μαύρη σταφίδα. Τῆς ὁποίας τ'ἀμπέλια ξερριζώθηκαν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν πολέμων καὶ τῆς κατοχῆς, γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ σταριοῦ καὶ ὀσπρίων, ποὺ ἦταν πολύτιμα καὶ δυσεύρετα.

Ἔτσι οἱ μεγάλες Κεφαλονίτικες ἐπιχειρήσεις συγκεντρώσεως καὶ ἐξαγωγῆς σταφιδοκάρπου στὴν Εὐρώπη σαρώθηκαν καὶ χάσαμε τῆς «σταφίδας τὰ πριμαρόλια».

Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου κατάπλεαν στὰ λιμάνια τ' Ἀργοστολιοῦ καὶ τοῦ Ληξουριοῦ τὰ Ὁλλανδικά, τὰ Ἀγγλικὰ καὶ τῶν ἄλλων Βορείων Χωρῶν φορτηγά, γιὰ νὰ φτορτώσουνε τὸν ἐξαγόμενο σταφιδόκαρπο. Κι' Ἀργοστολιώτικοι καὶ Ληξουριώτικοι οἶκοι ἐξαγωγῆς, μὲ τὰ πρῶτα φορτία τους, διοργανώνανε τὰ χορταστικὰ καὶ γλεντζέδικα πριμαρόλια. Μέ μεζέδες γαργαλιστικοὺς μπόλικους καὶ μὲ κρασὶ ἄφθονο, ὄχι μονάχα γιὰ τοὺς ἐργαζόμενους στὶς σταφιδαποθῆκες, στὰ κάρρα καὶ στὶς μαοῦνες, ἀλλὰ καὶ πάνω στὰ ξένα καράβια.

Στὰ δὲ φαγοπότια καὶ στὶς κρασοποσίες τῶν πρώτων ἐξαγομένων φορτίων παίρνανε μέρος καλούμενες κι' οἱ ἀρχὲς ἀλλὰ καὶ οἱ περαστικοὶ ἀπὸ τὶς σαράγιες (= σταφιδαποθῆκες).

Οἱ δὲ πιὸ πλούσιοι ἀπὸ τοὺς σταφιδοεξαγωγεῖς τῆς Κεφαλονιᾶς μοιράζανε στὰ πριμαρόλια καὶ χρηματικὰ δῶρα στοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτες τους.

Κι' ὅταν τὰ πρῶτα ξένα πλοῖα μὲ τὰ πριμαρόλια φορτία ἀποπλέανε γιὰ τὶς χῶρες τους, τὰ συνώδευαν τὰ καιόμενα πυροτεχνήματα καὶ τὰ σαμάκια, ἀπὸ τὶς Ληξουριώτικες κι' Ἀργοστολιώτικες παραλίες.

Ἦταν τὰ πριμαρόλια μιὰ γιορτὴ χαρᾶς γιὰ τὸν τόπο, χαρᾶς γιὰ τὴν εἰσροὴ συναλλάγματος, ποὺ τόσο θ' ἀνακούφιζε τὶς τότε πυκνὲς καὶ φτωχὲς ἀγροτικὲς τάξεις, ποὺ μὲ τὴ σταφίδα ξεπλήρωναν τῆς χρονιᾶς τους τὰ χρέη.

Η ΚΡΙΘΗΝΙΤΣΑ ΣΤΑ ΦΑΡΣΑ

Τὰ Φάρισα ἢ Φάρσα εἶναι τὸ πιὸ... θαλασσινὸ χωριὸ τῆς Κεφαλονιᾶς. Ὄχι πὼς βρίσκεται κοντὰ στὴ θάλασσα, ἀλλὰ γιὰ τὸ ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ Φαρσινοὶ ἀκολουθοῦν τὰ θαλασσινὰ ἐπαγγέλματα. Τοῦτο δὲν προέρχεται ἀπὸ παράδοση ἢ ἰδιαίτερη κλίση, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνάγκη. Γιατί ἡ γῆ του εἶναι γεμάτη ἀπὸ βράχους καὶ πέτρες καὶ μόνο μὲ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς ἀντιμετωπίζουν οἱ κάτοικοί του τὶς ἀνθρώπινες καὶ καλλιεργητικές τους ἀνάγκες.

Τὰ δὲ παλαιὰ χρόνια, ποὺ τὸ χωριὸ βρισκότανε στὰ ὕψη τοῦ βουνοῦ κι' ἀνάμεσα σὲ θεώρατους βράχους, οἱ παραμένοντες

κι' οἱ γυναῖκες γιὰ νὰ παράγουνε τὸ ψωμί τους καλλιεργοῦσαν «στ' ἀρμάκια». Συγκεντρώνανε, μ' ἄλλα λόγια, ἀνάμεσα στοὺς βράχους τὰ ἐλάχιστα χώματα, ποὺ τὰ ἐξασφαλίζανε μὲ πέτρινα γύρω τείχη γιὰ νὰ μὴ τὰ παρασέρνουνε οἱ βροχές, καὶ στ' ἀρμάκια σπέρνανε τὸ κριθάρι, γιατί τὸ στάρι δὲν ἄντεχε μέχρι τὸ μέστωμα.

Καὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ Μάη, ποὺ τὸ κριθάρι τους μέστωνε, τ' ἄλεθαν εἰς τοὺς μύλους κι' ὅσοι πηγαίναμε στὸ πανηγύρι τοῦ προστάτη τῶν Φαρσινῶν τ' ἁγίου Χριστόφορου στὶς 9 τοῦ Μάη, γευόμαστε τὴν περίφημη «κριθηνίτσα». Τὸ πρῶτο φρέσκο ψωμὶ τῆς χρονιᾶς ἀπὸ σκέτο κριθάρι, ποὺ μπορεῖ νὰ μὴ φούσκωνε σὰν τὸ σταρένιο, μπορεῖ νὰ εἶχε καὶ μουστάκια κριθῆς ἀπὸ κακὴ ἄλεση, ἀλλὰ ὅπως μᾶς τὸ πρόσφεραν οἱ Φαρσινιὲς καλοζυμωμένο καὶ καλοψημένο, εἶχε μιὰ ξέχωρη γεύση. Ἰδιαίτερα δὲ ὅταν ἤτανε «ζεστοφούρνι», δηλαδὴ ἀκόμα ζεστό, καὶ τὸ τρώγαμε μὲ μπόλικο λάδι.

Ἀλλὰ ὁ πολιτισμὸς κι' ἡ πρόοδος σάρωσαν πιὰ καὶ τὴν «ἁγιοχριστοφοριάτικη κριθηνίτσα στὰ Φάρσα» καὶ τώρα στὸ πανηγύρι τους οἱ Φαρσινοὶ μᾶς προσφέρουνε ψωμὶ ἀπὸ τοὺς Ἀργοστολιώτικους φούρνους.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΤΟΥ ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Τοὺς ἀνθρωπολόγους, τοὺς γλωσσολόγους καὶ δὲν ξέρουμε ποιοὺς ἄλλους... ὀγους, πρέπει νὰ ἀπασχολήση μιὰ μέρα, σὰν εἰδικούς, ἕνα... εἰδικὸ θέμα, ποὺ μονάχα σὲ μερικὰ χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς παρατηρεῖται ἀπὸ αἰώνων καὶ μέχρι σήμερα. Νὰ ψάχνης σ' ἕνα χωριὸ γιὰ νὰ βρῆς κάποιον μὲ τ' ὄνομά του καὶ τὸ ἐπώνυμον, χωρὶς νὰ τὸν βρίσκης!... Οὔτε καὶ μὲ τὸ οἰκογενειακὸ ἢ προσωπικὸ παρατσούκλι του. Καὶ σᾶς προλαβαίνουμε νὰ μὴ μᾶς πῆτε ἀδύνατον, οὔτε τὰ μυαλά μας πὼς θὰ παραπήρανε βόλτα.

Πῶς γίνεται τοῦτο; Ἁπλούστατα, ὅλοι στὸ χωριό του τὸν ξέρουνε μὲ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας του, κι' ἔχουν ξεχάσει τὸ οἰκογενειακό του ἐπώνυμο καὶ τὸ τυχὸν παρατσούκλι του. Κι' ἀκοῦτε νὰ σᾶς λένε: «Ὁ Παναγῆς τσ' Ἀλεξάνδρας», «ὁ Νικόλας τσὴ Πετρίας», «ὁ Ἀλέξης τσὴ Νικολέτας», «ὁ Γεράσιμος τσὴ Μελπομένης» καὶ πάει λέγοντας!... Χωρὶς βέβαια νἆναι ἡ μάνα του καὶ καμμιὰ γυναίκα διάσημη ἢ νἄκαμε κάτι ποὺ νὰ διακρίθηκε, γιὰ νὰ φέρνη μὲ καμάρι καὶ μὲ τιμὴ τὸ κοσμοξακουσμένο της ὄνομα. Ἄλλοι πάλι εἶναι γνωστοὶ μὲ τὸ μητρικό τους ἐπάγγελμα: «Ὁ Ἀντρέας τσὴ μυλωνοῦς», «ὁ Βαγγέλης τσὴ ξοκίστρας», «ὁ Σταῦρος τσὴ παπαδιᾶς» κλπ., ἐνῶ πολλῶν οἱ μανάδες ἔχουν πεθάνει πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια.

Ὀμολογοῦμε ὅτι, πὼς ὅσο κι' ἂν ψάξαμε κι' ὅσους κι' ἂν

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρωτήσαμε, κανένας δὲν ἤξερε νὰ μᾶς ἐξηγήση αὐτὰ τ' ἀνεξήγητα. Κι' ἀκόμα πὼς οἱ φέρνοντες τὰ μητρικά... παρεπώνυμα, οὔτε πειράζονται, οὔτε στενοχωροῦνται. Τὰ θέλουν καὶ τ' ἀκοῦνε μάλιστα μὲ χαρά τους, μποροῦμε δὲ νὰ ποῦμε καὶ μὲ περηφάνεια.

Τὴ μόνη δὲ λογικὴ καὶ πιθανὴ ἐξήγηση ποὺ ἀκούσαμε ἦταν τοῦ φίλου μας μακαρίτη Σπυράκη Καππάτου, ποὺ δούλευε στὴν Ἠλεκτρικὴ τ' Ἀργοστολιοῦ σὰν ὑπάλληλος.

—Ἄκου, Βουνᾶ μου, αὐτὰ τὰ βαφτίσια μὲ τῆς μάνας τ' ὄνομα εἶναι τὰ πιὸ λογικὰ καὶ σωστά. Καὶ νὰ σοῦ πῶ... καλλίτερα θἄτανε νὰ μᾶς λέγανε ὅλους κι' ἔτσι.!...

—Μὰ γιατί, Σπυράκη, σὲ παρακαλῶ;

—Νὰ παρακαλῆς καλλίτερα τὸν Θεὸ νὰ σοῦ κάμη πιὸ πολύστροφα τὸ μυαλό σου. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις, μωρὲ μπουνταλᾶ μου;

—Ὁμολογῶ, Σπυράκη μου, πὼς δὲν τῶπιασα!...

—Νὰ γιατί σοῦ λέω πὼς τὰ μυαλά σου εἶναι ἀργόστροφα. Καὶ σὲ ρωτάω, χταπόδι μου: Ποιὸς μωρέ, εἶναι βέβαιος γιὰ τὸν πατέρα του;

Κι' ἐνῶ ἄνοιγα σὰν πηγάδι τὸ στόμα μου, ὁ ἀξέχαστος φίλος μου μοῦ ἐπρόσθεσε:

—Ὅλοι μας εἴμαστε σίγουροι γιὰ τὴ μάνα μας, ἀλλὰ θἆναι μαλάκας ὅποιος θὰ πῆ πὼς ξέρει καὶ τὸν σπορέα του. Μ' ἐννόησες τώρα, κολέα μου;

Κι' ἴσως ὁ σοφός μας Σπυράκης ἤξερε πιὸ πολλὰ ἀπὸ μένανε.

Ἂν τώρα ὑπάρχη κάποια ἄλλη ἐξήγηση πιὸ πειστική, ἂς μᾶς τὴν ποῦνε οἱ σοφοί... ὅλοι π' ἀπασχολήθηκαν ἢ θὰ καταπιαστοῦνε μ' αὐτὸ τὸ θέμα.

ΕΣΩΣΕ ΤΟΥΣ ΕΠΙΒΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΑΟΛΟ...

Εἶχα γράψει γιὰ τὸ γεγονός, πὼς μέσα στὰ τότε ἐπιβατικὰ καράβια συνταξιδεύαμε οἱ ἄνθρωποι ἀντάμα μὲ τὰ τετράποδα. Καὶ πὼς ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς τραπεζαρίας ἀντικρύζαμε τὰ κεφάλια ἀπὸ τὰ γίδια καὶ τὰ βόγδια κι' ἀπολαμβάναμε τὰ μελωδικά τους μουγκρητὰ καὶ μπελάσματα. Πὼς γιὰ νὰ μποῦμε στὴ δεύτερη θέση πηδούσαμε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ τετράποδα. Καὶ πὼς μέσα στὰ παλιά μας τῆς συγκοινωνίας καράβια ἡ ἀκαταστασία καὶ ἡ βρωμιὰ ἦταν ἀφόρητες.

Καταλήγοντας, πὼς ἐπηρεασμένος ἕνας φουκαρᾶς ἀπὸ σατανικὲς ἀφηγήσεις καὶ ἀπὸ τὴν τραγίσια μορφὴ ποὺ ἔπαιρνε ὁ σατανᾶς, μόλις ἀντίκρυσε στὸ παραθύρι τοῦ σαλονιοῦ τῆς δεύτερης θέσης ἕναν τράγο, τὸν ἐνόμισε γιὰ τὸν ἴδιο τὸν διάολο.

Πιστεύοντας πὼς τέτοια λαχτάρα δὲν θὰ τὴν εἶχε πάθει καὶ ἄλλος ποτὲ ἐπιβάτης.

Εὔθυμο, π' ὄχι μονάχα τὸ ἔγραψα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλεγα καὶ τὸ ξανάλεγα, καμαρώνοντας πὼς λέω κάτι τὸ μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο.

Ἀλλ' ὅπως λέγανε καὶ οἱ σοφοί μας πρόγονοι: «Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον»! Κι' ὅπως φαίνεται, δὲν θὰ εἶχανε κι' ἄδικο! Γιατί ὅπως ἕνα βράδυ τ' ἀφηγήθηκα στοὺς συνάρρωστους τοῦ Ἀργοστολιώτικου Νοσοκομείου, ἄκουσα τὸν πλάϊ μου Νιόνιο Θεοδωρᾶτο ἢ Τζέλο νὰ μοῦ λέη χαμογελώντας:

—Ἔχουνε γίνει καὶ πιὸ μεγαλύτερα... θαύματα!

Καὶ μᾶς ἀφηγήθηκε ὁ ἀξέχαστος Τζέλος πὼς κάποτε ποὺ κατηφόριζε μ' ἕνα ποστάλε ἀπὸ τὴν Κέρκυρα στὴν Κεφαλονιά, ἔπιασε τὸ καράβι στὴν Πρέβεζα καὶ φόρτωσε γιδοπρόβατα. Τόσα πολλά, ποὺ εἶχαν γεμίσει ἡ πλώρη, ἡ πρύμη, ἡ κουβέρτα καὶ τοῦ καραβιοῦ οἱ διάδρομοι.

Καὶ πὼς οἱ φουκαράδες ἐπιβάτες τῆς τρίτης θέσεως ταξιδεύανε ὄρθιοι καὶ μὲ τὰ κεφάλια τους βγαλμένα ἀπόξου ἀπὸ τὶς κουπαστές, γιατί δὲν ἀντέχανε στὴ βρῶμα τῶν γιδοπρόβατων. Ἀλλὰ ὅσοι εἶχανε νὰ δώσουνε τοῦ καμαρώτου ἕνα φράγκο ἢ δίφραγκο, καταφεύγανε στὴν τραπεζαρία τοῦ καραβιοῦ καὶ ξαπλώνανε γιὰ ὕπνο στοὺς μπάγκους, στὰ τραπέζια καὶ κάτω στὸ δάπεδο.

Καταλήγοντας ὁ ἀλησμόνητος Τζέλος:

—Κι' ὁποὺ λές, Βουνᾶ μου, ἐγὼ ἀντίκρυσα πιὸ μεγάλο θαῦμα κι' ἀπ' αὐτὸ π' ἀφηγήθηκες. Εἶχε μείνει μισάνοιχτη τῆς τραπεζαρίας ἡ πόρτα γιὰ νὰ φεύγη ἡ βρώμα τους. Ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ μπῆκε σὰ τουρίστας καὶ μιὰ κατσίκα. Π' ἄρχισε μὲ περιέργεια τὸν τουριστικό της περίπατο, ἀνάμεσα στοὺς κοιμώμενους κατάχαμα εἰς τὸ δάπεδο. Χωρὶς νὰ μπελάζη, ἀλλὰ σὰ ν' ἀπολάμβανε τ' ἀνθρωπινά μας τ' ἀρώματα!...

Καὶ φτάνοντας πάνω ἀπὸ ἕναν ζωέμπορο Ρουμελιώτη μὲ φουστανέλλες, ἴσως θὰ κατάλαβε πὼς σὰ ζωέμπορος θὰ εἶχε περισσότερες ἐπαφὲς καὶ συμπάθειες μὲ τὸ γιδίσιο της σόϊ!... Καὶ θέλησε νὰ τοῦ ἀνταποδώση τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ τὴ συμπάθεια. Γι' αὐτὸ καὶ στάθηκε περισσότερη ὥρα ἀπὸ πάνω του, τὸν μυρίσθηκε πολλὲς φορὲς ἀπὸ τὰ πόδια μέχρι τὸ κεφάλι καὶ δίχως καὶ νὰ μπελάζη, ἄρχισε νὰ τὸν γλύφη συνέχεια εἰς τὸ πρόσωπο.

Γλωσσικὲς τῆς κατσίκας θωπεῖες, ποὺ κάποτε ξύπνησαν τὸν Ρουμελιώτη ζωέμπορο. Π' ἀνοίγοντας, ἐπὶ τέλους, τὰ μάτια του κι' ἀντικρύζοντας τὸ κεφάλι καὶ τὰ κέρατα τῆς κατσίκας μέσα στὴ μούρη του, μὲ τὸ δίκηο του νόμισε πὼς τὸν γλύφει ὁ ἴδιος ὁ διάολος.

Ἀλλά, σὰν παλληκαρᾶς Ρουμελιώτης, δὲν προτίμησε τὴ φυγή, σὰν τὴν ὥρα τὸν δικό σου. Ποὺ κόντεψε νὰ πέση στὴ θάλασσα, ἀντικρύζοντας στὸ παραθύρι τὸν τράγο. Ἀλλά, Βουνᾶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

μου, πετάχτηκε πάνω σὰ σούστα, ἅρπαξε τὴν κατσίκα ἀπὸ τὰ κέρατα καὶ πατώντας ἐπάνω στοὺς κοιμώμενους, προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα καὶ τὴν πέταξε εἰς τὴ θάλασσα. Καὶ σὰ νὰ ἔκαμε ἕνα κατόρθωμα ἀκατόρθωτο, γύρισε θριαμβευτικὰ στὴν τραπεζαρία καὶ στρίβοντας τὶς μουστάκες του, μᾶς βεβαίωσε:

—Ἰσεῖς, βρὲ ζουντόβουλα, ἰκοιμούσαστε σὰ μπῆκ' ἰδῶ μέσ' οὔ σατανᾶς, ἀλλ' ἰγὼ σᾶς ἰγλύτουσα. Τοὺν ἅρπαξα καὶ τοὺν πέταξα εἰς τὴ θάλασσα.

Κι' ὅλοι μας τὸν συχαρήκαμε θερμότατα καὶ τὸν εὐχαριστήσαμε, ποὺ μὲ τὴν παλληκαριά του μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν διάολο!...

Κι' ὡμολόγησα στὸν ἀξέχαστο Τζέλο πὼς ἤτανε καλλίτερη ἡ δική του ἀφήγηση, γιὰ τὰ δίποδα καὶ τὰ τετράποδα, ποὺ ταξιδεύαμε ἀντάμα στὰ τότε ποστάλε μας. Γιατί τὰ μυαλά μας ἦταν ἀργόστροφα!

ΜΕ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΤΟ ΘΑΥΜΑ

Ροδάνι ἔτρεχε ἡ γλῶσσα τοῦ πάτερ Παφνούτιου. 'Αλλ' ὁ ἡγούμενος ἔβλεπε τὸ λάδι τοῦ πιθαριοῦ νὰ τελειώνη. Γι' αὐτὸ καὶ κάνοντας οἰκονομία, πῆγε κι' ἀγόρασε ἕνα ροῖ τοῦ λαδιοῦ μὲ τέτοιο στενὸ λαιμό, ποὺ ἔπεφτε ἀπὸ τὸ λαδικὸ στάλα - στάλα.

Καὶ πρόταξε τοὺς καλόγηρους ν' ἀρταίνουν τὰ λάχανα, τὶς πατάτες καὶ τὴ φασουλάδα, ὅσο θὰ διαρκοῦσε τοῦ «Χριστὸς 'Ανέστη» τὸ ψαλτικό. Καὶ βλέποντας ὁ πάτερ Παφνούτιος ὅτι ψάλλοντας τὸ «Χριστὸς 'Ανέστη» δὲν ἔπεφταν οὔτε δέκα σταγόνες λαδιοῦ εἰς τὸ πιάτο του. Λάδι ποὺ δὲν ἔφτανε ὄχι μόνο τὰ λάχανα νὰ λαδώσουν, ἀλλ' οὔτε τὰ ἅγια χείλη του νὰ νοιώσουν τὴ γεύση του. Κι' ἄρχισε νὰ παρασταίνη τὸν βραδύγλωσσο καὶ νὰ μπερδεύη τὰ λόγια του σὰ μεθυσμένος.

Βραδυγλωσσία του, γιὰ τῆς ὁποίας τὴ θεραπεία ὁ ἡγούμενος διάβαζε καθημερινὰ καὶ ἰδιαίτερες παρακλήσεις. Χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἰσακούωνται ἀπὸ τὸ Θεῖον, οἱ κατανυκτικὲς παρακλήσεις του. Ἔτσι, ὁ παμπόνηρος ὁ Παφνούτιος... ἅγιαζε μὲ λαδάκι τὰ χόρτα του καὶ τὰ ὄσπρια, σὲ διάρκεια τριπλάσια καὶ τετραπλάσια, ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του, ψάλλοντας μὲ διακοπὲς καὶ βραδύγλωσσα τὸ τροπάριο τῆς 'Αναστάσεως τοῦ Κυρίου.

'Αλλ' ὅπως ξέρετε, ἀγαπητοί μας, παντοῦ, ἀκόμα καὶ εἰς τὰς θείας τοῦ Θείου Μονάς, χώνει τὴν οὐρίτσα του καὶ ὁ διάολος. Ὅστις ἀνεφάνη εἰς τὴν θείαν μονὴν ποὺ ἀσκήτευαν ὁ Παφνούτιος, ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ λοιποὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί του. Ὄχι ὑπὸ τὴν γνωστήν του μορφὴν μὲ τὰ τραγίσια κέρατα καὶ τὴν σατανικήν του οὐρίτσαν. 'Αλλὰ μὲ τὴν ἐπίσκεψη πρὸς ἀνάπαυση καὶ μελέτες τοῦ ἐπιφανῆ ἰατροφιλόσοφου κ. 'Ασπιρίνη. Ὅστις παρατηρήσας τὴν βραδυγλωσσίαν τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Παφνουτίου συνεχιζομένην καὶ παρατεινομένην κατὰ τῶν λαχάνων καὶ ὀσπρίων τὸ λάδωμα, μὲ ἐπιστημονικὴν ἀγανάκτηση ὡς ὁ τρισκατάρατος οὔρλιασε:

—Μὰ εἶναι ἀδύνατον ἕνας βραδύγλωσσος νὰ τραγουδᾶ καὶ νὰ ψάλλη τραυλίζοντας.

—Καὶ γιατί, κ. 'Ασπιρίνη, τὸν ρώτησε κατάπληκτος ὁ ἡγούμενος.

—Διότι, ἅγια πάτερ μου, οἱ τραυλοὶ ἄδωσιν καὶ ψάλλωσιν ἀνέτως χωρὶς σκοντάμματα καὶ μπερδέματα. Σὲ τοῦτο συμφωνοῦσιν ὅλες οἱ διασημότητες τῆς ἐπιστήμης.

Κι' ἐνῶ ὁ ἡγούμενος καὶ ὅλοι οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἐσταυροκοποῦντο γιὰ τὴν πονηριὰ τοῦ Παφνούτιου, ὁ ἔνοχος δὲν τὰ ἔχασε. Καὶ στρέφοντας τὴν θείαν του κεφαλὴν πρὸς τὸν ἰατροφιλόσοφον κ. 'Ασπιρίνη καὶ τὸν κεραυνοβόλησε:

—Ὥστε ἤλθατε νὰ μᾶς ἀλλαξοπιστήσετε καὶ νὰ μᾶς πείσετε ὅτι δὲν γίνονται παρὰ τοῦ Θείου καὶ θαύματα.

—Μά, πάτερ Παφνούτιε, ἐγὼ δὲν ἀμφισβήτησα τοῦ Θείου τὰ θαύματα.

—Τότε πῶς δὲν παραδέχεσθε, ὅτι μὲ τοῦ θείου τὸ θαῦμα δύναμαι κι' ἐγὼ ὁ βραδύγλωσσος νὰ ἄδω καὶ νὰ ψάλλω τραυλίζοντας καὶ σκοντάβοντας.

Κι' ὅλοι τους κύτταξαν ὕποπτα τὸν σατανικὸν ἰατροφιλόσοφον κ. 'Ασπιρίνην, ποὺ δὲν ξανατόλμησε ν' ἀμφισβητήση τὸ θεῖον θαῦμα!...

Καὶ ὁ πάτερ Παφνούτιος συνέχιζε νὰ χορταίνη μὲ λαδάκι τὰ φαγητά του, ἐνῶ ὁ ἰατροφιλόσοφος κ. 'Ασπιρίνης ἀναγκάσθηκε νὰ διακόψη τὴν ἀνάπαυση καὶ τὶς μελέτες του, γιατί ἔβλεπε πὼς ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ λοιποὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, τὸν βλέπανε σὰν τὸν διάολο!...

ΑΣΤΕΙΑ ΜΑΚΑΒΡΙΑ...

—Καὶ τί δὲν κάνουνε οἱ Κεφαλονίτες γιὰ νὰ γελάσουνε!...

Μᾶς ἐτόνισε ἕνα βράδυ στὴν παρέα μας ἕνας περίφημος ἀνεκδοτολόγος καὶ χιουμορίστας Ληξουριώτης παπᾶς. Καὶ μᾶς ἀφηγήθηκε πάμπολλες Κεφαλονίτικες... διαολιές, κάνοντας βέβαια κι' εὐλαβικὰ τὸ Σταυρό του, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὶς συλλάβη κι' ἡ πιὸ σατανικὴ φαντασία.

Καὶ διαρκῶς σταυροκοπούμενος, ὁ πραγματικὰ ἐνάρετος ἀλησμόνητος Ληξουριώτης παπᾶς, μᾶς ἀφηγήθηκε φάρσες ἀπίθανες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες οὐδέποτε θὰ ξεχάσω τὶς παρακάτω:

—Ἕνας, λέει, γιὰ νὰ γελάση, φόρεσε μιὰ νύχτα ἕνα ἄσπρο σεντόνι ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ πῆγε στὴν κρεββατοκάμαρα τῆς μάνας του, νὰ τῆς παραστήση τὸ φάντασμα. Καὶ γιὰ νὰ γελάση κι' ἐκείνη!... Κατὰ δὲ τὴ βεβαίωση τοῦ γιατροῦ, ἡ γρηὰ ἄντεξε

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

στοῦ γυιοῦ της τ' ἀστεῖο γιατί εἶχε γερὴ τὴν καρδιά της. Ἀλλοιώτικα θὰ πάθαινε συγκοπή, μὲ τ' ἀθῶο ἀστεῖο τοῦ καμαρωμένου μοναχογιοῦ της!...

Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς προκάλεσε ἀθέλητα καὶ τὰ γέλια, ἦταν τὸ ἄλλο, τὸ ἱερόσυλο καὶ μακάβριο τῆς ἀφηγήσεως τοῦ παπᾶ μας:

—Εἶχαν πάει σ' ἕνα μοναστῆρι μιὰ Κυριακὴ κάμποσοι ἐκδρομεῖς γιὰ νὰ περάσουν τὴ μέρα τους θεόπρεπα καὶ ἐνάρετα. Ἀλλὰ δυὸ - τρεῖς ἀπὸ δαύτους δὲν μποροῦσαν νὰ κοιμηθοῦνε τὸ μεσημέρι. Καὶ βάλανε σὲ δούλεψη τὰ διαολικά τους κεφάλια νὰ βροῦνε κάτι νὰ σκαρώσουνε γιὰ νὰ γελάσουνε.

Καὶ ξανακάνοντας τὸ σταυρό του ὁ εὐλαβικός μας παπᾶς, μᾶς εἶπε τὰ παρακάτω ἱερόσυλα καὶ μακάβρια.

—Κι' ὁποὺ λέτε γιὰ νὰ... γελάσουνε, πήγανε στὸ νεκροταφεῖο τοῦ μοναστηριοῦ. Ὅπου ἀλλάξανε στὰ μνήματα τῶν ἐνταφιασμένων καλογήρων τὶς ἐπιτάφιες πλάκες.

Καὶ κατάληξε ὁ ἀξέχαστος ἐκεῖνος λευΐτης:

—Κι' ἄν, ἀγαπητοί μου, δὲν ἔπαιρνα χαμπάρι τὴν ἀλλαγή, θὰ πηγαίναμε νὰ διαβάζαμε μνημόσυνα στὸν τάφο τοῦ ἀδελφοῦ Παμφίλιου κι' ἀπὸ κάτω θὰ βρισκότανε ὁ Παφνούτιος. Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν πλάκα τοῦ Παφνούτιου, θὰ ὑπήρχανε τὰ κόκκαλα τοῦ Παμφίλιου!...

Οἱ δὲ ἀκούσαντες σταυροκοπηθήκαμε, ἐνῶ συγχρόνως κοντέψαμε νὰ λιποθυμήσουμε ἀπὸ τὰ γέλια!

ΖΗΤΗΣΕ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΟΥ

—Καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ;

—Ὀνούφριος, ψιθύρισε στὸ βαφτίσι του ὁ νουνός του.

—Ὀνούφριος, ἐπανάλαβε ὁ παπᾶς.

—Καὶ Νούφρη, σὰ μεγάλωνε, τὸν λέγανε οἱ δικοί του καὶ οἱ γνωστοί του χαϊδευτικὰ καὶ πιὸ εὔκολα.

Ἀλλὰ ὁ Νούφρης μας οὔτε τὸ Δημοτικὸ δὲν μπόρεσε νὰ περάση. Ἀνεπίδεκτος μαθήσεως ἀποδείχτηκε κάθε τέχνης καὶ φάμπρικας. Οἱ δικοί του τὸν βαρεθήκανε καὶ μόλις ἔβγαλε τὸ στρατιωτικό του, ἀναγκάσθηκε νὰ μπαρκάρη.

Ἔτσι βρίσκουμε τὸν Νουφράκη μας στὸ Κεφαλονίτικο φορτηγό, φρόνιμον, πειθήνιο καὶ πρόθυμον γιὰ κάθε δουλειά, μόνο πὼς τὴν ἔκανε πάντοτε στραβὴ κι' ἀνάποδη. Γιατί τόσο ἔκοβε ἡ βραδυκίνητη καὶ ἀργόστροφη φαιὰ τοῦ μυαλοῦ του οὐσία. Ἀλλὰ κανένας δὲν θύμωνε μὲ τοῦ Νούφρη τὶς γκάφες, γιατί οὐδέποτε θύμωνε κι' οὔτε ἀντιμηλοῦσε, μ' ὅσα κι' ἂν τοῦ λέγανε κι' ἂν τοῦ κάνανε.

Κι' ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν προσέχανε γιὰ τὶς γκάφες του, μέχρι ποὺ τὸ ζιζάνιο τοῦ καραβιοῦ ὁ Γεράσιμος ἀνακάλυψε

τὴ λατρεία κι' ἀγάπη του στὸν συνώνυμο ἅγιον καὶ προστάτη του. Κάνοντας τὴν παρατήρηση πὼς μόνον τὸν Ἅγιο Ὀνούφριον, βοηθειά μας, εἶχε πάνω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τοῦ κρεββατιοῦ του. Καὶ πὼς συχνὰ ὁ Νουφράκης μας ἔψαλλε μουρμουριστὰ τὸ τροπάρι τοῦ συνώνυμου ἁγίου.

Καὶ γιὰ νὰ πεισθῆ, ὁ σατανᾶς ὁ Γεράσιμος, πὼς βρῆκε τὴν Ἀχίλλεια φτέρνα τοῦ ἤρεμου καὶ φιλήσυχου ἀλλὰ κι' ἀνεύριαστου Νούφρη, ὅπως χρωμάτιζαν πλάϊ - πλάϊ, ἔκαμε πὼς κάπου ἐχτύπησε καὶ βλαστήμησε τὸν Ἅη Νούφρη, βοήθειά μας. Ὁπότε ὁ στωϊκός, γαλήνιος κι' ὑπομονετικὸς Νούφρης, μεταβλήθηκε σὲ θερίο ἀνήμερο, ἅρπαξε τὸν Γεράσιμο ἀπὸ τὸ στῆθος, τὸν κύτταξε ἕτοιμος νὰ τὸν ρουφήξη καὶ τὸν ἀπείλησε:

—Ἂν ξαναβλαστημήσης τὸν Ἅη Νούφρη θὰ σοῦ κόψω τὴ γλῶσσα καὶ θὰ σὲ σφάξω. Μ' ἀκοῦς;

Καὶ ἀκούσας ὁ σατανικός μας Γεράσιμος, πὼς ἀνακάλυψε τὸ κουμπὶ τοῦ κουρδίσματος τοῦ ἀκούρδιστου Νούφρη, ἔτρεξε χαρούμενος νὰ τ' ἀναγγείλη στὸ τσοῦρμο.

—Βλαστημᾶτε μωρὲς συνέχεια ὅλοι σας τὸν Ἅη Νούφρη νὰ τὸν κάμουμε νὰ κουρλαθῆ.

Καὶ μὲ τὸ ψύλλου πήδημα, ἄρχισαν ὅλοι τους νὰ διαολοστέλνουνε τὸν Ἅη Νούφρη, βοήθειά μας, κάνοντας πὼς δὲν ἀκούγανε τὶς βρισιὲς καὶ τὶς ἀπειλὲς τοῦ Νουφράκη μας.

Ἀκόμα δὲ καὶ ὅσους ἔσπρωξε, χτύπησε κι' ἔπιασε ἀπὸ τὸν λαιμὸ νὰ τοὺς πνίξη, κάνανε πὼς δὲν θύμωναν καὶ τοῦ ζητούσανε καὶ συγνώμη!...

Κατάσταση πλέον ἀφόρητη γιὰ τὸν ἤρεμο τὸν Νουφράκη μας, ποὺ τὸν ἀνάγκασε νὰ καταφύγη παραπονούμενος στὸν καπιτάνιο.

—Τί σοῦ συμβαίνει, μωρὲ Νούφρη;

—Νὰ βγάλης ὄρντινα, καπιτάνιο μου, πὼς ἐπιτρέπεις στὸ καράβι τὴ βλαστήμια γιὰ ὅλους τοὺς ἅγιους. Ὄξω ἀπὸ τὸν ἅγιο τὸν δικό μου.

Καὶ μυρισθεὶς ὁ πλοίαρχος αὐτὰ ποὺ μυρίσθηκαν ὁ ἀνακαλύψας Γεράσιμος καὶ οἱ συνεργοὶ συντοπίτες του, θέλησε νὰ τὸν συμβουλέψη:

—Ἄκου, Νούφρη μου, Κεφαλονίτες εἴμαστε στὸ καράβι μας ὅλοι. Καὶ σὰν Κεφαλονίτες, δυστυχῶς βλαστημοῦμε. Ἀκόμα κι' ἐμένανε θὰ μ' ἄκουσες νὰ μὴν ἀφήνω ἅγιον ἀλειτούργητον. Πῶς θέλεις νὰ τοὺς ἀπαγορέψω νὰ βλαστημοῦνε τὸν ἅγιον τὸν δικό σου;

Κι' ἐνῶ ὁ Νούφρης τὸν κυττοῦσε περίλυπος καὶ θλιμμένος γιὰ τὴν ἀποτυχία τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἁγίου του ἀπὸ τὸ βλαστημολόγιο τοῦ καραβιοῦ τους, ὁ καπιτάνιος τοῦ πρότεινε:

—Μπορεῖ ὅμως, Νουφράκη μου, νὰ κάμουμε μιὰν ἀνα-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

φορὰ στὸν δεσπότη μας. Γιατί μονάχα ὁ δεσπότης μπορεῖ νὰ βγάλη μιὰ τέτοιαν ὄρντινα.

Ἔτσι τοῦ ἔγραψε στὴ γραφομηχανὴ τὴν ἀναφορὰ ἐξαιρέσεως τοῦ ἅη Νούφρη πρὸς τὸν δεσπότη, τὸν ἔβαλε καὶ τὴν ὑπόγραψε... Καὶ στὸ πρῶτο λιμάνι ποὺ πιάσανε, τὸν ἔστειλε τὸν ἴδιον νὰ ταχυδρομήση τὸ γράμμα.

Κι' ἔτσι ἠρέμησε πιὰ ὁ Νουφράκης μας κι' ὅταν ἄκουγε νὰ βλαστημοῦνε τὸν προστάτη του καὶ προστατευόμενο ἅη Νούφρη, βοήθειά μας, τοὺς κουνοῦσε ἀπειλητικὰ τὰ χέρια του καὶ τὸ κεφάλι του, μουρμουρίζοντας :

—Ἔγνοια σας, ἔγνοια σας καὶ σὲ λίγο θὰ ἔρθη ἡ ὄρντινα τοῦ δεσπότη !

ΤΟΥ ΖΗΤΗΣΕ ΣΕ ΓΑΜΟ ΤΗ... ΣΥΖΥΓΟ ΤΟΥ !

Πᾶνε πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε. Ποὺ ζοῦσε ὁ ἀφέντης ὀγδοηντάχρονος Γερασιμάκης, τὸν ὁποῖον παντρέφτηκε γιὰ τὰ πλούτη του ἡ δεκαοχτάχρονη κόρη τῆς δούλας του. Μιὰ κοπελλιάρα ὁλόδροση, πανέμορφη καὶ κυπαρισσόκορμη, ποὺ φάνταζε στὸ πλάϊ του σὰν ἐγγονούλα του. Καὶ τὴν ὁποίαν μόλις ἀντίκρυσε ἕνας νεόφερτος στ' Ἀργοστόλι ὑπάλληλος τὴν ἐρωτεύθηκε καὶ ξετρελλάθηκε κι' ἄρχισε ἄγρια νὰ τὴν φλερτάρη, ἀλλὰ γιὰ νὰ πάρη πληροφορίες εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ σκοντάψη στὰ ζιζάνια τ' Ἀργοστολιοῦ. Ποὺ δὲν ἄργησαν νὰ συνωμοτήσουν καὶ νὰ τοῦ σκαρώσουν τὴν ἀξέχαστη φάρσα.

—Εἶναι ἐγγονούλα του, ἐμπιστευτικὰ τὸν βεβαίωσαν, κι' ὅλοι μας γιὰ τὴν ὀμορφιά της καὶ γιὰ τοῦ ἀφέντη παπποῦ της τὰ πλούτη εἴμαστε ξετρελλαμένοι μαζύ της. Ἀλλὰ ὁ γέρο παράξενος ἀρνιέται νὰ τὴν παντρέψη.

—Γιὰ ποιὸ λόγο, ἂν καταλάβετε;

—Γιατί πάσχει ἀπὸ... ξενομανία!

—Δηλαδή;

—Νά, ὅλους ἐμᾶς τοὺς ντόπιους μᾶς λέει τεμπέληδες κι' ἀπατεῶνες. Καὶ πὼς θέλουμε τὴ μοναχοκόρη του γιὰ νὰ κληρονομήσουμε τὰ φέουδα καὶ τὰ λεφτά του.

Διαβεβαίωση τῶν ζιζάνιων, ποὺ μόλις τὴν ἄκουσε ὁ νεόφερτος, οἱ ἐλπίδες του ἀναπτερώθηκαν κι' ἔφυγε τρίβοντας τὰ χέρια του μ' ἱκανοποίηση. Καὶ χωρὶς νὰ ζητήση κι' ἀπὸ ἄλλους πληροφορίες, στρώθηκε κι' ἔγραψε σ' ἕνα θεῖο του εἰς τὴν Πάτρα, περίφημο τῆς ἐποχῆς δικηγόρο. Κάνοντας τὴ σκέψη πὼς ὁ γέρο ἀφέντης θὰ εἶχεν ἀκουστὰ τὸν περίφημο θεῖο του δικηγόρο τῆς Πάτρας. Κι' ἀφοῦ εἶχε καὶ μανία νὰ κάμη ξένο γαμπρό, δὲν θὰ εἶχεν ἀντίρρηση νὰ τοῦ ἔδινε γιὰ γυναῖκα του τὴν... ἐγγονούλα του.

Ὁ θεῖος, παίρνοντας τ' ἀνεψιοῦ του τὸ γράμμα, ξεσηκώθηκε

κι' ἦλθε στὸ Ἀργοστόλι. Καὶ παίρνοντας γλυκὰ καὶ λουλούδια, ἐπισκεφθήκανε ἀμέσως στὸ παλάτι του τὸν ἀφέντη. Ποὺ τοὺς δέχτηκε μὲ χαρά του, γιατ' εἶχεν ἀκουστὰ τὸ ὄνομα τοῦ περίφημου Πατρινοῦ δικηγόρου, ἀλλὰ καὶ μ' ἀνυπομονησία καὶ περιέργεια, γιατί δὲν εἶχε νταραβέρια μὲ τὴ δικαιοσύνη καὶ δικηγόρους.

Κι' ἀφοῦ ἀνταλλάξανε μὲ τοὺς ἐπισκέπτες του στὸ σαλόνι του τὰ τυπικά, ἐνῶ ἡ δεκαοχτάχρονη γυναικούλα του τοὺς σερβίριζε μὲ χαμόγελο τὰ κεράσματα, ὁ Πατρινὸς δικηγόρος πῆρε τὸ ἐπίσημο ὕφος του κι' ἔκαμε τὴν πρόταση γιὰ τὸ γάμο τῆς ἐγγονούλας του μὲ τὸν ἀνεψιό του.

—Μὰ ἐγώ, ἀγαπητέ μου, μόλις παντρέφτηκα. Καὶ φυσικὰ δὲν ἔχω οὔτε τέκνα, οὔτ' ἐγγονούλα.

Ἀντὶ ὅμως τοῦ δικηγόρου νὰ τοῦ ἔλθη ταμπλᾶς, ξέσπασε στὰ βροντερὰ γέλια του, γιατί τὸ πῆγε ἀλλοῦ:

—Ἔχω πολλὰ ἀκούσει γιὰ τὴν κεφαλονίτικη χιουμοριστικὴ διάθεση καὶ καταλαβαίνω πὼς θ' ἀστειεύεσθε.

—Ὄχι, φίλε μου, σοβαρολογῶ. Κι' ἀπορῶ ποιὸς σᾶς πληροφόρησε πὼς ἔχω ἐγγονούλα γιὰ παντρειά.

Καὶ τότε ἐπενέβη ὁ μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας ἀπασχολημένος νὰ γλυκοκυττάζη τὴ δεκαοχτάχρονη σύζυγο τοῦ ὀγδοηντάρη ἀφέντη ὑποψήφιος γιὰ γαμπρός. Ποὺ βαθύτατα ὑποκλινόμενος καὶ δείχνοντας μὲ τὸ χέρι του τὴ νεαρὴ σύζυγό του, τοῦ ἔκαμε τὴν πρότασή του :

—Ἐγώ, κ. Γερασιμάκη, ἔφερα, καθὼς βλέπετε, καὶ τὸν θεῖο μου ἀπὸ τὴν Πάτρα. Γιατί ἀγάπησα κι' ἐξετίμησα τὴν ἐγγονούλα σας. Καὶ λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ζητήσω τὴν χεῖρα της.

Ἀλλὰ μὴ περιμένετε, ἀγαπητοί μου, πὼς τὸ φινάλε θὰ ἤτανε ὁ γέρο σύζυγος νὰ τοὺς πετάξη ἀπὸ τὴ σκάλα. Γιατί συγκράτησε τὰ νεῦρα του καὶ τὴν ψυχραιμία του, καταλαβαίνοντας πὼς μύριζε... Ἀργοστολιώτικη φάρσα. Καὶ μαθαίνοντας ἀπὸ τὸν νεαρὸ ποιὰ... ζιζάνια τὸν πληροφόρησαν πὼς ἡ νέα ποὺ τὸν συνώδευε ἤτανε ἐγγονούλα του, τὰ κατάλαβε ὅλα. Κι' ἀφ' ἑνὸς σκεπτόμενος πὼς πραγματικὰ παντρέφτηκε τὴν ἐγγονή του. Κι' ἀφ' ἑτέρου γιὰ νὰ μὴ διαδοθῆ ἡ φάρσα ποὺ τοῦ σκαρώσανε, συνώδευσε τὸν θεῖο καὶ τὸν ἀνεψιὸ μέχρι τὸ ξώπορτο τ' ἀρχοντικοῦ του, παρακαλώντας τους νὰ μείνουν μεταξύ τους τὰ διατρέξαντα.

Ἐκείνη ποὺ ἔμεινε μὲ τὸ παράπονο ἦταν μόνον ἡ... ἐγγονούλα τοῦ σύζυγου, ποὺ βουρκώσανε μάλιστα τὰ μάτια της ἀπὸ δάκρυα καθὼς εἶδε τὸν νεαρὸ νὰ φεύγη καὶ νὰ τὴν κυττάζη μὲ πόθο, μὲ λαχτάρα κι' ἀγάπη.

ΟΛΟΙ ΜΑΣ ΤΟ ΠΑΜΕ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑΚΙ...

Ἄρχισε λέει ὁ ταχυδρόμος νὰ πάη ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὴν ταβέρνα ποὺ τὸ ἔπινε μὲ τὴν παρέα του.

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Κι' ὅταν βραδυπορώντας κατάφθασε. τοὺς δικαιολογήθηκε πὼς εἶχανε μπόλικη δουλειὰ στὸ Ταχυδρομεῖο καὶ τοὺς ζήτησε συμπάθειο γιὰ τὴν καθυστέρηση.

—Μωρέ, τί συμπάθειο καὶ ξεσυμπάθειο μᾶς τσαμπουνᾶς τόσην ὥρα; Τέτοιοι εἴσαστε ὅλοι οἱ ταχυδρόμοι. Τέτοιοι καὶ κάτι χειρότερο.

—Σὲ παρακαλῶ ἀμέσως, Παναγῆ μου, νὰ μοῦ κάμης λιανὰ τί θέλεις νὰ πῆς μὲ τὸ τέτοιος... Γιατί ἐγὼ τὰ τέτοια δὲν τὰ σηκώνω.

—Δηλαδή, μᾶς παριστάνεις τὸν ζόρικο.

—Μωρὲ εἶμαι καὶ πάρα - εἶμαι καὶ ἐξήγα μου γρήγορα γιὰ τὰ λιγώτερα.

Τότε ἀναγκάσθηκε καὶ σηκώθηκε δῆθεν ἀγριεμένος κι' ὁ Παναγῆς καὶ τὸν ἔπιασε μάλιστα κι' ἀπὸ τὸ πέτο.

—Μωρέ, δὲ μοῦ λές, σιὸρ ταχυδρόμε μου, τί ἄλλο κάνεις παρὰ μ' ἕνα δίφραγκο γραμματόσημο πᾶς τοῦ ἄλλου τὸ... γραμματάκι συλίντριχος;

—Δηλαδή, μὲ λὲς καὶ ρουφιάνο; Ἐξήγησέ μου προτοῦ σοῦ κάμω τὴ μούρη σου σὰν πατσᾶ βοδινόν...

Κι' ὁ ἀμίμητος Παναγῆς, παίρνοντας τὰ δυὸ ποτηράκια στὸ χέρι του, τὸ πρόσφερε τὸ ἕνα καθὼς τὸ ἔπιασε, ἐτσούγκρισε μαζύ του τὸ ποτηράκι του, τοῦ εἶπε ἐβίβα καὶ τὸν ἀγκάλιασε ἀδελφικὰ μὲ ἀγάπη.

—Ὅλοι, μωρὲ θεοπάλαβε, τὸ πᾶμε τὸ γραμματάκι γιὰ νὰ ἐξασφαλίζουμε τὴν κουραμάνα μας. Κι' ἐσὺ τσαντίσθηκες καὶ θύμωσες;

Καὶ τὸ στρώσανε στὰ ποτηράκια τους καὶ στὸ τραγούδι!

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΣΗ ΣΙΟΡΑ ΚΑΤΕΣ

Ἕνα ἀκόμα ἀπὸ τὰ πανέξυπνα κι' ἀνεπανάληπτα τοῦ καπιτὰ Μιστροκλῆ τοῦ Μαρέντου εἶναι καὶ τὸ παρακάτω.

Ἦταν βράδυ ποὺ θὰ σαλπάριζε γιὰ τὴ στερνή του διαδρομὴ μὲ τὸ καΐκι του, ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι γιὰ τὸ Ληξούρι. Τὸ κανό του ἦταν γιομᾶτο ἀπὸ ἐπιβάτες, ἀλλ' ἀντὶ ὁ Μιστροκλῆς νὰ λύση τοὺς κάβους καὶ νὰ σαλπάρη, ἄρχισε νὰ σκύβη μῶλο - μῶλο, νὰ κυττάζη στὸ σύθαμπο τὸν πάτο τῆς θάλασσας, νὰ ξερριζώνη μουγκρίζοντας τὰ μαλλιά του καὶ νὰ χτυπάη μὲ τὴ γροθιά του τὸ στῆθος του.

Καὶ φυσικά, ἡ ἀπόγνωση, ἡ ἀπελπισία, τὰ ἀμίλητα μουγκρητά του καὶ τὸ συνεχὲς κύτταγμά του στὴν παραλία, κινήσανε τὴ συμπόνοια καὶ τὴν περιέργεια, ὄχι μονάχα τῶν ἀνυπομονούντων ἐπιβατῶν του, ἀλλὰ κι' ὅλων ὅσων διαβαίνανε ἀπὸ τὸν παραλιακὸ δρόμο. Κι' ἀκόμα κι' ἀπὸ τὰ γύρω καφενεῖα τρέξανε οἱ περίεργοι γιὰ νὰ μάθουνε τί συνέβηκε τοῦ κοσμαγάπητου καπιτὰ Μιστροκλῆ. Ποὺ συνέχιζε νὰ κυττάζη στὸν πάτο τῆς θάλασσας, νὰ μουγκρίζη

καὶ νὰ χτυπιέται, χωρὶς καὶ νὰ δίνη ἐξήγησες γιὰ τὰ συμβαίνοντα. Μέχρι ποὺ ἡ παραλία πλημμύρισε ἀπὸ τοὺς βαρκάρηδες, τοὺς μαουνιέρηδες καὶ τοὺς ἄλλους περίεργους Ἀργοστολιῶτες κι' ἀκούσθηκε μ' ἀπελπισία κι' ἀπόγνωση νὰ ξεστομίζη:

—Ὦ τὸν μαγκούφη, συμφορὰ ποὺ μὲ βρῆκε!... Ἡ πρώτη ὀρχόντισσα τοῦ Ληξουριοῦ, ἡ σιόρα Κάτε ἡ Χαριτάτη, μοῦ ἔδωσε ἕνα ὁλόχρυσο Βενέτικο δαχτυλίδι της. Μὲ μιὰ πέτρα μπριλλαντένια καὶ σὰν καρύδι νὰ τὸ φέρω στ' Ἀργοστόλι νὰ τὸ κολλήση ὁ χρυσικός. Ποὺ μοῦ τὸ ἔδωσε κολλημένο καὶ τὸ ἔχωσα εἰς τὸν κόρφο μου. Ἀλλὰ καθὼς ἔσκυψα γιὰ νὰ λύσω τὸν κάβο τοῦ καϊκιοῦ μου, κατρακύλησε ἀπὸ τὸν κόρφο μου κι' ἔπεσε εἰς τὴ θάλασσα. Τί θὰ γίνω τώρα ἐγὼ ὁ φτωχός; Πῶς θὰ μὲ πιστέψη ἡ σιόρα Κάτε πὼς ἔχασα τὸ ἀνεκτίμητο δαχτυλίδι της;

Καὶ μισοκλαίγοντας, μπῆκε ἐπὶ τέλους στὸ καΐκι του καὶ σαλπάρησε γιὰ τὸ Ληξούρι, ξεμαλλιάζοντας τὴ... φαλάκρα του καὶ χτυπώντας μ' ἀπελπισία τὰ στήθη του.

Παράσταση ποὺ τὴ συνέχισε μέχρι ποὺ ἔφτασε τὸ καΐκι του μισοκάναλα Ἀργοστόλι - Ληξούρι. Ὁπότε ξέσπασε σὲ χαχανητὰ καὶ σὲ γέλια καὶ ρώτησε τοὺς ἐπιβάτες του:

—Θέλετε αὔριο τὸ χάραμα νὰ γυρίσετε μαζύ μου στ' Ἀργοστόλι, γιὰ νὰ γουδέρετε τὰ μακροβούτια ποὺ θὰ κάνουνε τὰ κορόϊδα τ' Ἀργοστολιοῦ;

Καὶ πραγματικά, τὴν ἄλλη μέρα, προτοῦ ἀκόμα νὰ φέξη, ὅλοι οἱ μαουνιέρηδες καὶ βαρκάρηδες τ' Αργοστολιοῦ ποὺ πιστέψανε τὴ φάρσα ποὺ τοὺς σκάρωσε ὁ ἀμίμητος καπιτὰ Μιστροκλῆς, ἀρχίσανε νὰ βουτοῦνε στ' ἀγκυροβόλιο τοῦ Μαρέντου σὰν τὰ παπιά. Γιὰ νὰ βροῦνε στὸν πάτο τῆς θάλασσας τὸ Βενέτικο δαχτυλίδι τῆς σιόρα Κάτες μὲ τὸ μεγάλο μπριλλάντι. Τὸ δαχτυλίδι, ποὺ οὔτε ποτέ του τ' ἀντίκρυσε ὁ Μιστροκλῆς, οὔτε ἡ σιόρα Κάτε τοῦ τῶδωσε νὰ τῆς τὸ κολλήση, οὔτε καὶ τὰ κορόϊδα τ' Αργοστολιοῦ τὸ βρήκανε κατάπατα μὲ τὰ ἀτέλειωτα καὶ συνέχεια μακροβούτια τους!...

ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΤΩΝ ΚΟΖΑΚΩΝ ΤΟΥ ΔΟΝ

Ὅπως θὰ θυμοῦνται ὅλοι οἱ πρὸ πεντηκονταετίας Ἀργοστολιῶτες, γύρω στὰ 1920 ἔφθασε στὸ νησί μας ἕνα ἱππικὸ συγκρότημα ἀπὸ γνήσιους Κοζάκους τοῦ Δόν. Πρόσφυγες ἀπὸ τὴ Ρωσσία, ποὺ ἐπὶ μέρες στὴν Ἀργοστολιώτικη πλατεῖα τοῦ Μέτελα κάνανε θαύματα μὲ τὰ πανέξυπνα καὶ περήφανα ἄτια τους.

Τὰ δὲ ἄλογα τῶν Κοζάκων τοῦ Δόν, ὄχι μονάχα τρέχανε μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα κι' οἱ ἀναβάτες των σπάθιζαν τοὺς ἐπὶ τῆς πλατείας στόχους, ἀλλὰ κι' ἄλλα κάνανε κατορθώματα, ἀξιοθαύμαστα καὶ ἀπίστευτα. Νὰ τρέχουνε δυὸ ἄλογα παράπλευρα, ἐνῶ ὁ Κοζάκος ἰσορροπούσε, στερεωμένος μὲ τὰ πόδια του εἰς τὶς ράχες

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τους. Νὰ τρέχουν ὁλοταχῶς τ' ἄλογα καὶ οἱ ἀναβάτες τους νὰ στριφογυρίζουν στὰ κορμιὰ τῶν ἀλόγων, νὰ πηδοῦν κάτω καὶ νὰ ξαναβρίσκωνται καθισμένοι στὰ ἄλογα, ἀλλὰ ὑπῆρχαν κι' ἄλογα ὄχι παράλογα. Σοφὰ τετράποδα τῶν Κοζάκων τοῦ Δόν, ποὺ δίχως ἀναβάτες πηδοῦσαν ἐμπόδια, ποὺ χόρευαν καὶ ποὺ βαδίζανε ὄρθια στὰ πισινά τους πόδια, ὑπακούοντας πειθήνια στὰ μονολεκτικὰ προστάγματα τῶν Κοζάκων τους.

Κι' ὅλα ξεκινοῦσανε μὲ τὸ μονολεκτικὸ «Ντά!» κι' ὅλα στεκόντουσαν ἐπὶ τόπου ἀκίνητα στὸ πρόσταγμα «Χάϊ!» τῶν γυμναστῶν τους Κοζάκων.

Ἐδῶ ὅμως δὲν κάνουμε περιγραφὴ τῶν ἐπιδείξεων τῶν Κοζάκων καὶ τῶν καλογυμνασμένων ἀλόγων τους, ποὺ ἀπολαύσαμε τότε εἰς τὸ νησί μας. Ἀλλὰ θὰ σᾶς κάμουμε λόγο γιὰ τὰ δυὸ γέρικα τοῦ τσίρκου ἄλογα, π' ἀγόρασε ὁ Ἀργοστολιώτης ἁμαξᾶς ὁ «Μπαμπάουλας». Καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ὁ μακαρίτης «Μπαμπάουλας» ἐξυπηρέτησε τὴ συγκοινωνία τοῦ νησιοῦ μας ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια. Καὶ τὰ ὁποῖα ξεκινοῦσαν μὲ τὸ «Νταὰ» ποὺ τοὺς φώναζε ὁ «Μπαμπάουλας», ἀλλὰ καὶ καρφώνανε... τὰ πόδια τους εἰς τὴ γῆ μόλις τὰ πρόσταζε «Χάϊ!». Ἐνῶ τὸ «Χάϊ» τὸ λέγανε οἱ τότε ἁμαξηλάτες γιὰ τὸ ξεκίνημα τῶν ἀλόγων τους κι' ὄγι γιὰ κράτει.

Λεπτομέρεια ποὺ δὲν τὴν ἤξερε ὁ ἀφέντης ὁ Πιτσαμάνος, γιατί ἀπὸ τὴ τσιγκουνιά του δὲν εἶχε κατεβῆ στὴ πλατεῖα τοῦ Μέτελα νὰ νὰ παρακολουθήση τὶς ἐπιδείξεις τους. Κι' οὔτε ἤξερε πὼς τ' ἄλογα τοῦ «Μπαμπάουλα» ἀνήκανε στὸ τσίρκο τῶν Κοζάκων τοῦ Δόν. Κι' ἀπὸ τὴ τσιγκουνιά του ξεθέωσε τὸν «Μπαμπάουλα» στὰ παζάρια γιὰ νὰ τὸν πάη ἐκεῖνο τ' ἀπόγιομα στὰ φέουδά του στὴ Λάσση καὶ νὰ τὸν ξαναγυρίση στὸ Ἀργοστόλι τὸ βράδυ. Δίνοντάς του στὸ φινάλε δυὸ φράγκα, ἀντὶ τοῦ πεντόδραχμου τῆς διαδρομῆς.

Ἀλλὰ κι' ὁ ἀτσίδας ὁ «Μπαμπάουλας» ἐκδικήθηκε γιὰ τὴν τσιγκουνιά του στὸ γυρισμὸ τῆς διαδρομῆς τὸν ἀφέντη τὸν Πιτσαμάνο. Καὶ μόλις ἡ ἅμαξα ἔφτασε μισοστρατῆς στὸν ἀνήφορο γιὰ τὸ «Φαραὼ» πρόσταξε ἀπὸ τὴ σάρπα του τὰ Κοζάκικα ἄλογα «Χάϊ!». Πρόσταγμα τοῦ παμπόνηρου ἁμαξηλάτη, ποὺ ἀνάγκασε τ' ἄλογα νὰ καρφώσουν τὰ πόδια τους εἰς τὸ δρόμο. Καὶ παρὰ τὶς καμουτσιὲς ποὺ τοὺς ἔδινε καὶ παρὰ τὰ «Χάϊ» ποὺ σκούζανε κι' ὁ Πιτσαμάνος καὶ ὁ «Μπαμπάουλας», ἐκεῖνα δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ξεκινήσουν. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ξέζεψε ὁ «Μπαμπάουλας», τὰ ἔδεσε πίσω ἀπὸ τὴν καρότσα μουρμουρίζοντας στ' ἀφτιά τους τὸ «Ντὰ» τοῦ Ρούσικου ξεκινήματος καὶ παρακάλεσε τὸν ἀφέντη νὰ τὸν βοηθάη στὸ σπρώξιμο τῆς καρότσας. Ἔτσι τὸν ἐκδικήθηκε, νὰ σπρώχνη ξεφυσώντας σὰ φάλαινα τὴν ἅμαξα, μέχρι π' ἀνεβήκανε τὸ ψήλωμα στὸ «Φαραώ», ὁπότε καὶ ξανάζεψε τ' ἄλογα στὴν καρότσα του. Καὶ μὲ τὸ «Ντὰ» ποὺ τὰ πρόσταξε πῆγε τὸν ἀφέντη στ' ἀρχοντικό του, ὅπου ἐπὶ ἕνα μῆνα τοῦ ρίχνανε βεντοῦζες καὶ τοῦ κάνανε

ἐντριβὲς εἰς τὴ μέση του. Ποὺ τοῦ πονοῦσε ἀπὸ τὸ σπρώξιμο στὸν ἀνήφορο τῆς βαρειᾶς καρότσας, τοῦ περίφημου γιὰ τὸ μπόϊ του, γιὰ τὴν σὰν γουλὶ τεράστια κεφάλα του, γιὰ τ' ἀστεῖα του καὶ τὸ πνεῦμα του, τοῦ ἀξέχαστου μας «Μπαμπάουλα»!

...Η ΣΟΦΙΑ ΗΤΑΝ ΟΡΘΗ!

Σοφία τὴ λέγανε τὴν ἡρωΐδα μας. Ποὺ σπάνια πατοῦσε τὸ πόδι της στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ της. Ὄχι ἀπὸ ἔλλειψη πίστεως, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ οἰκογενειακές της ἀνάγκες δὲν τῆς ἄφηναν περιθώρια χρόνου.

Ἤξερε βέβαια ὁ παπᾶ Γεράσιμος πὼς ἡ Σοφία εἶχε ἄντρα, πεθερὰ καὶ τέσσερα - πέντε κουτσούβελα, κι' ἤτανε φουσκωμένη καὶ ἡ κοιλιά της, γιὰ νὰ γεννήση τὸ ἕκτο.

Ἤξερε πὼς ἡ ἴδια ζύμωνε κι' ἔψηνε τὸ ψωμὶ τοῦ σπιτιοῦ της. Πὼς εἶχε τὶς δυὸ γιδοῦλες της νὰ κυττάξη, νὰ φροντίση τὶς κότες της καὶ νὰ κάμη ἡ ἴδια ὅλες τὶς ρέστες δουλειὲς καὶ τὰ σπιτικά της σιγύρια. Ἀλλὰ κι' ἤξερε, σὰν παπᾶς, πὼς ἔπρεπε νὰ τὴ βλέπη σὰ χριστιανὴ ταχτικὰ καὶ στὴν ἐκκλησιά τους.

Γι' αὐτὸ καὶ πολλὲς φορὲς τῆς ὑπόδειξε τὰ θρησκευτικά της καθήκοντα, μέχρι ποὺ κόντεψε νὰ τὴν σκάση. Καὶ νὰ τὴν ἀναγκάση νὰ τὸν ρωτήση:

—Κι' ὄντες ἐγὼ θ' ἀφήσω τὰ σιγύρια μου γιὰ νἄλθω στὴν ἐκκλησιά μας, μήπως καὶ θὰ πᾶνε σπίτι μου οἱ ἅγιοι νὰ μοῦ πλύνουνε, νὰ μοῦ μαγειρέψουνε, νὰ μοῦ ζυμώσουνε καὶ νὰ μοῦ κάμουνε τὶς ρέστες δουλειές μου;

Ἐρώτηση τῆς Σοφίας, ποὺ ὁ παπᾶς τὴν ἀντιμετώπισε μὲ φοβερὲς ἀπειλές. Πὼς τότε τὴν περιμένει τὸ πῦρ τῆς Κολάσεως καὶ τὸ πὸ χειρότερο, πὼς μπορεῖ νὰ κακογεννήση τὸ ἕκτο παιδὶ ποὺ περίμενε ἢ νἄβγαινε καὶ μὲ ἐλάττωμα.

Ἀπειλὲς ποὺ κατατρομάξανε τὴν φουκαριάρα Σοφία καὶ κάνοντας τὸ Σάββατο ὅλες τὶς δουλειὲς τοῦ νοικοκυριοῦ της, κατάφθασε ἀπὸ τὶς πρῶτες στὴν Κυριακάτικη λειτουργία. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας εἶχε πιάσει θέση μπροστὰ - μπροστὰ γιὰ νὰ τὴν βλέπη ὁ ἱερέας. Ποὺ μπαίνοντας καὶ βγαίνοντας στὸ Ἱερό, ὅλο καὶ τὴ Σοφία ἀγριοκύτταζε μήπως καὶ τοῦ τὸ στρίψει...

Φτάνοντας δὲ στὴν ἀνάγνωση τοῦ Ἱεροῦ μας Εὐαγγελίου, βγῆκε ὁ παπᾶς στὴ μεσαία πύλη καὶ κυττάζοντας ἄγρια τὴ Σοφία, ἄρχισε νὰ ψάλλη τὸ καθιερωμένο :

—Σοφία ὀρθή!...

Ἡ δὲ Σοφία, ποὺ ἦταν ὀρθή, νομίζοντας πὼς ὁ παπᾶς τῆς συνιστοῦσε νὰ εἶναι ὀρθὴ γιὰ ν' ἀκούση τὸ Εὐαγγέλιο, χάνοντας τὴν ὑπομονή της, τοῦ φώναξε :

—Μὰ δὲν μὲ βλέπεις, δέσποτα, πὼς εἶμαι σὰν παλούκι μπρο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

στά σου... ὀρθή; Ἢ τὸ λὲς γιὰ νὰ μὲ κάμης ρεντίκολο μπροστὰ στὶς ἄλλες;

Καὶ τὸ μὲν ἐκκλησίασμα φυσικὰ ἔκαμε μεγάλες προσπάθειες γιὰ νὰ συγκρατήση τὰ γέλια του, ὁ δὲ παπᾶς προτίμησε νὰ προχωρήση :

—...ἀκούσωμεν τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου...

Καὶ ὕψωσε τὴ φωνή του, γιὰ νὰ σκεπάση τ' ἀσέβαστα γέλια, ποὺ τελικὰ καὶ ξεσπάσανε. Βλέποντας τὴ Σοφία νὰ φεύγη μουτρωμένη καὶ μουζουντοῦρο.

Η ΓΡΑΜΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΤΗΝΟΣ

Φίλοι ἀγαπημένοι κι' ἀχώριστοι ἦταν ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο τ' Ἀργοστολιοῦ οἱ δυὸ Κεφαλονίτες φοιτητὲς τῆς Ἰατρικῆς. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν Ἀθήνα νοίκιασαν ἀδελφικὰ μιὰ κάμαρα καὶ ζούσανε σὰν ἀδελφάκια. Ἀδελφάκια ἀγαπημένα ἀλλὰ καὶ ζιζάνια, π' ὅταν εἴχανε τρώγανε κι' ὅταν δὲν ἔφτανε ἔγκαιρα τὸ πατρικὸ χαρτζιλίκι, χορταίνανε μ' ἀλληλοπειράγματα, μ' ἀστεῖα καὶ μὲ καλαμπούρια. Ἀλλὰ καὶ σὰ μέλλοντες ἐπιστήμονες, κάποτε ποὺ εἴχανε κάποιο περίσσευμα ἀπὸ τὸ πατρικό τους ἐπίδομα, ἀποφάσισαν νὰ βάλουνε καὶ μιὰ ταμπέλλα στὴν πόρτα τους μὲ τὸν φοιτητικὸ τίτλο τους. Ὄχι βέβαια μεταλλική, γιατί τέτοια πολυτέλεια δὲν τοὺς ἐπέτρεπε τὸ περίσσευμα, ἀλλὰ ἀπὸ χαρτόνι καὶ μὲ χοντρὰ τυπογραφικὰ γράμματα.

Κι' ἐπειδὴ κι' οἱ δυὸ γιατροὶ ζοῦνε κι' ἴσως θὰ τσαντισθοῦνε μαζύ μας ποὺ θὰ τοὺς ξαναθυμίσουμε τὰ φοιτητικά τους... ἀπόρρητα, ἂς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ παραθέσουμε τὴν ταμπέλλα ποὺ βάλανε μόνο μὲ τὰ μικρά τους ὀνόματα. Καὶ μὲ ἐπώνυμα ποὺ δὲν τοὺς ἀνήκουν. Ἔτσι, ὅποιος ζύγωνε στὴν πόρτα τῆς φοιτητικῆς καμαρούλας τους θὲ νὰ διάβαζε :

ΠΑΝΑΓΗΣ... ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ
Φοιτητὴς

ΝΙΟΝΙΟΣ... ΜΑΡΑΤΟΣ
Φοιτητὴς

Ὅμως κάποια μέρα οἱ δυὸ φίλοι μας κάπως τσαντισθήκανε μὲ τ' ἀστεῖα τους, τὰ χοντρήνανε καὶ μαλώσανε. Ὁ δὲ Παναγῆς βγῆκε χτυπώντας τὴν πόρτα κι' ἀπειλώντας τὸν Νιόνιο πὼς πάει νὰ νοικιάση δωμάτιο, γιὰ νὰ χωρίσουνε τὰ πιάτα τους καὶ τὰ τσανάκια τους. Ὁ δὲ Νιόνιος, γιὰ νὰ ξεθυμάνη καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν φιλικὸν ἀποστάτη του, σκέφτηκε τὴν κοινή τους ταμπέλλα. Καὶ παίρνοντας ἕνα χοντρὸ μολύβι, κάτω ἀπὸ τὸ «Φοιτητὴς» πρόσθεσε μὲ κεφαλαῖα γράμματα τὴ λέξη «ΚΤΗΝΟΣ».

Ἔτσι, ὅταν σὲ λίγο ὁ Παναγῆς γύρισε γιὰ νὰ πάρη τὰ πράγματά του, διάβασε στὴν ταμπέλλα τους :

ΠΑΝΑΓΗΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ
Φοιτητὴς
ΚΤΗΝΟΣ

ΝΙΟΝΙΟΣ ΜΑΡΑΤΟΣ
Φοιτητὴς

Ἀλλ' ὁ Παναγῆς ἀντὶ νὰ θυμώση, ξύπνησε μέσα του ἡ εὔθυμη κι' ἔξυπνη Κεφαλονίτικη ἀντεκδίκηση. Καὶ μπαίνοντας στὴν καμαρούλα τους, πῆρε τὸ ἴδιο χοντρὸ μολύβι. Μὲ τὸ ὁποῖο καὶ χάραξε μόνον μίαν εὐθεῖαν γραμμή, κάτω ἀπὸ τὸ «Φοιτητὴς» καὶ πάνω ἀπὸ τὸ «ΚΤΗΝΟΣ». Καὶ πῆγε καὶ ξάπλωσε στὸ κρεββάτι του, περιμένοντας τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ ὑβριστή του, ποὺ τὸν ἔγραψε ΚΤΗΝΟΣ.

Ὁ δὲ Νιόνιος, μόλις γύρισε, διάβασε :

ΠΑΝΑΓΗΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ
Φοιτητὴς

ΚΤΗΝΟΣ
ΝΙΟΝΙΟΣ ΜΑΡΑΤΟΣ
Φοιτητὴς

Καὶ μὲ τέτοια ἀθῶα πειράγματα συνέχισαν τὰ φοιτητικά, ἀλλὰ καὶ τὰ κατοπινὰ ἐπιστημονικὰ χρόνια τους. Κι' ὅσο κι' ἂν τοὺς χώρισαν οἱ γεωγραφικὲς ἀποστάσεις καὶ οἱ διαφορετικοὶ κοινωνικοὶ δρόμοι ποὺ πήρανε, συνέχισαν καὶ συνεχίζουν ὁλόζωα τ' ἀλληλοπειράγματα καὶ τὶς φάρσες τους. Ἀλλὰ πάντοτε μ' ἀμοιβαία τὴν ἐκτίμηση καὶ τὴν ἀγάπη τους.

ΟΙ ΑΡΓΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΓΡΗΓΟΡΟΙ

Σ' ἔξαρση ἀξιοθαύμαστη, στὸ νησί μας, ἦταν πρὶν τριάντα - σαράντα χρόνια, ὁ Μουσικὸς ἀνταγωνισμός. Κι' ἰδιαίτερα ὁ Χορωδιακὸς μεταξὺ τῶν φιλόμουσων τῶν πόλεων Ληξουριοῦ καὶ Ἀργοστολιοῦ. Ἄμιλλα πολιτισμένη, εὐγενική, μελωδικὴ καὶ δυστυχῶς ἔκτοτε καὶ ἀνεπανάληπτη. Κι' ἄμιλλα ποὺ ἔφτανε στὸ ζενὶθ κυρίως τὰ καλοκαίρια, γιὰ ἐπίδειξη στοὺς ἐπισκέπτες μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ κάτι ἄλλο τὸ τοπικὰ κι' ἰδιαίτερο.

Γιατί κάθε καλοκαίρι, ποὺ διάκοφτε τὸ «Ἑλληνικὸ Μελόδραμα», ἐρχότανε γι' ἀνάπαυση στὸν τόπο μας ὁ δημιουργός του Διονυσάκης Λαυράγκας. Ὁ μεγάλος τοῦ νησιοῦ μας μαέστρος - συνθέτης, ἀλλὰ καὶ πιὸ μεγάλος γιὰ τὸ πνεῦμα του καὶ τὸ ἄφθαστο χιοῦμορ του.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Καὶ μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Λαυράγκα οἱ Ἀργοστολιώτικες καὶ Ληξουριώτικες Μαντολινάτες - Χορωδίες μπαίνανε στὰ αἵματα... Καὶ διοργανώνανε Συναυλίες, γιὰ νὰ τοὺς ἀκούση καὶ νὰ τοὺς κρίνη ὁ κορυφαῖος Λαυράγκας μας. Ὄχι μόνο, γιατί μόνον ὁ Λαυράγκας μποροῦσε νὰ κρίνη σωστά, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ ὅτι εἶχε καταγωγὴ Ληξουριώτικη κι' Ἀργοστολιώτικη... ὑπηκοότητα. Καὶ σὰ μισο - Ληξουριώτης κι' Ἀργοστολιώτης, ἤτανε καὶ οὐδέτερος.

Ἔτσι κι' ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἀκούσαμε τὴν Ἀργοστολιώτικη συναυλία καὶ σὰ φίλος τὸν ἀκολούθησα καὶ στὸ Ληξούρι.

Ἀπὸ τὸ ὁποῖο γυρίζοντας τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ λύση μιὰν ἀπορία μου.

—Ὅπως ξέρεις, μαέστρο μου, ἀπὸ μουσικὴ εἶμαι τοῦβλο. Ἀλλὰ γιὰ τὸ τραγούδι σου «Στῆς ἐκκλησιᾶς τὰ σκαλοπάτια» ἔκαμα μιὰ παρατήρηση. Πὼς οἱ Ἀργοστολιῶτες κανταδόροι τὸ τραγούδησαν μὲ ἀργὸ τὸν ρυθμό, ἐνῶ οἱ Ληξουριῶτες τὸ ἐκτέλεσαν πιὸ πεταχτὰ καὶ πιὸ γρήγορα. Κι' ἤθελα νὰ μοῦ ἔλεγες ποιοὶ τὸ ἐκτέλεσαν πιὸ σωστά;

Ὁ δὲ ἀξεπέραστος χιουμορίστας μας, χωρὶς νὰ μὲ κυττάζη στὰ μάτια, χαμογέλασε καὶ μ' ἀπάντησε:

—Μπᾶς καὶ μὲ νόμισες σὰν κι' ἐσένανε παλαβιάρη; Ἐγὼ δὲν χαλάω καμμιανοῦ τὸ χατῆρι. Οἱ βιαστικοὶ ἂς τὸ λένε πιὸ γρήγορα καὶ οἱ τεμπέληδες πιὸ ἀργά.

—Μά, ποιά, μαέστρο μου, εἶναι ἡ πιὸ σωστὴ μελωδία του;

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἄκουσε τὴ δεύτερη ἐρώτησή μου, μὲ σοβαρότητα μοῦ ἐπρόσθεσε:

—Ἄλλωστε σκαλοπάτια εἶναι, μωρὲ μπουνταλᾶ! Κι' ἄλλοι τὰ ἀνεβαίνουνε ἀργὰ - ἀργὰ κι' ἄλλοι τ' ἀνεβοκατεβαίνουνε τρέχοντας καὶ σαλταίνοντας. Μήπως ἔχεις καμμιὰν ἀντίρρηση;

Κι' ὅπως ἦταν ἑπόμενο, τὰ γέλια μὲ πνίξανε καὶ δὲν μπόρεσα νὰ ἐκφράσω τὶς ἀντιρρήσεις μου.

Μένοντας μ' ἀνικανοποίητη ὡς τὰ σήμερα τὴν ἀπορία μου, π' ἀκούω ὅλες σχεδὸν τὶς ντόπιες καντάδες, ἄλλοι νὰ τὶς ἐκτελοῦν πιὸ ἀργὰ κι' ἄλλοι πιὸ γρήγορα.

Μήπως δὲν ἀνεβαίνουνε σκάλες ἄλλοι ἀργὰ κι' ἄλλοι σαλταίνοντας τὰ σκαλοπάτια κάθε σκάλας... τῆς ζωῆς, ἄλλοι ἀγκομαχώντας, γιατί ὁ Λαυράγκας ἤτανε φιλόσοφος!...

ΣΤΟΥ... ΜΑΓΑΖΙΟΥ ΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ!...

Δυὸ φίλοι κι' ἀγαπημένοι δημοδιδάσκαλοι ἔτυχε κάποτε νὰ συνυπηρετοῦνε σ' ἕνα μακρυνὸ χωριὸ τῆς Κεφαλονιᾶς. Μόνο ποὺ ὁ ἕνας ἤτανε βέρος Ἀργοστολιῶτης καὶ λίγο ἀργόστροφος ἀπὸ μυαλό, ὁ δὲ ἄλλος πολύστροφος, σὰ γέννημα καὶ θρέμμα τῆς «Χωροπούλας» τοῦ Λασκαράτου.

Καὶ μιὰ καὶ περίμεναν τὴν ἄλλη μέρα τοῦ Ἐπιθεωρητὴ τὴν

ἐπίσκεψη, μοιράσθηκαν φιλικὰ καὶ συναδελφικὰ τὴν προετοιμασία καὶ τὸ στολισμὸ τοῦ Σχολειοῦ τους. Κι' ὁ μὲν Ληξουριώτης ἀνάλαβε τὸν ἐξωτερικὸ στολισμό, ὁ δὲ Ἀργοστολιώτης τὰ ἐσωτερικά. Ἔτσι σὰν τέλειωσε ὁ Ληξουριώτης τὸν καθαρισμὸ τοῦ προαύλιου, τῶν τοίχων τ' ἀσπρίσματα καὶ τὸν σημαιοστολισμό, μπῆκε στὴν αἴθουσα νὰ δῆ τί κάνη ὁ Ἀργοστολιώτης συνάδελφός του. Τὸν ὁποῖον καὶ βρῆκε στὴν πρόβα τζενεράλε... γιὰ τὴν τοποθέτηση τῶν μαθητῶν στὰ θρανία. Στὸ πρῶτο τῶν ὁποίων εἶχε βάλει τὰ δυὸ τοῦ Σχολείου τους τοῦβλα!... Τὸν γιὸ τοῦ ἀγροφύλακα καὶ τοῦ παπᾶ τὸ κορίτσι. Καὶ γιατί φορούσανε τὰ πιὸ καλὰ ροῦχα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ ὅτι ὁ παπᾶς καὶ ὁ ἀγροφύλακας ἤτανε οἱ... ἀρχὲς τοῦ χωριοῦ.

Ὁ δὲ πολύστροφος Ληξουριώτης, ἀντικρύζοντας στὸ πρῶτο θρανίο τὰ δυὸ ἀργόστροφα μαθητικὰ μυαλὰ τοῦ Σχολείου τους, κόντεψε νὰ λιποθυμήση ἀπὸ τὸ κακό του.

—Τί ἔκαμες, μωρὲς θεοπάλαβε;

—Δὲν σὲ καταλαβαίνω, τί ἔκαμα;...

—Μωρέ, βάνουνε ποτὲ τὸ πιὸ σκάρτο πρᾶγμα στοῦ μαγαζιοῦ στὴ βιτρίνα;...

Κι' ἐπειδὴ ὁ ἀργόστροφος Ἀργοστολιώτης δάσκαλος δὲν τὸ ἔπιασε, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ σακκάκι, τὸν ταρακούνησε καὶ τοῦ ἐξήγησε:

—Ἂν μωρέ, ὁ ἐπιθεωρητὴς θὰ ρωτήση ἐτοῦτα τὰ τοῦβλα ποὺ ἔβαλες στὴ βιτρίνα, ἐμᾶς θὰ στείλη στὴν Κολοπετινίτσα νὰ κάνουμε ὄχι τοὺς δάσκαλους, ἀλλὰ τοὺς τσοπάνηδες.

Κι' ἔβαλε στὴ... βιτρίνα τοὺς δυὸ ἀτσίδες μαθητὲς τοῦ Σχολειοῦ του, γιὰ νὰ τοὺς βγάλουνε ἀσπροπρόσωπους!...

Η ΔΕΣΠΟΤΙΚΗ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ

Τὸ χωριό τους γιόρταζε τὸν ἰδιαίτερο προστάτη τους Ἅγιον. Καὶ γιὰ νὰ κάμουνε τὸ κομμάτι τους στὰ γύρω χωριά, ὁ παπᾶς κι' οἱ ἐπίτροποι κάλεσαν στὸ πανηγύρι τους καὶ τὸν Δεσπότη. Τοῦ δὲ χονδροδεσπότη καὶ γνωστοῦ καλοφαγᾶ τὸ τραπέζωμα τ' ἀνάλαβε ὁ φτωχὸς κι' ἀγράμματος ἱερέας. Ποὺ ξέροντας πὼς τοῦ Ἱεράρχη του τ' ἄρεσε ἡ ἀλιάδα, σύστησε στὴν παπαδιά του νὰ βάλη τὰ δυνατά της καὶ νὰ φκιάση μιὰ σκορδαλιά, ποὺ ἀπὸ τὸ μπόλικο σκόρδο νὰ σηκώνη στὴ γλῶσσα καρούμπαλους. Μὲ τηγανιστὸ καὶ βραστὸ μπακαλιάρο, μὲ παντζάρια, μὲ κοφίσι, μὲ σολωμὸ καὶ τ' ἄλλα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα καὶ τίμησε κατὰ κόρον ὁ καλοφαγᾶς μας δεσπότης. Καὶ τοῦ ὁποίου τόσον εὐφράνθηκαν ἡ κοιλάρα του καὶ ἡ ψυχάρα του, ἀπὸ τῆς παπαδιᾶς τὴν ἀλιάδα, ποὺ καὶ ἰδιαίτερα τὴ συγχάρηκε καὶ τὴν εὐλόγησε. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν φτωχὸ κι' ἀγράμματο παπᾶ Γεράσιμο ἐκφράσθηκε μὲ τὰ καλύτερα λόγια. Καὶ μπροστὰ στὸν κοινοτάρχη, στὸν ἐνωμοτάρ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

χη, στὸν δάσκαλο καὶ στοὺς λοιποὺς συνδαιτυμόνες συγκαταβροχθίσαντες τὴν ἀλιάδα, τοῦ δήλωσε πὼς ἦταν ἄξιος καὶ τιμητικῆς διακρίσεως, καταλήξας:

—Εἶσαι ἐξαίρετος σ' ὅλα σου, τέκνον μου πάτερ Γεράσιμε. Σὲ ἀναμένω λοιπὸν αὔριον εἰς τὸ γραφεῖον μου, νὰ σοῦ ἀπονείμω καὶ τὴν ὀφειλομένην ἐπιβράβευσιν τῆς ἀξίας σου.

Κι' ὅπως καταλαβαίνετε, ἀπὸ τὴ χαρά του γιὰ τὴν ἀναμενόμενη ἐπιβράβευση, ὁ παπᾶ Γεράσιμος δὲν ἔκλεισε ἐκείνη τὴ νύχτα τὰ μάτια του. Ἀλλὰ πρωΐ - πρωΐ κατέβηκε ἀπὸ τὸ χωριό του στὴν πόλη. Καὶ μόλις ἄρχισε νὰ δέχεται ὁ δεσπότης, παρουσιάσθηκε μπροστά του ἀπὸ τοὺς πρώτους, γιὰ νὰ πάρη τὴν εὐλογία του καὶ τὸ βραβεῖο!... Τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία... τὸν κράτησε ἕνα εἰκοσιτετράωρο σ' ἀγωνία, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀγωνία καὶ ἀπορία τὸν περίμεναν καὶ στὸ χωριό. Τόσον οἱ συγκαταβροχθίσαντες τῆς παπαδιᾶς τὴν ἀλιάδα τοπικοὶ ἄρχοντες, ὅσον καὶ οἱ συχωριανοί του, ποὺ μάθανε πὼς θὰ βραβευότανε ὁ παπᾶς τους ἀπὸ τὸν Δεσπότη.

Γι' αὐτὸ παίρνοντας ὁ ἐνάρετος κι' ἀγράμματος παπᾶ Γεράσιμος ἀπὸ τὸ ἅγιο χέρι τοῦ Ἱεράρχη του τὸ φάκελλο μὲ τὸ βραβεῖο, κόντεψε νὰ γκρεμοτσακισθῆ ἀπὸ τοῦ δεσποτικοῦ μεγάρου τὶς σκάλες!... Γιὰ νὰ κατέβη, νὰ ξεμοναχιασθῆ καὶ νὰ χαρῆ τὴ μεγάλη χαρὰ τοῦ βραβείου!...

Ἀλλὰ κόντεψε νὰ μείνη ἀπόπληκτος σὰν ἄνοιξε τὸν φάκελλο τοῦ Δεσπότη καὶ καπακίζοντας διάβασε πὼς τοῦ χάριζε τὸν τίτλο τοῦ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Λέξη ποὺ τὴν ἐξήγησε μὲ τοῦ ΤΣΙΓΚΟΥΝΗ τὸν τίτλο!...

Γι' αὐτὸ καὶ γύρισε στὸ χωριό του μὲ κατεβασμένα καὶ ξυνισμένα τὰ μοῦτρα καὶ ξέσπασε στὴν παπαδιά του, ποὺ μ' ἀνυπομονησία καὶ χαρὰ ἔσπευσε νὰ τὸν ρωτήση:

—Τί βραβεῖο, παπᾶ μου, σοῦ ἔδωσε ὁ Δεσπότης μας;

—Τὸν κακό σου τὸ καιρό, μαυροκακομοίρα, μαγκούφα κι' ἀρχιτσιγκούνα!

—Μὰ γιατί, παπᾶ μου, μὲ βρίζεις;

—Γιατί ἐσύ, τρισκατάρατη, μὲ τὴν τσιγκουνιά σου τὰ φταῖς, ὁποὺ ὁ Δεσπότης μοῦ χάρισε τοῦ τσιγκούνη τὸν τίτλο!...

Κι' ἐνῶ ἡ παπαδιὰ ἄνοιγε ἀπὸ κατάπληξη σὰν πηγάδι τὸ στόμα της, ὁ παπᾶς ἐξαγριωμένος τῆς πρόσθεσε:

—Κάτι θὰ ἔλειπε ἀπὸ τὴν ἀλιάδα ἐξ αἰτίας τῆς τσιγκουνιᾶς σου κι' ὁ Δεσπότης μ' ἀνακήρυξε ἐπίσημα καὶ τσιγκούνη.

Ντροπή τους, τὴν ὁποία κι' ὁ παπᾶς καὶ ἡ παπαδιά του ἐπὶ μέρες τὴν ἀποκρύψανε ἀπὸ τὶς ἀρχὲς καὶ τὸ κοινὸν τοῦ χωριοῦ, ποὺ ἀνυπομονοῦσε νὰ μάθη γιὰ τὴν δεσποτικὴν ἐπιβράβευση τοῦ παπᾶ τους.

Μέχρι ποὺ στείλανε στὸ σπίτι του καὶ κάλεσαν τὸν δάσκαλο,

μὲ τὸν ὁποῖο ὁ παπᾶς κι' ἤτανε φίλος ἀπὸ τὰ νειᾶτα τους, καὶ τοῦ δώση νὰ διαβάση τὸ χαρτὶ τοῦ Δεσπότη. Ὁ δὲ δάσκαλος τὸν συγχάρηκε γιὰ τὸν τίτλο τοῦ Οἰκονόμου. Ἀλλὰ καὶ πολὺ κουράσθηκε γιὰ νὰ τοῦ ἐξηγήση καὶ νὰ τὸν πείση πὼς ὁ τίτλος Οἰκονόμος δὲν σήμαινε καὶ τσιγκούνης!... Ἀλλὰ ἤτανε τιμὴ δεσποτικὴ ἰδιαίτερη, τόσο γιὰ τὸν ἴδιο, ὅσο καὶ γιὰ ὁλόκληρο τὸ χωριό τους.

—Μὰ εἶναι, δάσκαλέ μου, τιμὴ νὰ σὲ φωνάζουνε στὸ χωριὸ οἰκονόμο, ποὺ ξέρουνε ὅλοι τους πὼς σημαίνει τσιγκούνης;

Κι' ἐνῶ ὁ δάσκαλος, γιὰ μιὰν ἀκόμα φορὰ τοῦ ἐξηγοῦσε τὴ σημασία τοῦ οἰκονόμου, ὁ παπᾶ Γεράσιμος τὸν βεβαίωσε:

—Ἔγνοια σου, δάσκαλε, καὶ θὰ σοῦ κανονίσω τὸ Δεσπότη μας κι' ἂν ζήσω μέχρι τοῦ χρόνου καὶ τὸν τραπεζώσω καὶ πάλι. Θὰ τὸν ταΐσω γατόψαρα κι' ἀγριολάχανα!

ΤΟ... ΚΑΤΟΣΤΑΡΙΚΟ ΤΟΥ ΓΝΕΣΟΥΛΗ

Ἀναμφισβήτητα ὁ Διονυσάκης Σβορῶνος - Γνεσούλης εἶναι πηγὴ ἀστείρευτη ἀνεκδότων, ἀλλὰ κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φοβεροὺς φαρσὲρ τοῦ νησιοῦ μας. Ποὺ ὅσο καὶ νὰ φυλάγεσαι ἀπὸ δαύτονε, δὲν μπορεῖς νὰ γλυτώσης. Καὶ στὰ σίγουρα κάποτε θὰ τὴν πάθης. Ὅπως τὴν ἔπαθε πρόπερσι κι' ὁ ὑποφαινόμενος φίλος του.

Καθισμένος μὲ τὸν ἀδελφό του τὸν Νῖκο, μὲ κάλεσαν στὸν καφενὲ τοῦ Μελᾶ νὰ μὲ κεράσουνε καφεδάκι. Πρόσκλησή τους ποὺ τὴ δέχτηκα μὲ χαρὰ διπλῆ. Γιατί θὰ ἔβλεπα ἀπὸ κοντὰ τὸν Νῖκο ποὺ εἶχε ἔλθει ἀπὸ τὴν Ἀμέρικα, ἀλλὰ καὶ θὰ θύμιζα τοῦ Διονυσάκη πὼς δὲν μοῦ εἶχε πληρώσει τὰ δύο τελευταῖα βιβλία μου. Σκοπό μου ποὺ θὰ κατάλαβε ὁ παμπόνηρος Διονυσάκης καὶ πίνοντας τὰ καφεδάκια μας, μ' ἐπρόλαβε. Τὸν εἶδα νὰ βάνη τὸ χέρι στὴν τσέπη του, νὰ πιάνη ἕνα ἑκατοστάρικο, νὰ τὸ διπλώνη καὶ μὲ τρόπο νὰ μοῦ τὸ χώνη στὴν τσέπη μου, ψιθυρίζοντας:

—Πᾶρε, Βουνᾶ μου, τὸ χρέος μου.

Ἀλλὰ τὴν ἔπαθα Χιώτικα. Γιατί ἀπὸ λεπτότητα δὲν παρακολούθησα τὸ βγάλσιμο τοῦ χεριοῦ του ἀπὸ τὴν τσέπη μου. Ὁπότε καὶ θὰ ἔβλεπα, πὼς... ἔκανε πὼς μοῦ ἔχωσε στὴν τσέπη τὸ κατοστάρικο, ἀλλὰ τὸ πῆρε πίσω, ὁ ἀθεόφοβος!...

Κι' ἀφοῦ ἤπιαμε τὰ καφεδάκια μας κι' ἀφοῦ τὰ εἴπαμε καὶ τοὺς χαιρέτησα, μόλις ἀπομακρύνθηκα ἔψαξα γιὰ νὰ πιάσω τὸ κατοστάρικο. Ἀλλὰ τέτοιο... χαρτὶ δὲν βρῆκα στὴν τσέπη μου!...

Εἶχα δῆ ὅμως τὸ χαρτονόμισμα, εἶχα αἰσθανθῆ τὸ χώσιμο στὴν τσέπη μου τοῦ χεριοῦ τοῦ γηραιοῦ φίλου μου, γι' αὐτὸ καὶ νόμισα πὼς θὰ τὸ εἶχε ἀφήσει στὸ ἐπάνω μέρος τῆς τσέπης μου καὶ θὰ τὸ πῆρε ὁ ἀγέρας ποὺ φυσοῦσε ἐκείνη τὴ μέρα.

Καὶ μόνο κατὰ τὴν ἑπομένη, ποὺ πέρασα ἀπὸ τὸ Πρακτο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρεῖο τοῦ φίλου Μίμη Πετράτου, πῆρα χαμπάρι πὼς ὁ ἀμίμητος Γνεσούλης καὶ μένα ἀκόμα τὴν ἔσκασε. Γιατί μοῦ ἔδωσε ὁ Μίμης ἕνα φακελλάκι ἀπὸ τὸν Γνεσούλην, μέσα στὸ ὁποῖο ὑπῆρχε τὸ κατοστάρικο... φάντασμα, μὲ μιὰ κάρτα του, ὁποὺ ἔγραφε:

«Πρόσεχε, Βουνᾶ μου, τί σοῦ βάνουνε καὶ τί σοῦ βγάνουνε ἀπὸ τὶς τσέπες σου, μὴ σοῦ βάλουνε καμμιὰ μέρα καὶ κανένα φουρνέλο!...».

ΜΙΑ ΚΗΔΕΙΑ ΜΕ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΓΕΛΙΑ

Τὴν παρακάτω ἀφήγηση τὴν ὀφείλουμε στὸν φίλτατο ὀγδοηντάρην Ἀργοστολιώτην Κοσμᾶν Σκλαβουνάκην, τὸν ὁποῖον κι' εὐχαριστοῦμε θερμότα.

Ζοῦσε... τότε στὸ χαρούμενο Ἀργοστολάκι μας ἕνας δουλευτὴς καὶ καλὸς τσαγκάρης, ὁ μακαρίτης Νικόλας Μπονῖκος. Ποὺ κάπως ἀργὰ τρελλάθηκε μὲ μιὰ κοπέλλα γιὰ τὴν ὀμορφιά της καὶ τὴν παντρέφθηκε. Ἀλλ' ἡ θεόμορφη κόρη εἶχε καὶ τὸν διάολο μέσα της. Κι' ἀπὸ τότε ἄρχισε τὸν κατήφορο ὁ μαστρο - Νικόλας, νὰ ξενυχτάη μέρα - νύχτα στὶς ταβέρνες καὶ νὰ μεθοκοπάη. Κι' ἂν δὲν τολμούσανε νὰ τὸν πειράξουν τὰ ζιζάνια, οἱ «μυλόρδοι» κι' οἱ μπάσταρδοι, ἤτανε ποὺ τὸν ἔτρεμαν καὶ τὸν σκιαζόντανε. Γιατί τοὺς ἔτρεχε καὶ τοὺς τσάκωνε καὶ τοὺς ἔκανε στὸ ξύλο κιμᾶ κι' ἀλιάδα.

—Κι' ὁποὺ λές, κολέα Βουνᾶ, ὅλο καὶ πιὸ πολὺ τῶστριβε, συνέχισε ὁ σεβαστὸς φίλος Κοσμᾶς Σκλαβουνάκης, μέχρι ποὺ πούλησε τὸ μαγαζί του καὶ στὰ σίγουρα θὰ δυστυχοῦσε, ἂν ὁ τότε δήμαρχος δὲν τὸν λυπότανε καὶ τὸν διώρισε δῆθεν φύλακα τοῦ δημοτικοῦ κήπου τοῦ Νάπιερ. Ἕνα στολίδι πολιτισμοῦ καὶ προόδου, ποὺ ἴσως καμμιὰ ἄλλη Ἑλληνικὴ πόλη, οὔτε τότε μποροῦσε νὰ τὸ δῆ στ' ὄνειρό της. Ὁ μισόκουρλος πιὰ μαστρο - Νικόλας, περνώντας συχνὰ ἀπὸ τὸ παλατάκι τῆς εὐτυχίας του, τὴν ὁποίαν τοῦ γκρέμισε τὸ ἀνθρώπινον τέρας, ποὺ πῆγε καὶ διάλεξε μέσα ἀπὸ τὴ μέση τοῦ βαρελιοῦ αὐτὸν τὸν διάολο, γιὰ νὰ προχωρήσουν χειροπιαστὰ καὶ μ' ἀγάπη στὴ ζωή, γιὰ ὁλοκλήρωση τῆς ὁλόβιας εὐτυχίας του, ὅπως νόμιζε ὁ φουκαρᾶς.

Κι' ὁποὺ λές, κολέα μου, συνέχισε τὴ μελοδραματική του ἀφήγηση ὁ Σκλαβουνάκης, κάποτε τὸ παράπιε καὶ τὸν κατάπιε, ἡ φημισμένη ρομπόλα μας καὶ τὸν βρήκαμε οἱ φίλοι του κάποια μέρα τέζα στὴν ξύλινη παραγκούλα του, ποὺ τοῦ ἔφτιαξε ὁ καλόκαρδος φίλος του δήμαρχός μας. Καὶ διάταξε νὰ γίνη μὲ δημοτικὴ δαπάνη ἡ κηδεία του στὸ νεκροταφεῖο μας τοῦ «Δράπανου». Κι' ἔσπευσε νὰ σονάρη τιμητικὰ κι' ἡ μπάντα τῆς Φιλαρμονικῆς μας, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσεν ὁ μακαρίτης παλαιὸ ἐπίλεκτο μέλος καὶ βασικὸ στέλεχος.

Ἀλλὰ εἶχαν ἀντίρρηση τὰ δυό του ἀδέλφια καὶ μετὰ τὴ νεκροψία του στὸ νεκροταφεῖο τοῦ «Δράπανου», μᾶς παρακάλεσαν νὰ τὸν πάρουμε καὶ νὰ τὸν θάψουμε στὸ χωριό του τὰ Σπήλια, στὰ χώματα ὁποὺ τάφηκαν καὶ ὁ πατέρας τους καὶ ἡ μάνα τους.

Γι' αὐτὸ σπεύσαμε νὰ ἐκτελέσουμε τὴν ἐπιθυμία τους καὶ μερικοὶ πρόθυμοι... προπομποὶ κατηφορίσανε στ' Ἀργοστολάκι μας νὰ εἰδοποιήσουνε ὅλους τοὺς μάγκες νὰ τρέξουνε νὰ παρακαλέσουνε καὶ τοὺς ρέστους νὰ κλείσουνε συλίντριχοι τὰ μαγαζιά τους καὶ νὰ ξανάλθη ἡ μπάντα στὴν ἀρχὴ τῆς «Γέφυρας τῶν στεναγμῶν», ὅπως λέγαμε τὴ Γέφυρα ποὺ χωρίζει τὸ λιμάνι τ' Ἀργοστολιοῦ εἰς τὴ μέση. Κι' ἀπὸ τὴ μιὰ μπάντα λέγεται «λιμνοθάλασσα τοῦ Κούταβου. Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ μεγάλο καὶ ἀσφαλέστατο κυρίως λιμάνι μας, ξακουστὸ τότε καὶ γιὰ τὴ στρατηγικὴ θέση. Γιατί ἦταν στὴν μπούκα τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Οἱ δὲ μάγκες τ' Ἀργοστολιοῦ π' ἀκόμα καὶ μὲ τοὺς νεκροὺς γελᾶνε, ἀβιζαρισμένοι ἔγκαιρα ὅτι ἡ κηδεία τοῦ Μπονίκου... γυρίζει ἀπὸ τὸ... νεκροταφεῖο, τρέξανε κι' ἀνοίξανε ὅλα τὰ καμπαναριὰ τῆς πόλεως τοῦ Ἀργοστολιοῦ κι' ἀρχίσανε ὁμαδικὰ νὰ σημαίνουνε πένθιμα.

Καὶ σὰν ξαναγύρισε ἀπὸ τὸ Δράπανο τοῦ Μπονίκου τὸ λείψανο, βέβαια γιὰ νὰ τὸ πᾶνε νὰ τὸ θάψουνε στὸ χωριό του τὰ Σπήλια,γίνηκε πανζουρλισμός!...

Ὅλοι οἱ Ἀργοστολιῶτες τὸ ὑποδέχτηκαν μὲ γέλια καὶ δῆθεν δάκρυα καὶ τὸ φόρτωσαν στὴ νεκροφόρα καὶ στὶς καρότσες ποὺ οἱ μάγκες νοικιάσανε καὶ μὲ τὴν μπάντα τὸ πήγανε στὴ στερνὴ κατοικία του.

Καὶ σᾶς ρωτοῦμε, ἀγαπητές μας κι' ἀγαπητοί μας, μήπως πουθενὰ ἀλλοῦ ἐπὶ τοῦ γήϊνου πλανήτη ξανακούσετε πὼς συνέβηκε μιὰ τέτοια κηδεία;;

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Η ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

τοῦ «Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων». Ἀνῆκε στοὺς Ἄγγλους καὶ εἶχε τὸ προνόμιο τῆς ἐκδόσεως νομισμάτων ἀπὸ τὸ 1839. Τὸ ὁποῖον καὶ διατήρησε ἀκόμα καὶ 56 χρόνια μετὰ τὴν Ἕνωση, ἤτοι μέχρι τὸ 1920

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

●

Τὸ Κεφαλονίτικο Ἡμερολόγιο τοῦ 1973

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΘΡΥΛΟΥΣ ΜΑΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ Τ' ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀργοστολίου κ. Μίμης Ἄννινος - Ροδοθεάτος, ὁ κ. Σπυρίδων Ραφτόπουλος ἢ Μπαμπάνος καὶ ὁ Βουνᾶς, πρὸ τῶν συγκεντρομένων τάφων ποὺ παραχώρησε τιμητικὰ ὁ Δῆμος τ' Ἀργοστολιοῦ γιὰ τὴν ταφὴ τῶν δημοτῶν ἡρώων του Ἰωσὴφ Μομφεράτου, Ἠλία Ζερβοῦ καὶ Μιχέλη Δαβῆ - Μερτζάνη, ἀντικρύζοντες μὲ θλίψη τους τὴν τωρινὴν ἐγκατάλειψη!...

Η ΠΡΟΣΤΑΤΙΣΣΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΔΡΕΠΑΝΙΩΤΙΣΣΑ

Ἀντίκρυ στὴν πρωτεύουσα τῆς Κεφαλονιᾶς στ' Ἀργοστόλι καὶ πλάϊ στὸ Νεκροταφεῖο, βρίσκεται ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας ἢ τοῦ Κύκου, τὴν ὁποία ὁ λαὸς ὀνομάζει Παναγία τὴ Δρεπανιώτισσα. Ὀνομασία τὴν ὁποία θὰ πῆρε ἀπὸ τὴ γύρω περιοχὴ ποὺ λέγεται Δρέπανος ἢ Δράπανος, γιατὶ τὰ παρακάτω παράλια ἔχουνε τὸ σχῆμα σὰ τοῦ θερισμοῦ τὸ Δρεπάνι, ποὺ στὸ νησί μας λέγεται καὶ δραπάνι.

Γιὰ τὴν ἐκκλησιά, τὴ μονή της καὶ τὴν εἰκόνα τῆς προστάτισσας τ' Ἀργοστολιοῦ τῆς Παναγίας τῆς Δρεπανιώτισσας, ὁ ἱστορικός μας Ἠλίας Τσιτσέλης μᾶς γράφει: ΜΟΝΗ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ (ΔΡΕΠΑΝΟΥ).

=Ἀντικρὺ καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀργοστολίου, ὑπὸ τοὺς πρόποδας ξηρῶν προβούνων, ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς παραλίας καὶ τῆς λιμνοθαλάσσης Κουτάβου καὶ εἰς τὸ τέρμα τῆς περιωνύμου γεφύρας, κεῖται τὸ μονήδριον τοῦ Δραπάνου, κτισθὲν ὅπου περίπου ὑπῆρχον τὰ ἐρείπια μεσαιωνικῶν καθολικῶν μονῶν.

=Ὁ νῦν ναὸς καὶ οἱ ξενῶνες ἠγέρθησαν τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ἐκεῖ τανῦν εὑρίσκεται τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως, δεξιᾷ τῷ μεταβαίνοντι εἰς τὴν Μονὴν καὶ τὰ τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ Καθολικῶν (νεκροταφεῖα).

=Ἀρχομένου τοῦ ιθ΄ αἰῶνος, ἠσκήτευσεν ἐν τῷ νάρθηκι τοῦ ἐν Ἀργοστολίῳ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου ἡ ἐνάρετος γραῖα Ἄννα Κλαδᾶ, τὸ γένος ἕλκουσα ἀπὸ τοῦ οἴκου Χαλικιᾶ τῆς Ἐρύσσου, κυρία οὖσα ὡραίας μεγάλης ἁγιογραφίας τῆς ΠΑΝΑΓΙΑΣ τοῦ ΚΥΚΟΥ, ὡς ἐλέγετο. Τὴν εἰκόνα ταύτην, μετὰ τῆς περιουσίας αὐτῆς ἡ εὐσεβὴς γυνή, θανοῦσα ἔτει 1813, κατέλιπε τῇ τότε ἀνεγειρομένῃ ἐν Δρεπάνῳ ἐκκλησίᾳ, καθ' ἃ ἡ διαθήκη της ὑπὸ χρονολογίαν Ἀπριλίου 27 τοῦ ἔτους ἐκείνου, ἐν πράξεσι Σπ. Καρούσου.

=Ὁ ναὸς ἠγείρετο, κατόπιν ἀναφορᾶς τοῦ τότε ἀρχιδιακόνου Σπυρίδωνος Δεφαράνα πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἰωαννίκιον Ἄννινον, ἐπὶ ἐρειπίων παλαιοῦ ναοῦ παρασυρθέντος ὑπὸ βροχῶν. Ὁ ναὸς ἐπερατώθη μόλις τῷ 1835, συνδρομῇ πολλῶν κτησαμένων ἐπὶ πληρωμῇ ψῆφον, ἔκτοτε γενόμενος ἐνοριακός.

=Ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐπίτροποι διετέλουν ὁ γνωστὸς ἱστοριογράφος Τζαννῆς Κωστῆς Λοβέρδος, ὅστις καὶ κύριος κτήτωρ δύναται νὰ κληθῇ, δι' ὃν ζῆλον ἀκαταπόνητον κατέβαλε ὑπὲρ τῆς ἐγέρσεως καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ διακόσμου τοῦ ναοῦ, προσδὲ καὶ ὁ Νικόλαος Πετούσης. Συγχρόνως τῇ ἐκκλησίᾳ ἠγέρθησαν καὶ οἱ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ξενῶνες καὶ τὰ κελλία, ἐπὶ γηπέδων δωρηθέντων τῷ 1837 ὑπὸ τῶν Μαρίνου Ν. Μεταξᾶ καὶ Σπ. Δεφαράνα.

=Ὁ ναὸς ἑορτάζει κατὰ τὴν 24ην Σεπτεμβρίου καὶ κατὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου, ἅτε ἀφιερωθεὶς τῷ ἱεράρχῃ Αἰγίνης Διονυσίῳ, καθὼς καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τῷ 1839, ἐζωγράφισε τὰς εἰκόνας τῶν διαστύλων καὶ τὸ τέμπλον ὅλον ὁ Ἀντών. Κουρκουμέλης—Ἐρίφιος=

Αὐτὰ μᾶς γράφει ὁ Τσιτσέλης σχετικὰ μὲ τὴν προστάτισσα τοῦ Ἀργοστολιοῦ τὴν «Παναγία τὴ Δραπανιώτισσα».

Ἀπὸ τὸ Διάταγμα ἐξ ἄλλου τῆς Ἰονίου Βουλῆς τοῦ 1860, ποὺ εἴχαμε στὸ «Ἱστορικὸ Ἑπτανησιακὸ Ἀρχεῖο» μας, καὶ τὸ χαρίσαμε γιὰ νὰ βρίσκεται στὴ Δραπανιώτισσα, προκύπτει ὅτι, ὁ κατὰ τὴν 24ην Σεπτεμβρίου γιορτασμὸς τῆς Δραπανιώτισσας καθιερώθηκε σὰν ἐπίσημη τοπικὴ γιορτὴ μὲ ἀργία σ' ὁλόκληρο τὸ νησί.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο δὲν ξέρουμε, εἶναι τὸ ἀπὸ πότε καθιερώθηκε ἡ λιτάνευση τῆς Εἰκόνας της, μὲ μεταφορὰ καὶ παραμονή της ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα στὸ Ἀργοστόλι, στὸν τότε ναὸ τοῦ Σωτῆρα. Ἴσως δὲ ἡ λιτάνευση κι' ἡ ἱερὰ πομπὴ νὰ καθιερώθηκαν μετὰ τὸ 1842, ὁπότε ἀποπερατώθηκε ἡ κατασκευὴ τῆς λίθινης Γέφυρας ποὺ ἑνώνει τὸ Ἀργοστόλι μὲ τὴν ἀντίπερα ὄχθη τοῦ Δράπανου.

Στὴν ἴδια ἐκκλησιὰ διασώζονται κι' οἱ τρεῖς ἀριστουργηματικὲς Βημόθυρες τοῦ ξέχωρου Κεφαλονίτη ἁγιογράφου Ἀθανασίου Ἀννίνου (1713—1748) ποὺ μνημονεύει κι' ὁ Τσιτσέλης στὸν πρῶτο τῶν «Συμμίκτων» του τόμο.

Ὅσο γιὰ τὴν θαυματουργὴ Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Δραπανιώτισσας, ποὺ διατηρεῖται σὲ ἀρίστη κατάσταση καὶ γιὰ τὴν ὁποία μᾶς γράφει ὁ Τσιτσέλης ὅτι ἀνῆκε στὴν Ἄννα Κλαδᾶ καὶ τὴν ὁποίαν ἐχάρισε στὴν ἀνεγειρόμενη κατὰ τὸ 1813 ἐκκλησιά της, κατὰ τὸν μακαρίτη γυμνασιάρχην Γεώργιον Πυλαρινόν, εἶναι Κυπριακῆς προελεύσεως. Ἄποψή του, τὴν ὁποία καὶ στήριζε στὸ ὅτι λέγεται καὶ Παναγία τοῦ Κύκου, ὅπως τὸ βεβαιώνει καὶ ὁ Τσιτσέλης. Καὶ ἢ θὰ προέρχεται ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ἱστορικὸ μοναστήρι τῆς ἡρωϊκῆς Κύπρου ἢ θὰ εἶναι ἀντίγραφό της.

Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Τσιτσέλης μᾶς βεβαιώνει, ὅτι ἡ μονὴ καὶ ἡ ἐκκλησιὰ τῆς Δραπανιώτισσας ἄρχισαν ν' ἀνεγείρωνται μετὰ τὸ 1813, ὁ ἴδιος ἱστορικός μας στὴ σελίδα 151 τοῦ δεύτερου τόμου του τὴν μνημονεύει σὰν ὑπάρχουσα κατὰ τὸ 1641!...

«...Ἐπὶ Κοζαδίνου καὶ τοῦ προκατόχου του Ἰωάννου, ἐλήφθησάν τινα ἀσφαλιστικὰ μέτρα διὰ τὴν περιουσίαν τῆς ἐπισκοπῆς, ἐξαιρέτως δὲ καί τινων παρανόμως κατεχόντων καὶ νεμομένων τὰ ἐν Κεφαλληνίᾳ κτήματα τῶν μονῶν S. Maria καὶ ΔΡΕΠΑΝΟΥ οἰκογενειῶν, ἃς οἱ Γεν. Προνοηταὶ Α. Ζώρζης 1641..».

Ὥστε ἡ Μονὴ ὑπῆρχε κατὰ τὸ 1641 καὶ μάλιστα θὰ εἶχε καὶ σημαντικὴ κτηματικὴ περιουσία, γιὰ τὴ διεκδίκηση τῆς ὁποίας κι' ἔγιναν μακροχρόνιες δίκες. Ἀπορίες μας τὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ διαφωτίση μόνο μιὰ προσεκτικὴ ἔρευνα στὸ Ἀρχειοφυλακεῖο τῆς νήσου μας, ποὺ διασώθηκε.

Ἀλλὰ ἐμᾶς οὔτε ἡ ὑγεία, οὔτε ἡ τσέπη μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ πραγματοποιήσουμε κι' αὐτὴ τὴν ἔρευνα. Κι' εἴθε κάποτε, κάποιοι ἄλλοι, πῶχουνε καὶ ὑγεία καὶ ἐξασφαλισμένες τὶς... μάσες, νὰ τοὺς φωτίση ἡ «Δραπανιώτισσα» καὶ νὰ κάμουνε τὴν ἀπαιτούμενη ἔρευνα.

ΕΝΑΣ ΘΡΥΛΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΥΡΑΤΑ

Χρόνια καὶ χρόνια ἀναζήτησα τὰ αἴτια τῆς πένθιμης ὀνομασίας τοῦ ὄμορφου χωριοῦ τῆς Κεφαλονιᾶς ποὺ τὸ λένε Μαυράτα. Κι' ἄλλοι μοῦ εἶπανε πὼς πῆρε τὴν ὀνομασία του ἀπὸ τὴ μαύρη θέα ποὺ παρουσιάζει ἀπὸ μακρυά. Ἄλλοι πὼς κάποιος μὲ τὸ ἐπώνυμο Μαῦρος πρωτοκατοίκησε στὸ χωριό. Ἄλλοι πὼς στὰ παληὰ τὰ χρόνια οἱ μαῦροι κουρσάροι τὸ λήστεψαν. Κι' ἄκουσα κι' ἄλλες πολλὲς δικαιολογητικὲς ἐξηγήσεις γιὰ τῶν Μαυράτων τὴν ὀνομασία, γύρω ὅλες ἀπὸ τὸ μαῦρο του χρῶμα.

Ἀλλὰ τὰ Μαυράτα εἶναι ἀντίθετα ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ φωτεινὰ σὲ θέα καὶ φύση χωριὰ τῆς Κεφαλονιᾶς. Καὶ γιὰ τοῦτο καμμιὰ ἐκδοχὴ δὲν μὲ ἔπειθε γιὰ τὴν πιθανή του ἀπὸ τὸ μαῦρο χρῶμα ὀνομασία.

Μέχρι ποὺ ἔτυχε μέσα στὸ Νοσοκομεῖο τ' Ἀργοστολιοῦ νὰ ἔχω πρόσφατα γιὰ συνάρρωστο τὸν ὀγδοηντάχρονο ριμναδόρο καὶ λεβεντόγερο μπάρμπα Γρηγόρη Βερτζάη, ἀπὸ τὸ κοντινὸ στὰ Μαυράτα χωριὸ Ἀτσουπάδες, κι' ἄκουσα μιὰν ἐξήγηση ἀπὸ τὰ χείλη του, τὴν πιὸ πιστευτή.

—Ἄκουσα ἀπὸ τὸν παπποῦ μου πὼς τὰ Μαυράτα ὀνομασθήκανε Μαυράτα γιατί κάποτε μαυροντύθηκαν. Μὰ ἡ εὐλογιὰ ἢ χολέρα ἢ κάποια ἄλλη κακιὰ ἀρρώστεια ρήμαξε καὶ ξεκλήρισε τὰ Λαμπράτα καὶ πήρανε τὴν ὀνομασία Μαυράτα.

Κι' ὁ μπάρμπα Γρηγόρης κατάληξε:

—Γι' αὐτὸ καὶ πιστεύω, Βουνᾶ μου, πὼς τὸ χωριό μας λεγότανε πρῶτα Λαμπράτα κι' ἐξ αἰτίας τῆς συμφορᾶς ὁποὺ τὸ ξεκλήρισε, πῆρε τὴν ὀνομασία του τὴν τωρινή, σὲ Μαυράτα.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝΕ ΚΙ' ΟΙ ΣΟΦΟΙ ΜΑΣ

Εἶχα ἀκούσει καὶ διαβάσει πολλὰ γιὰ τὸν μεγάλον τῆς Ἰθάκης φιλόσοφο, τὸν... σκυλοφιλόσοφο Ἰωσήφ.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ συντοπίτες μας ἱστορικοὶ καὶ οἱ ἀφηγητές μας τῶν τοπικῶν θρύλων μας ἱστορικοὶ καὶ διαβασμένοι τὰ πολυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

γράφουν καὶ τὰ ξεντώνουν ἀπὸ τοπικὴ ἔπαρση, ἐπωφελήθηκα τοῦ «τρίτου Πανιόνιου συνέδριου», ποὺ πραγματοποιήθηκε καὶ ἐδῶ καὶ διπλάρωσα ἕναν σύνεδρον καθηγητὴν Πανεπιστημίου. Τὸν ὁποῖον ἤξερα γιὰ ἀναγνωρισμένον καὶ εὐσυνείδητον μελετητὴν καὶ τῆς Κεφαλονίτικης Ἱστορίας. Καὶ θέλησα νὰ μάθω ἀπὸ τὰ σοφὰ χείλη του, ἂν ἀληθεύουν τὰ τόσα γραφόμενα καὶ λεγόμενα γιὰ τὸν σκυλοφιλόσοφο Ἰωσήφ.

—Δὲν βαρυέσαι, Βουνᾶ μου, ν' ἀσχολιέσαι μὲ ἕνανε τέτοιον βρωμοκαλόγερο, ποὺ γράψε - γράψε καὶ πὲς - πές, οἱ Κεφαλονίτες καὶ οἱ Θιακοὶ τὸν κάνετε καὶ φιλόσοφο! Ἐνῶ δὲν ἤτανε παρὰ ἕνας καλόγερος πάντα βρωμιάρης καὶ μάλιστα ἀναιδέστατος κι' ἀθυρόστομος.

Κι' ἀφοῦ ἄκουσα τὸν ξακουστὸ στοὺς Πανέλληνες βαθὺν μελετητὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας νὰ μοῦ ἐκφράζεται τόσον πειστικὰ καὶ μ' ἀηδία, σταμάτησα τὶς ἔρευνές μου γιὰ τὸν σκυλογιοσήφη κι' οὐδέποτε ἔγραψα γιὰ δαύτονε οὔτε λέξη.

Ἀλλὰ τὸν ἄλλο χειμῶνα ὁ χειροῦργος καὶ λάτρης τῆς Ἱστορίας μας ὁ Γεράσιμος ὁ Πεντόγαλος ἔδωσε μιὰ διάλεξη στὴν αἴθουσα τῆς «Κοργιαλενείου Βιβλιοθήκης» μας, μιὰ διάλεξη γιὰ τὸν Γιοσήφη, κι' ἔτρεξα, ἀπὸ τοὺς πρώτους μάλιστα, γιὰ νὰ γελάσω... μὲ τὸν Πεντόγαλο, καίτοι τὸν ἤξερα γιὰ προσεκτικὸ τῆς Ἱστορίας μας ἐρευνητὴ καὶ μελετητή. Κι' ἄκουσα μὲ κατάπληξη ἀπὸ τὸν φίλο μου γιατρὸ κι' ἱστοριοδίφη πληροφορίες ποὺ πῆρε ἀπὸ Ἱσπανικὲς βιβλιοθῆκες κι' ἄλλες ξένες πηγὲς ἔγκυρες καὶ πειστικώτατες, ποὺ ἔτρεξα πρῶτος νὰ τὸν ἀγκαλιάσω καὶ τὸν φίλησα, παρακαλώντας μάλιστα τὸν γιατρό μας νὰ τὶς δημοσιεύση σὲ μιὰ φυλλάδα, γιὰ νὰ μάθουν τὴν ἱστορία μας κι' οἱ ξακουστοί μας Καθηγητάδες κι' ἱστοριοδίφες καὶ νὰ μὴ λένε, γράφουνε καὶ διδάσκουνε τὶς κοτσάνες τους!

—Καὶ γιατί; μὲ ρώτησε ὁ φίλος μου γιατρός.

—Γιατί, γιατρέ μου, τὰ δεδομένα τῆς Ἱστορίας μας μπορεῖ νὰ ἀνατραποῦν ἢ ἀπὸ μίαν ἀποκάλυψη τῆς ἀρχαιολογικῆς σκαπάνης ἢ ἀπὸ ἕνα κομμάτι παληόχαρτο ποὺ θὰ βρεθῆ ξεχασμένο σὲ κάποιαν βιβλιοθήκην.

Ἀλλὰ ὁ γατρός, καίτοι μοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ τὴν τυπώση, δὲν εἴδαμε νὰ κυκλοφορῆ τὴν φυλλάδα του ὡς τὰ σήμερα.

Καὶ τὴν περιμένουμε μὲ θαυμασμὸ κι' ἀνυπόμονα.

ΥΠΗΡΧΑΝ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ

Μᾶς εἶναι ἄγνωστον ἀπὸ πότε οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι κι' οἱ ὑπηρέτες τοῦ δημοσίου εἶχαν κάποια συνταξούλα ἐξασφαλισμένη γιὰ τὰ γηρατειά τους, εἰς τὰ Ἑπτάνησα. Ἀλλ' ἀπὸ ἕνα ἔντυπο τοῦ «Ἱστορικοῦ Ἑπτανησιακοῦ Ἀρχείου» μας μὲ ἡμερομηνίαν

14/26 Μαΐου 1862, εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μποροῦμε νὰ χύσουμε κάποιο φῶς γιὰ τοὺς μέλλοντας ν' ἀσχοληθοῦν μὲ τὰ Ἑλληνικὰ Μισθοδοτικὰ καὶ Συνταξιοδοτικὰ θέματα. Κι' ἀφοῦ σὰν πρῶτο ἐλεύθερο κομμάτι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας θεωροῦνται τὰ Ἑπτάνησα, τὰ ὁποῖα καὶ μνημονεύονται μὲ τὴν ἐπίσημη ὀνομασία: «ΗΝΩΜΕΝΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ», ἂς δοῦμε τί γράφει σχετικὰ τὸ ἔντυπο τοῦ Ἀρχείου μας. Τὸ ὁποῖον ἔχει τὸν τίτλο: «Πρώτη Σύνοδος τοῦ Δωδεκάτου Κοινοβουλίου τοῦ Ἡνωμένου Κράτους τῶν Ἰονίων Νήσων, ἀριθ. ΙΘ', Ἐπιγραφή: Νόμος πρὸς τροπολογίαν καὶ προσθήκην τινῶν διατάξεων τοῦ τρίτου Νόμου τοῦ ΙΑ' Κοινοβουλίου». Κι' ὅπως εἴπαμε, στὸ τέλος ἔχει χρονολογίαν τὴν 14/26 Μαΐου 1862. Μὲ πρῶτο εὕρημα ἀπὸ τὸν τίτλο, ὅτι ὑπῆρχε κάποιος συνταξιοδοτικὸς Νόμος ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου Ἰονίου Κοινοβουλίου, τὸν ὁποῖον τροποποίησε τὸ δωδέκατο Κοινοβούλιο. Τοῦ δὲ δωδεκάτου Ἰονίου Κοινοβουλίου ξέρουμε ἀπὸ τὸν ἱστορικόν μας Τσιτσέλην πὼς συμμετέχανε κι' οἱ Κεφαλονίτες Κωνστ. Χωραφᾶς, Ἀναστ. Μεταξᾶς, Νικόλ. Γεωργακᾶτος, Σπῦρος Ἄννινος - Καβαλλιερᾶτος, Νικόλ. Ἰγγλέσης, Γεράσ. Λαβράγκας καὶ οἱ πρωταγωνιστὲς τοῦ Ἑνωτικοῦ τῶν Ἑπτανησίων Ἀγῶνα Γεράσ. Λιβαδᾶς, Ἰωσὴφ Μομφερᾶτος καὶ Γεώργιος Ἰακωβᾶτος, ὁ κατόπιν πασίγνωστος στὸ Πανελλήνιο μὲ τὸ παρατσούκλι «Ὁ Γιωργαντάρας».

Ποὺ σὰ φίλοι τοῦ Λαοῦ καὶ ἐπικριτὲς τῶν μεγάλων μισθοδοσιῶν τῶν Ἄγγλων ἁρμοστῶν καὶ ὀργάνων τους, ἀσφαλῶς θὰ πρωτοστατήσανε γιὰ τὶς βελτιωμένες τροποποιήσεις τοῦ τρίτου Νόμου τοῦ ἑνδέκατου Κοινοβούλιου.

Ἀλλ' ἐνῶ ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ ρηθέντος ἐντύπου μας, εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ συμπεράνουμε ὅτι πρῶτο τὸ ἑνδέκατο Ἰόνιο Κοινοβούλιο συνέταξε καὶ ψήφισε τὸν Συνταξιοδοτικὸ Νόμο, στὸ ἴδιο ἔντυπο τοῦ Ἀρχείου μας κάνουμε καὶ μιὰ δεύτερη ἀνακάλυψη. Διότι ἀπὸ τὸ τρίτο ἄρθρο καὶ τὴν δεύτερη παράγραφο τούτου, φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε Συνταξιοδοτικὴ Πράξη, ἡ ὑπ' ἀριθ. ΚΖ' τοῦ Δ' Ἰόνιου Κοινοβούλιου, τοῦ ὁποίου ἡ σύγκληση πραγματοποιήθηκε τὴν 18ην Φεβρουαρίου τοῦ 1833.

Ἔτος, πρὸ τοῦ ὁποίου δὲν βρίσκουμε, ὅπως εἴπαμε καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ παρόντος μας, μνημονευόμενα τὰ Συνταξιοδοτικά μας θέματα.

Κι' ἂς δοῦμε τώρα τί ἀναγράφεται στὴν πρώτη παράγραφο τοῦ ἄρθρου δύο, τῆς τροπολογίας τοῦ Νόμου περὶ Συντάξεων, τὴν ὁποία ψήφισε τὸ ΙΒ' Ἰόνιο Κοινοβούλιο:

«Οἱ ὑπηρέται, οἱ μάγειροι καὶ οἱ φύλακες τῶν διαφόρων καταστημάτων, εἴτε ἔκτακτοι, εἴτε μή, καθὼς προσέτι οἱ ἔχοντες ἐτήσιον μισθὸν κατώτερον τῶν δώδεκα λιτρῶν (Λιρῶν) στερλιν[illegible] ὑπάγονται εἰς τὸν παρόντα νόμον, εἰμὴ ἐὰν οἱ μὲν ὑπη-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρετοῦντες δηλώσωσιν ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν θέλουν νὰ ὠφεληθῶσι τοῦ περὶ Συντάξεως Νόμου καὶ ἐκπληρώσωσιν ὅλους τοὺς ὅρους αὐτοῦ, οἱ δὲ λαμβάνοντες ὑπηρεσίαν εἰς τὸ μέλλον, ἐκφράσωσι τὴν θέλησίν των ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν, δι' ἀναφορᾶς προσαγομένης εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον τῆς οἰκείας Νήσου, καὶ ἀποστελλομένης εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Συντάξεων...».

Ὅπερ σημαίνει πὼς οἱ Συντάξεις ἐχορηγοῦντο, ἂν οἱ μισθωτοὶ δήλωναν πὼς θέλουνε στὰ γηρατειά τους νὰ πάρουνε σύνταξη.

ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΜΑΣ ΑΝΗΚΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΡΕΚΟΡ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ

Στὸ βιβλίο μας «Κεφαλονίτικες Ἱστορίες καὶ Θρῦλοι» ἀποδείξαμε πὼς ὁ πρῶτος Ἕλληνας θεατρῖνος ἦτανε Κεφαλονίτης. Καὶ μάλιστα ἀρχοντόπουλο, ποὺ γεννήθηκε στὶς 11 τοῦ Γενάρη τοῦ 1726, στὴν ἐξοχικὴ ἔπαυλη τῆς Βυζαντίνικης καταγωγῆς οἰκογένειας τῶν Μελισσηνῶν, ποὺ μέχρι καὶ τῶν σεισμῶν τοῦ 1953 ὀρθωνότανε πλάϊ στὸ Φανάρι τῶν Ἁγίων Θεοδώρων τ' Ἀργοστολιοῦ, σὰν ἔπαυλις γνωστὴ μὲ τὴν ὀνομασία τὸ «Κόκκινο σπίτι».

Στὸν δὲ Ἀργοστολιώτη Πέτρο Μελισσηνὸ ἀνήκουνε ἀκόμα καὶ τὰ πρωτεῖα τοῦ ΠΡΩΤΟΥ ποὺ εἰσήγαγε τὸ θέατρο στὴ Ρωσσία.

Παραθέσαντες στὸ βιβλίο μας τὴν σχετικὴ περικοπὴ τοῦ ἱστορικοῦ Ἠλία Τσιτσέλη στὰ «Κεφαλ. Σύμμικτα»:

«...Πρῶτος δὲ συνεκρότησε Θίασον Ἠθοποιῶν ἐν Ρωσσίᾳ, εἰς ὃν καὶ αὐτὸς κατελέχθη, ἀναλαβὼν καὶ νὰ διδάξῃ τὴν ὑποκριτικήν. Ἡ βασίλισσα δ' Αἰκατερίνη μάλιστα, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐδιδάχθη ἡ «Ζαΐρα» τοσοῦτον κατεθέλχθη, ὥστε ἤγειρε Θέατρον ἐν τοῖς Ἀνακτόροις αὐτῆς καὶ ἐγένετο προστᾶτις τῆς Σκηνῆς ἐν Ρωσσίᾳ...».

Στοιχεῖα μας, τὰ ὁποῖα κανένας ἱστορικὸς ὡς τὰ σήμερα δὲν μπόρεσε νὰ διαψεύσῃ.

Ἀλλ' ἐνῶ γιὰ τὰ πρωτεῖα τοῦ Πέτρου Μελισσηνοῦ ἀναγκασθήκαμε νὰ παραθέσουμε τὴν παραπάνω περικοπὴ τοῦ Τσιτσέλη. Καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦμε καὶ τὰ παρὰ τῶν ἱστορικῶν μας Πινιατώρου καὶ Μαζαράκη ἀναγραφόμενα, γιὰ τὰ πρωτεῖα τῆς Ἀργοστολιωτοπούλας Κάκιας Ἀναλυτῆ - Ρηγοπούλου, δὲν μᾶς χρειάζονται τῶν ἱστορικῶν μας οἱ μαρτυρίες.

Γιατὶ ἡ Κάκια μᾶς χάρισε μὲ τὴν ἄφθαστη ὑποκριτική της Τέχνη καὶ τὸ πανελλήνιο ρεκὸρ τῶν Θεατρικῶν παραστάσεων.

Ἕνα ρεκόρ, γιὰ τὸ ὁποῖο ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἔχουμε τὴν

ἀμφιβολία ἂν θὰ μπορέσῃ κάποτε ἄλλος ἢ ἄλλη ἠθοποιός μας νὰ καταρρίψῃ.

Βέβαια βρέθηκαν πολλοὶ καὶ θὰ βρεθοῦνε κι' ἄλλοι ποὺ ἰσχυρίσθηκαν καὶ θὰ ἰσχυρισθοῦνε ὅτι δημιούργησε μιὰν Οὐάουα ἀνεπανάληπτη κι' ἔσπασε τὸ φράγμα τῶν Ἑλληνικῶν Θεατρικῶν Παραστάσεων, μὲ τὴν ντανταλένια πλοκὴ καὶ τὸν ἔξυπνο διάλογο τῆς «Οὐάουα». Καὶ πὼς ἡ τιμὴ ἀνήκει στὸν Γάλλο κωμωδιογράφο Φρανσουὰ Καμπώ, ποὺ μᾶς χάρισε τὴν «Οὐάουα».

Ὅμως τὸ ἔργο του παίχθηκε καὶ στὴν πατρίδα του τὴ Γαλλία καὶ σ' ἄλλες Εὐρωπαϊκὲς χῶρες, χωρὶς νὰ σημειώσῃ τὸ ρεκὸρ τῶν συνεχῶν παραστάσεων τῆς Ἑλληνίδας Οὐάουα. Ἕνα ρεκὸρ ποὺ ἔπιασε ἡ Ἀργοστολιωτοπούλα Κάκια Ἀναλυτῆ καὶ τοῦ ὁποίου συνεχίζει τὸν Μαραθώνιο τῶν Θεατρικῶν Παραστάσεων μὲ τοὺς ἀντάξιους συνεργάτες της, χωρὶς νὰ ξέρουμε πότε ἡ Κάκια θὰ πάψῃ νὰ ἐμφανίζεται σὰν Ἀραπίνα.

Μιὰ Ἀραπίνα ποὺ μᾶς ἔβγαλε ἀσπροπρόσωπους. Γι' αὐτὸ κι' ὁλόψυχα τῆς εὐχόμαστε ὁλόζωα νἆναι Οὐάουα!

ΟΙ ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ὅταν κάνῃς παρέα μὲ παλαιούς, χασμουριέσαι νὰ τοὺς ἀκοῦς νὰ σοῦ μιλᾶνε συνέχεια γιὰ τὰ παλαιά, τὰ ὄμορφα καὶ τ' ἀλησμόνητα χρόνια τους. Σοῦ μιλοῦν μὲ θαυμασμό, μὲ νοσταλγία καὶ μὲ πάθος γιὰ τὰ περασμένα καὶ τ' ἀξέχαστα μεγαλεῖα τους, ποὺ λὲς πὼς θὰ ζούσανε στὸν Παράδεισο. Καὶ σὲ πείθουν πὼς οἱ τωρινοὶ ζοῦνε τώρα στὴν Κόλαση, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα συμβήκανε καὶ συμβαίνουνε τὰ ἀντίθετα.

Κι' ἂς δοῦμε τ' ἀξέχαστα μεγαλεῖα καὶ τὸν... Παράδεισο ποὺ ζήσαμε ἐμεῖς οἱ παλαιοί, στὰ χρόνια ἐκεῖνα π' ἀναπολοῦμε καὶ νοσταλγοῦμε. Ἀλλὰ σὰ νἄμαστε μπροστὰ στὸν παπᾶ μας καὶ νὰ κάναμε τὴν εἰλικρινῆ μας ἐξομολόγηση:

«Ἀκόμα καὶ στὸ πιὸ πλούσιο ἀρχοντικὸ δὲν λείπανε οἱ ψύλλοι, οἱ ψεῖρες καὶ οἱ κορέοι. Ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων κι' οἱ πιὸ γαλαζοαίματοι καὶ πεντακάθαροι ἀριστοκράτες διαρκῶς ξυούσανε τὰ κεφάλι τους, τὶς μασχάλες τους κι' ἄλλα μέρη τοῦ εὐγενικοῦ τους κορμιοῦ, γιὰ νὰ ἀνακουφίζωνται ἀπὸ τὰ παράσιτα!... Κορέους, ψεῖρες καὶ ψύλλους, ποὺ παρεῖχαν τὰ ἀνθρώπινα σώματα δωρεὰν τὴν αἱματινή τους βοσκή, σὰ θυσία τοῦ αἵματος.

Σ' ἐλάχιστα σπίτια ὑπῆρχαν πατώματα καὶ ντεβάνια. Καὶ πολλοὶ πέφταμε στὰ κρεββάτι μας ἀντικρύζοντας ἀπὸ τὶς χαραμάδες τῆς στέγης γιὰ καντήλια μας τὰ ἀστέρια!... Ὅσο γιὰ χειμωνιάτικη θέρμανση, ἂν ἄφηνες τὴ μύτη σου νὰ ἐξέχῃ ἀπὸ τὰ σκεπάσματα, τὸ τρόμο τὴν ἔπιανες καταψυγμένη!...

Σὲ γυναῖκες καὶ ἄντρες ἄκουγες νὰ... τρίζουνε τὰ ἐσώ-

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ρουχα, ἀπὸ τὸ κάμποτ καὶ τ' ἄλλα χοντρὰ πανιὰ ποὺ φτιαχνόντουσαν.

Οἱ ὀδοντόκρεμες καὶ τ' ἀποσμητικὰ μᾶς ἤτανε τελείως ἄγνωστα καὶ τὰ στόματά μας καὶ τὰ κορμιά μας ἀποπνέανε τὰ εὐωδιαστά τους ἀρώματα. Ὅσο γιὰ μασέλλες, ἦταν πανάκριβες κι' οἱ περισσότεροι στὴ στοματική μας βιτρίνα παρουσιάζαμε καὶ σπήλαια ἀνεξερεύνητα.

Χοντροπάπουτσα ἀπὸ βακέττα φορούσαμε οἱ περισσότεροι στὰ ποδάρια μας, ἀσήκωτα ἀπὸ τὸ βάρος τους, γιατί στολίζαμε τὶς σιόλες καὶ τὰ τακούνια μὲ χοντροσιδερόπροκες καὶ μὲ πέταλα, γιὰ νὰ μὴ φθείρωνται ἀπὸ τὸ περπάτημα, στοὺς βραχόστρωτους χωματόδρομους.

Μὲ ντρίλινα ροῦχα ντυνόμαστε οἱ πιὸ πολλοί. Καὶ τὰ μπαλώματα δὲν λείπανε ἀκόμα κι' ἀπὸ τῶν γυναικῶν τὰ φορέματα. Αὐτὸς ἤτανε τῆς ἀμφιέσεως καὶ τῆς ἐμφανίσεως ὁ Παράδεισος!...

Ὅσο γιὰ τὶς μυῖγες καὶ τὰ κουνούπια, δὲν ὑπῆρχαν ἐντομοκτόνα καὶ κάνανε ἐπιδρομὲς στὰ κορμιὰ καὶ στὰ πιάτα μας. Πιάτα, ποὺ στὰ περισσότερα σπίτια ἤτανε χοντρὰ πήλινα καὶ τρώγαμε μὲ ξύλινα κουταλοπήρουνα, ποὺ διατηροῦσαν τὶς... βιταμίνες καὶ τὰ ἀρώματα ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς προηγούμενης μέρας.

Μόνο δὲ σὲ μερικὰ ἀρχοντόσπιτα ὑπήρχανε ἐσωτερικὰ τὰ... ἀμελέτητα. Καὶ κάναμε ὅ,τι κάνουνε μόνοι τους κι' οἱ βασιλιάδες, ἐξωτερικὰ τοῦ σπιτιοῦ, σ' ἕνα σώχωρο τῆς αὐλῆς, μὲ μυῖγες, μὲ σφῆκες καὶ μ' ἀρώματα καὶ θεάματα ἀνυπάφορα κι' ἀβάσταχτα καὶ στὴν ὄσφρηση καὶ στὴν ὅραση. Ποὺ τὰ σκέφτομαι κι' ἀναγουλιάζω.

Τὰ κάρρα καὶ τὰ τετράποδα ἦταν τὰ μεταφορικὰ... πολιτισμένα γιὰ τὴ στερηὰ μοναδικὰ μέσα κινήσεως. Καὶ στὰ καράβια τῆς θαλάσσιας συγκοινωνίας μας ταξιδεύαμε ἄνετα μὲ τὰ δίποδα καὶ τὰ τετράποδα, ποὺ μᾶς χαρίζανε καὶ τὴν ἀνυπόφορη βρῶμα τους.

Αὐτὸς λιγόλογα καὶ δίχως ὑπερβολὲς ἤτανε ὁ Παράδεισος, ποὺ οἱ παλαιοὶ νοσταλγοῦμε, γι' αὐτὸ κι' ἀποφεύγω νὰ τοὺς κάνω παρέα καὶ ν' ἀκούω τὶς νοσταλγίες τους γιὰ τὸ χαμένο ἀνεπίστρεπτα παραδεισένιο τους παρελθόν.

Κι' ἂν ἔχη κανένας μου συνομήλικος καμμιὰν ἀντίρρηση, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὴν κουβεντιάσω μαζύ του, γιὰ νὰ ξαναθυμηθοῦμε τὴ φτώχεια μας καὶ τὰ χάλια μας. Ποὺ βλέπαμε τὸ κρέας νὰ βράζη στὶς κατσαρόλες μας μόνο κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα!... Κι' ὁλόχρονα οἱ περισσότεροι τὴ βγάζαμε μὲ πατσάδες, κεφάλες καὶ μ' ἄντερα!...

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΠΡΟΔΩΣΕ !...

Ὅταν οἱ Ἄγγλοι τύραννοι τῆς Ἑπτανήσου διαπίστωσαν τὴν ἔναρξη τοῦ Ἑνωτικοῦ Ἀγώνα τῶν Ἑπτανήσιων (γύρω στὰ 1830), ἄρχισαν, γιὰ τρομοκρατία τοῦ Λαοῦ, νὰ τυπώνουν καὶ νὰ μοιράζουν τὶς καταδικαστικὲς ἀποφάσεις. Τῶν δικαστηρίων ποὺ συγκροτούσανε ἀπὸ ντόπιους καὶ δικάζανε σὲ βαρειὲς ποινὲς τοὺς Ἐπαναστάτες, τοὺς ὁποίους μάλιστα μὲ σιδερένιες ἁλυσίδες στὰ πόδια νὰ ἐργάζωνται ἀναγκαστικὰ μὲ τὸ βούρδουλα στὰ δημόσια ἔργα μέχρις ἐκτίσεως τῆς πολύχρονης ἢ λιγόχρονης φυλακίσεως, ποὺ ἄδικα τοὺς ἐπιβάλλανε κατ' ἐντολή τους οἱ δικαστὲς ὄργανά τους.

Χωρὶς κι' οἱ «Προστάτες» μας οἱ Ἰγκλέζοι νὰ φαίνωνται, οὔτε νὰ βάζουνε τὰ πραγματικὰ αἴτια, τῆς δίκαιας τῶν προγόνων μας ἐπιθυμίας νὰ ἑνωθοῦνε τὰ Ἑλληνικά μας Ἑπτάνησα μὲ τὴν Μάνα Πατρίδα. Ἀλλὰ βάζανε κατ' ἐντολή τους οἱ προδότες δικαστάδες ὡς αἴτια ἀνύπαρκτα τέτοια τοῦ συντάγματος τοῦ Μέτελα ἢ ποινικῶν παραβάσεων.

Τυπώνοντας μάλιστα πρῶτα σὲ ξυλόγλυπτο τὸν Βρεταννικὸ θυρεὸ κι' ἀπὸ κάτω μέσα σὲ κύκλο τοῦ κάθε νησιοῦ τὸ ἰδιαίτερο ἔμβλημα, τὸ καράβι τῆς Κέρκυρας, τῆς Κεφαλονιᾶς τὸν βοσκὸ καὶ τὸν σκύλο του καὶ λοιπῶν νήσων, ὕστερα τὸ κείμενο τῆς βαρειᾶς κι' ἀπάνθρωπης καταδίκης κι' ἀπὸ κάτω τὰ ὀνόματα τῶν δικαστάδων καὶ ἡμερομηνίες δημοσιεύσεων σὲ δυὸ γλῶσσες, στὴν Ἑλληνικὴ καὶ στὴ γλῶσσα τους. Καὶ τὴν κάθε καταδίκη τὴν μοίραζαν σὲ χιλιάδες κομμάτια σ' ὅλα τὰ νησιά, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ ἐξαιροῦνε καὶ τὶς γυναῖκες!...

Καὶ γιὰ τοὺς δύσπιστους... ἀρκετὰ τέτοια βρωμερὰ ἔντυπα ἔχουμε στὸ «Ἀρχεῖο» μας. Καὶ ἰδοὺ μιὰ καταδίκη γυναίκας μὲ ἀνύπαρκτα τὰ αἴτια τῆς καταδίκης της! Ἔχει ἀπὸ πάνω τὸν Βρεταννικὸ θυρεό, μ' ἀποκάτω τὸν θρυλικὸ Ὀδυσσέα κι' ἀπὸ κάτω στὶς δυὸ γλῶσσες τὸ κείμενον τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς ἡρωΐδας Θιακιᾶς Κωνσταντινιᾶς Βρεττοῦ Πορφυράτου, τῆς ὁποίας ἀκούσαμε ν' ἀναφέρεται ἀπὸ παλαιοὺς Θιακοὺς μὲ καμάρι καὶ μ' ἐθνικὴ περηφάνεια τὸ ἡρωϊκὸ ὄνομα γιὰ τὴν ἄτρομη δράση της στὸν Ἑπτανήσιων τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς «Προστασίας» ἢ καλλίτερα τυραννίας.

Μάλιστα οἱ τύραννοι στὸ τέλος καὶ βεβαιώνουν πὼς θὰ προσφύγουν στὴν Ἐκλαμπροτάτην Βουλὴν γιὰ τὴ συχώρηση τῆς σκληρῆς, ἀντιγράφοντας πιστὰ τὸ κείμενο, ὅπως θὰ τὸ διαβάσετε παρακάτω:

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

'Ιθάκη

27 Νοεμβρίου, 9 Δεκεμβρίου 1837

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΝ ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ

ἐπίτηδες ἐπιφορτισθὲν καὶ συγκείμενον ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς Κυρίους Δ.ρα Χ. Ρίκην Πρόεδρον, Δ.ρα Ι. Καρβίκην καὶ Δ.ρα Σπυρίδωνα Κλάδην δικαστάς.

'Επὶ τῆς πράξεως κατηγορίας 13/25 Σεπτεμβρίου 1837, παρρησιασθείσης ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελέα

ΚΑΤΑ

τῆς γυναικὸς Κωνσταντινιᾶς Βρετοῦ Πορφυράτου ποτὲ Παναγῆ ἀπὸ τὸ χωρίον 'Εξωὴ τῆς νήσου ταύτης,

ΚΑΤΗΓΟΡΗΘΕΙΣΗΣ

περὶ ψευδομαρτυρίας μεθ' ὅρκου εἰς ποινικὴν δίκην

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Εὑρὸν πρὸς ἱκανοποίησίν του ἀποδεδειγμένην τὴν Εἰσαγγελίαν

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ

Τὴν ρηθεῖσαν γυναῖκα Κωνσταντινιὰ Βρετοῦ Πορφυράτου ποτὲ Παναγιώτου εἰς τὴν ποινὴν ΤΡΙΩΝ ΕΤΩΝ Πειθαρχικοῦ οἴκου εἰς Ζάκυνθον, δυνάμει τοῦ 288 ἄρθρου τοῦ Ποινικοῦ Κώδηκος. 'Αλλὰ διὰ τὰς περιστάσεις ἐπιμετριάσεως αἱ ὁποῖαι συντρέχουν ὑπὲρ τῆς ἰδίας, σκεφθὲν τὴν φυλάκισιν τὴν ὁποίαν ἡ εἰρημένη γυνὴ ὑπέφερεν καὶ εὑρὸν τὸ Συνέδριον (ἐννοεῖ τὸ δικαστήριον) ἐφαρμοστέον εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσιν, τὸ ἄρθρον 119 τοῦ ἰδίου Ποινικοῦ Κώδηκος ἐπιφυλάττεται νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν 'Εκλαμπροτάτην Βουλὴν διὰ τὴν συγχώρησιν τῆς καταγνωσθείσης ποινῆς, ἀναβάλλον ἐν τοσούτῳ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως...

Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ ἀπόφασις καὶ καταλήγει, πὼς ἂν ἡ Πορφυράτου σταματήση τὴν 'Ενωτικὴ δράση της καὶ ἂν προδώση τ' ἀδέλφια της, τὸ Δικαστήριον θὰ προτείνη εἰς τὴν Βουλὴν νὰ τῆς συχωρεθῆ ἡ τριετὴς φυλάκιση, κάνοντας ἔτσι καὶ τοὺς πονόψυχους!...

Κι' ἀναρωτιώμαστε: Ἄραγε ὑπάρχει ἕνας δρόμος μὲ τ' ὄνομά της στὸ χωριό της τῆς 'Εξωῆς ἢ καὶ στὴ πρωτεύουσα τῆς 'Ιθάκης, ποὺ νὰ θυμίζη τὴν ἔνδοξη ἡρωΐδα μας;

ΤΟ ΛΗΞΟΥΡΙΩΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Εἴχαμε γράψει στὸ βιβλίο μας «Τὰ 130 χρόνια τῆς Μουσικῆς στὴν Κεφαλονιὰ 1836—1966», πὼς εἶχε τόσον θεατρόφιλο κοινὸν τὸ Ληξούρι κι' εἶχαν τέτοιαν ἀντιζηλίαν οἱ Ληξουριῶτες

στοὺς 'Αργοστολιῶτες, ποὺ μόλις εἴδανε πὼς οἱ δεύτεροι ἀπόχτησαν Θέατρο, φκιάσανε καὶ στὸ Ληξούρι δικό τους, μέσα σὲ μιὰ... σαράγια (ἀποθήκη γιὰ σταφίδα).

Πληροφορία μας π' ἀμφισβητήθηκε ἀπὸ πολλούς!... Καὶ μάλιστα πήραμε κι' ἕνα Ληξουριώτικο ἀνώνυμο γράμμα μὲ πολλὲς ἀπειλὲς γιὰ τὶς ἀνακρίβειες κι' ἀσυναρτησίες ποὺ γράφουμε.

Καὶ γιὰ νὰ πάψουνε οἱ φίλοι μας Ληξουριῶτες ν' ἀκονίζουνε γιὰ μᾶς τὰ μαχαίρια τους, τοὺς βεβαιώσαμε μὲ τὸ βιβλίο μας «Παρακαλῶ, γελάσετε Ληξουριώτικα» τὸν θαυμασμό μας γιὰ τὸ πραγματικὰ ἀξιοθαύμαστο πνεῦμα τους. Καὶ σήμερα τοὺς χαρίζουμε γιὰ ὅσα ἀμφισβήτησαν καὶ τὴν ἱστορική μας ἀπόδειξη, γιὰ τὸ ἱστορικὸ θεατράκι τους. 'Αναδημοσιεύοντας ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 375 τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1905 «ΖΙΖΑΝΙΟ» τοῦ μεγάλου σατιρικοῦ μας Γ. Μολφέτα, τὰ ὅσα μᾶς ἀποθανατίζει χαριτωμένα καὶ ὄμορφα:

...Στ' 'Αργοστόλι νὰ λαλήση δὲν ἀκοῦς μιὰ κουκουβάγια
κι' ἐν τοσούτῳ στὸ Ληξούρι μὲ τὴ φτώχεια τὴν τρανὴ
ἐπαστρέψαν τὴ σοφίτα, ποὺ τὴν εἶχανε σαράγια
καὶ τὴν ἔκαμαν Σκηνή!...
Κι' ἔφκιασαν «Μιλάνου Σκάλα» καὶ «Σὰν Κάρλο» ξακουστὸ
πέρα - πέρα τὴ σαράγια μὲ χαρτὶ χρωματιστό.
Θέατρο μὲ τὰ σανίδια πῶρεθῆκαν ἐδεκεῖ
τὸ κατάφεραν ἀμέσως, π' οὔτε καὶ μηχανικοί!...

Τὰ βαρέλια μπαταρία
κι' ἀπὸ πάνω πατερὰ
σχηματίζουν θεωρεῖα
πρώτη, δεύτερη σειρά!...

Προχωρεῖ μάλιστα ὁ Μολφέτας καὶ μᾶς βεβαιώνει, πὼς ἐνῶ στ' Αργοστόλι ἐπικρατοῦσε ἐρημιὰ καὶ τρομάρα, γιὰ τὴν ἐπιδημία τότε τῆς εὐλογιᾶς, στὸ Ληξούρι μετατρέψανε τὴν ἀποθήκη τῆς σταφίδας σὲ Θέατρο, μετακαλέσανε 'Ιταλικὰ συγκροτήματα καὶ γλεντούσανε μὲ... πιμπρινέλες! Κάνοντας βατσίνες γιὰ τῆς εὐλογιᾶς τὴν προφύλαξη. Χωρὶς νὰ τοὺς τρομάζη οὔτε ἡ ἐπιδημία, οὔτε ἡ παραγωγὴ τῆς σταφίδας τους, μὲ τὰ δειαφίσματα, ραντίσματα, τὰ κόσκινα γιὰ τὸ κρισάρισμα καὶ τὰ φακότα γιὰ τὸ σακκούλιασμα καὶ τὴν ἀποθήκευση τοῦ κύριου προϊόντος τους.

Αὐτὰ δὲν τὰ λέμε ἐμεῖς, ἀλλὰ ὁ περίφημος Μολφέτας τὰ γράφει στὸ σατιρικό του «Ζιζάνιο»:

...Τί εὐτυχὲς κι' ἐπαινετὸν τὸ πλῆθος τῶν Παλλαίων
τὰ τῆς σταφίδος βάσανα δὲν τὸ ζαλίζουν πλέον..
'Επέταξε τὰ κόσκινα, τῆς διάφης τὰ φακότα
καὶ κάθεται στὸ Θέατρο κι' ἀκούει τὴ «Μασκότα».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ Ληξουριῶτες ἔχουνε ἀφρᾶτες θεατρίνες
κι' ἐμεῖς πετσοκοβώμαστε καὶ κάνουμε βατσίνες!...

Οἱ Ληξουριῶτες ἔφκιαξαν Σκηνὴ μὲ καδινέλλες (σανίδια)
κι' ἀφ' τὸν 'Οκτώβρη φέρανε καινούργιες.. Πιμπρινέλες!
Κι' ἐμεῖς τὰ κηφηνάρια
θὰ ντιβερτιριστοῦμε
φέρνοντας σωληνάρια
νὰ ἐμβολιαστοῦμε!

Στὸ Ληξούρι 'Οπερέττα
κι' ἆσμα Ἔρωτος γλυκὺ
στ' 'Αργοστόλι μας λαντσέττα
καὶ βατσίνα γενική.

'Από 'κεῖ εὐτυχισμένοι
μὲ κοπέλλες 'Ιταλίδες
κι' ἀπὸ 'δῶ εὐλογιασμένοι
μὲ γιατροὺς καὶ δαμαλίδες.

Στ' 'Αργοστόλι ἐρημία
εὐλογιὰ καὶ στεναγμοί,
στὸ Ληξούρι εὐθυμία
καὶ νεότητος ὁρμή!...
Στὸ Ληξούρι κανταδόροι, ὀπερέττες, μουσικές,
παντομίμες, φασαρίες καὶ σκηνὲς ἐρωτικές!...

Κι' ἐλπίζουμε τώρα, πὼς ἀφοῦ μὲ τὴ μαρτυρία τοῦ Μολφέτα ἀποδείξαμε τὴν ὕπαρξη τοῦ πρώτου Ληξουριώτικου Θέατρου σὲ μιὰ σταφίδας σαράγια. Κι' ἀφοῦ συμφωνοῦμε μὲ τὸν Μολφέτα, πὼς ἐμεῖς οἱ 'Αργοστολιῶτες εἴμαστε μαγκούφηδες καὶ γκρινιάρηδες κι' ἐκεῖνοι εἶναι ἀνοιχτόκαρδοι καὶ γλεντζέδες. Πὼς θὰ πάψουνε ν' ἀκονίζουνε τὰ μαχαίρια τους γιὰ νὰ μᾶς σφάξουνε καὶ ν' ἀμφισβητοῦνε τὰ ἱστορικὰ τοῦ τόπου τους γεγονότα.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΑ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΑ

Ὅπως κι' ἄλλοτε ξαναγράψαμε, ἦταν ἀξιοθαύμαστα τὰ παλαιὰ Κεφαλονίτικα Καρναβάλια. Γιατί δὲν περιωρίζοντο μόνον σ' ἐμφανίσεις ὡραίων ἁρμάτων, σὲ παρελάσεις ἱστορικῶν ἀναπαραστάσεων καὶ σ' ἄλλα θεάματα εὔθυμα καὶ σοβαρά.

'Αλλ' ἀπολαμβάναμε καὶ κάτι ἄλλο τὸ ξέχωρο κι' ἰδιαίτερο, τὴν πνευματικὴν ἅμιλλαν. Κάτι ποὺ δὲν τὸ εἶχανε τ' ἄλλα Ρωμέϊκα Καρναβάλια. Γιατί μόνον στὰ Κεφαλονίτικα παίρνανε μέρος οἱ αὐτοσχέδιοι λαϊκοὶ ριμανδόροι. Στιχουργοί, πολλὲς φορὲς τελείως ἀγράμματοι, ἀλλὰ ποὺ εἶχανε τὸ θεῖο δῶρο ν' αὐτοσχεδιάζουνε δίστιχα, τὶς περίφημες ρίμνες, δίχως νὰ πιάσουνε τὴν πέννα καὶ τὸ χαρτί.

Ρίμνες χαριτωμένες, σπαρταριστὲς καὶ πικάντικες ποὺ μᾶς χάριζαν τὰ πολυπόθητα γέλια.

'Αλλὰ ἀπαραίτητα σὲ κάθε Καρναβάλι παρουσίαζαν καὶ τὸν εὔθυμο γάμο. Μιὰ καρότσα ἢ ἕνα κάρρο πάνω στὸ ὁποῖο παρελαύνανε ὁ γαμπρὸς καὶ ἡ νύφη. Κι' ὅταν φτάνανε μπροστὰ στοῦ Κομητάτου τὴν 'Επιτροπή, ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του μὲ τὴ βελάδα του καὶ τὸ ψηλό του καπέλλο κι' ὁ λαϊκὸς ριμναδόρος. Ποὺ σὰ συμβολαιογράφος καὶ διάβαζε τὸ ἀπαραίτητο προικοσύμφωνο γιὰ τὴν προῖκα τῆς νύφης.

Κι' ἀπολαύσετε τὸ «Προικοσύμφωνο» τοῦ Καρναβαλιοῦ τοῦ 1900, ποὺ διασώθηκε στὸ «Ζιζάνιο» τοῦ Μολφέτα.

'Ανήκει στὸν Ληξουριώτη ριμναδόρον Παναγῆν Η. Κουρούκλην κι' ἄρεσε τόσο πολὺ στὸν μεγάλον σατιρικὸν τοῦ νησιοῦ μας, ποὺ τὸ φιλοξένησε στὸ σατιρικό του «Ζιζάνιο» ἀριθ. 129 τῆς 26/2/1900.

ΤΟ ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟ

Τσὴ τάζει ἕνα πάπλωμα ὅλο γεμᾶτο βάτους
μὲ δαῦτο νὰ σκεπάζωνται νὰ νιάζουν σὰν τοὺς γάτους.

Τσὴ τάζει δύο στρώματα γιομάτα πλανιαδούρια,
νὰ πέφτ' ἡ Νύφη κι' ὁ Γαμπρός, νὰ σκούζουν σὰ γαϊδούρια!

Τσὴ τάζει ἕνα 'κόνισμα, τὸν Ἅη Θεοφίλη,
τὸ πρῶτο θαῦμα πῶκαμε, τσῶσβησε τὸ καντῆλι.

Τσὴ τάζει κι' ἄλλο δεύτερο, τὸν Ἅγιο Νικήτα,
τὸ πρῶτο θαῦμα πῶκαμε... ποὺ σάλταρε τὴ νύχτα.

Τσὴ τάζει ἕνα φόρεμα ἀπὸ λινάτσα φίνα,
νὰ τὸ μεταχειρίζεται καὶ μέσα στὴν κουζίνα!

Τσὴ ἔταξ' ὁ πατέρας της μία καλὴν ὀμπρέλλα
κι' ἡ Νύφη τὴν καμάρωνε κι' ἔλεγεν: «Ὦ κὲ μπέλλα!».

Ὁ ἀδελφός της τσ' ἔταξεν ἕναν ὡραῖον ψήστη,
ὅταν θὰ ψήνη τὸν καφὲ γιὰ νὰ τσὴ βγαίν' ἡ πίστη!...

Τῆς ἔταξ' ὁ πατέρας της ἕνα καλὸ τηγάνι,
ἀπάνουθε νὰ ρίχνουνε καὶ κάτουθε νὰ βγάνη!...

Τσὴ τάζουν ἕνα κόσκινο, ὅλο γιομάτο τρύπες,
νὰ κοσκινίζη πίτουρα νὰ τρῶνε τηγανίτες.

Τῆς ἔταξε κι' ἡ μάνα της μία καλὴ κασέλα,
τὸ ἀπαναρὶ τσ' ἔλειπε κι' ὁ πάτος δὲν ἐφέλα! (=ἄξιζε)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Τῆς ἔταξ' ἕνα λαβαμά, μὲ δίχως καηνέλο (=λεκάνη)
κι' ἔλειπαν ἀπὸ δαύτονε ποδάρια καὶ κατζέλο (=συρτάρι)

Τῆς ἔταξε κι' ἕνα κομό, φκιασμένο ἀπὸ σκόρτσες (=παλησανίδες)
νὰ μπαινοβγαίνουν ποντικοί, νὰ κάνουν μέσα φόρτσες (=τοῦμπες)

Τσ' ἔταξε καὶ τ' ἀμπέλι της, ποῦναι στὰ Τσουκαλάτα,
ποὺ μὲ τὴν πιὸ καλὴ χρονιὰ γιομίζει μιὰ κανάτα!...

Τσὴ τάζει κι' ἄλλο δεύτερο, ἀπάνου στ' Ἀκρωτήρι,
ποὺ τὸ κρασί του γίνεται τραπέτσι (=ξύδι) στὸ ποτήρι!

Τσὴ τάζει δυὸ ρεστόμπολες καὶ τέσσερα τσιπούνια, (=εἴδη ρούχων)
ποὺ τἄχανε οἱ ποντικοὶ χιλιότρυπα μπουκούνια (κομματάκια)

Τὰ γάντια καὶ τὰ σώβρακα, τὰ ρέστα καὶ καπέλλα,
ἂν κάμω τὸ λογαριασμὸ θὲ νὰ μὲ πιάση τρέλλα.

Καὶ μετὰ τὴν ἀπαγγελία τοῦ Προικοσύμφωνου ἐπακολουθοῦσε ὁ γάμος. Μὲ στεφάνια ἀπὸ κληματόβεργες καὶ μ' ἄνθη τῆς νύφης ἕνα μάτσο τσουκνίδες. Ὕστερα ἄρχιζε ἡ παρέλαση τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης μὲ τὴν προσφορὰ δώρων. Μὲ προσφορὲς δώρων στὴ νύφη λαιμαργιὲς γιὰ κολλιὲ ἀπὸ γαϊδούρια κι' ἀπὸ μουλάρια. Τηγάνια τρύπια, κατσαρόλες γανωμένες καὶ σπασμένες, μπρίκια κουτσοχέρουλα, σκοῦπες μὲ μοναχὰ τὰ στελάρια, φορέματα χιλιότρυπα καὶ χιλιομπαλωμένα καὶ μύρια ἄλλα παληοτζάντζαλα καὶ χαλοῦσε ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ γέλια. Μ' ἀποθέωση τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ γέλιου τὴν προσφορὰ στὴ νύφη καὶ τ' ἀπαραίτητου κατουροκάνατου πήλινου καὶ κουτσοχέρουλου.

Αὐτὰ ἤτανε λιγόλογα τὰ ἰδιαίτερα Κεφαλονίτικα παλαιὰ Καρναβάλια. Ποὺ δὲ μοιάζανε μὲ τ' ἄλλα Ρωμέϊκα, γιατί συμμετέχανε κι' οἱ λαϊκοὶ ριμναδόροι, ποὺ μᾶς χάριζαν τὶς πνευματικὲς πανδαισίες τους, μὲ τὰ προικοσύμφωνα καὶ τὶς ἄλλες αὐτοσχέδιες εὔθυμες ρίμνες τους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

M.T.S. «ΙΑΣΩΝ»
M.T.S. «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»
T.S.S. «ΕΡΜΗΣ»
T.S.S. «ΠΗΓΑΣΟΣ»
M.V. «ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ»
S.S. «ΑΤΡΕΥΣ»
M.T.S. «ΟΡΦΕΥΣ»
M.T.S. «ΟΔΥΣΣΕΥΣ»
M.T.S. «APOLLO II»
T.S.S. «ΖΕΥΣ»

ΤΑΚΤΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙ' ΕΠΙΒΑΤΑΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΙΤΑΛΙΑΣ — ΕΛΛΑΔΟΣ — ΚΥΠΡΟΥ — ΙΣΡΑΗΛ
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟΝ

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 2 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΤΗΛ. 420.644 - 8

Δεχόμεθα ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα. Τηλ. Κεντρ. Πρακτορείου 473.630, 421.560, 420.644 - 8 καὶ εἰς ἅπαντα τὰ Γραφεῖα Ταξιδίων καὶ Τουρισμοῦ Ἀθῆναι – Πειραιεὺς – Θεσσαλονίκη

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ Χ. ΒΟΥΝΑ

Ἀπὸ τὰ 30 προηγούμενα βιβλία του, κυκλοφοροῦνε ἀκόμα μόνον τὸ παρὸν καὶ λίγα ἀπὸ τὰ φετεινά, ἤτοι τά:

1) Ἱστορικὸ τῆς Κεφαλονιᾶς τοῦ 1500—1821

2) Ἡμερολόγιο τῆς Κεφαλονιᾶς 1972. Καὶ

3) Ἡμερολόγιο τῆς Κεφαλονιᾶς 1973

(τὰ ὁποῖα ὅσοι θέλουνε νὰ τὰ λάβουνε μὲ τὸ Ταχυδρομεῖο ἀμέσως, ἂς προεμβάσουνε 50 δραχμὲς γιὰ τὸ καθένα στὸν ἐκδότην τους Χρῆστον Βουνᾶν, συγγραφέα, Ἀργοστόλι, τηλέφ. 22-650. Ἢ στὰ Βιβλιοπωλεῖα Μίμη Πετράτου, Ἀργοστόλι, καὶ Ἀδελφῶν Λουκάτου, Δαβάκη 83, στὴν Ἀθήνα, ὅπου ἀποκλειστικὰ καὶ πουλιῶνται).

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ